మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ఆ ప్రకారయు దేవవ్రతుడు శాంతి పొందిన విధము తెలుసుకొనిన తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు ఏమి చేసాడు? వివరించండి అని జనమే జయుడు వైశంపాయన మహర్షిని అడిగాడు. అప్పుడు వైశంపాయనుడు మహాభారత కధను జనమేజయునకు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. భీష్ముడు యుద్ధ రంగమున పడిపోయిన వార్త విన్న తరువాత ధృత రాష్ట్రుడు ఎంతో ఖిన్నుడయ్యాడు. "సంజయా! నీవు సత్వరమే యుద్ధభూమికి పోయి తరువాత జరిగిన విషయములు తెలుసుకొని రమ్ము అని చెప్పి తన కుమారుడు సుయోధనుని విజయమును ఆకాక్షిస్తున్న ధృతరాష్ట్రుడు సంజ యుని యుద్ధభూమికి పంపాడు. కొన్ని దినములు గడిచాయి. వ్యాసుని మహిమ చేత ఉభయ సైన్యముల యుద్ధవిశేషములను ప్రత్యక్షంగా చూచిన సంజయుడు ఒక రోజు అర్ధరాత్రిసమయమున హస్తినాపురమునకు తిరిగివచ్చాడు.

వెంటనే సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుని అంతఃపురమునకు వెళ్లాడు. ధృత రాష్ట్రుడు అతనిని ఆహ్వానించి ఉచితాసనమిచ్చి సముచితముగా సత్కరించాడు. "సంజయా! మా తండ్రిగారు భీష్ముడు యుద్ధరంగమున పడిపోయిన తరువాత, మన యోధులు ఎవ్వరి సాయముతో పాండవుల మీద యుద్ధము చేసారు. ఆ సమయములో కౌరవులు ఏమి చేసారు. ఇరువురి మధ్య యుద్ధం ఏ ప్రకారము సాగింది. వివరంగా చెప్పు. అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "మహారాజా! నీకు ఇప్పటి వరకు భీష్ముడు దేవభావమును పొందడం, కురుపాండవులు అతని వద్దకు రావడం, ఆ సమయమున జరిగిన విశేషములు, అన్నియు నీకు సవిస్తరముగా వివరించాను. శరతల్పగతుడయిన శాంతనవుడు చెప్పిన మంచి మాటలు నీ కుమారుడు సుయోధనుడు పెడచెవిని పెట్టాడు. కోపంతో అక్కడినుండి వెళ్లిపోయాడు. నీ వద్దనుండి నేను నాటి నాటి వేకువ జామున యుద్ధరంగమునకు చేరుకున్నాను.

మరునాటి యుద్ధమునకు సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. చతురంగ బలములు (అనగా రధములు, ఏనుగులు, గుర్రములు, కాల్బలము) యుద్ధమునకు సమాయత్త మవుతున్నాయి. కాని కురు వీరుల ముఖములు వివర్ణమై ఉన్నాయి. భీష్ముడు లేకపోవడంతో కౌరవ సేనలు కళా కాంతులు కోల్పోయాయి. ఒకరి ముఖములు ఒకరు చూచుకుంటున్నారు. ఆ సమయంలో అందరి దృష్టి కర్ణుడిమీద ఉంది. అతడి కోసం అందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. రధికులందరూ కలిసి సుయోధనుని వద్దకు వెళ్లారు. "సుయోధనా! మీ తాత గారు భీష్ముడు లేని సైన్యము పతిని కోల్పోయిన సతి మాదిరి, పంటభూములు లేని భూదేవి మాదిరి కళావిహీనమైనది. భీష్ముడు లేకపోవడం చూచి పాండవ సేనలు విజృంభించుచున్నవి. ఈసమయమున కర్ణుడే వచ్చి మనలను రక్షించాలి. ఈ పదిరోజులు భీష్ముని మాటలకు కోపించి కర్ణుడు యుద్ధభూమికి రాలేదు. సుయోధనా! భీష్ముడు కర్ణుని అర్ధరధుడు అని అవమానించబట్టి అతడు మనసులో నొచ్చుకొని "నీవు యుద్ధభూమిలో ఉన్నంత వరకు నేను రణరంగమున అడుగుపెట్టను. యుద్ధములో నీకు జయం కలిగితే నేను

అమరనాధ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

వనములకు పోతాను. లేక నిన్ను శాత్రవులు నిర్జిస్తే వాళ్లను నేను "" నిర్జిస్తాను." అని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు కదా. ఆ కారణం చేత కర్ణుడు ఈ పది రోజులు యుద్ధభూమికి రాలేదు. ఇప్పుడు మనవారి మనసంతా కర్ణుని మీద ఉన్నది." అనిపలికారు." అనిపలికారు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పాడు. అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు సంజయునితో 'సంజయా! ఈ తరువాత ఏమి జరిగింది? కర్ణుడు యుద్ధరంగంలో ప్రవేశించాడా? పాండవులను ఓడించాడా? మనవారి మనోరధము సఫలమైనదా!

"" అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఈవిధంగా చెప్పాడు. ఆతురతగా అక్కడున్న మహారాజా! అంతలో కర్ణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. సుయోధనుడు కర్ణుని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. రాజులందరిని చూచి కర్ణుడు ఇలా అన్నాడు. "దమము, సత్యగుణము, తపము, దానము, శీలము, అస్త్రవిద్యానైపుణ్యము, వీరత్వము, శౌర్యము ఆభరణములు గా కల మహానుభావుడు భీష్ముడు రణరంగమున పడిపోయాడు. ఆయన నాయకత్వము లేని ఈ అక్షౌహిణిల సైన్యము ఉండటం వలన ప్రయోజనమేమి? సుయోధనుని సమస్త సంపదలు సమసి పోయినట్టున్నది." అని దుఃఖించాడు కర్ణుడు.

అతనితోపాటు అక్కడ ఉన్న రాజులుకూడా భీముని పాటుకు దుఃఖించారు. తనను తాను ఉపశమింప చేసుకొని కర్ణుడు ఇలా అన్నాడు. "మీరంతా చూస్తూ ఉండగా భీష్ముడు మేరు పర్వతము పడిపోయినట్టు పడిపోయాడు. ఈ సమయములో నేను మన సైన్యమును రక్షిస్తాను. అర్జునుని గర్వము అణుస్తాను. భీష్ముని మాదిరి యుద్ధభూమిలో చెలరేగుతాను. శత్రుసేనలను చించి చెండాడుతాను. పాండవులు ఆ కృష్ణుని అండ చూచుకొని విర్రవీగుతున్నారు. వారి నందరిని నా శరపరంపరలతో హతమారుస్తాను. ఈ సువిశాల కురు సామ్రాజ్యమునకు సుయోధనుని పట్టాభిషిక్తుని చేస్తాను. అలా జరగని నాడు నేను వీరస్వర్గము అలంకరిస్తాను. కౌరవులను రక్షిస్తూ, పాండవులను నిర్జిస్తూ, కీర్తి గడిస్తూ, స్వర్గంలో భీష్ముని కలుసుకుంటాను. అంతకన్నా నాకు కావాల్సిందేమున్నది." అని సగర్వంగా పలికాడు. కర్ణుడు. ఆ మాటలకు సుయోధనుడు చాలాసంతోషించాడు. తరువాత కర్ణుడు తన రధమును ఎక్కి భీష్ముడు అంపశయ్యమీద పడి ఉన్న చోటికి వెళ్లాడు. ఇంకి పోయిన మహా సముద్రము మాదిరి అంప శయ్య మీద ఉన్న భీష్ముని చూచి అల్లంత దూరములో రథము దిగి పాద చారియై భీష్ముని వద్దకు వెళ్లాడు. కన్నీటితో ఆ మహానుభావుని పాదాలకు

ప్రణమిల్లాడు. "పితామహా! రాధేయుడను తమరి దర్శనార్ధము వచ్చాను. కళ్లు తెరిచి చూడండి. తమరు ఈ ప్రకారము అంపశయ్యమీద పడి ఉండటం విధివిలాసము కాక మరేమున్నది. పరమపావనములయిన తమరి పలుకులతో నన్ను ఆదరించండి. నేను ఈ రోజునుండి పాండవుల మీదికి యుద్ధానికి వెళుతున్నాను." అని పలికాడు. నన్ను భీష్ముడు కళ్లు తెరిచి చూచాడు. కర్ణుడు భీష్మునికి నమస్కరించి "అనఘా!

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

అర్జునుని అహంకారమును నేను ఒక్కడినే అణచి వేస్తాను. తమరి ఆశీర్వాదంతో పాండవులు గడ్డి కరుస్తారు. ఆశీర్వదించండి." అని నమస్కరించాడు. "కర్ణా! సుయోధనాదులు నీ అండ చూచుకొనేకదా సుఖంగా ఉంటున్నారు. కౌరవులకు సుయోధనుడు ఎలాగో నువ్వు అలాగే కదా! జన్మతః వచ్చిన బంధుత్వము కన్నా స్నేహితము గొప్పది కదా! ఈ కురు సామ్రాజ్యం భారము నీవే వహించి సుయోధనునకు ఆనందము కలుగ చేయుము. అంబష్ఠ, విదేహ, పౌండ్ర,మొదలగు దేశములను గెల్చి సుయోధనుని అధీనము గావించిన నీకు నేను చెప్పవలసినది ఏమున్నది. నాకు సుయోధనుడు ఎంతో నువ్వు అంతే కదా! నీవు కౌరవ సేనలను నడిపించి సుయోధనునికి విజయం చేకూర్చు." అని పలికాడు భీష్ముడు.
కర్ణుడు మరొకసారి భీష్ముని పాదములకు నమస్కరించి ఆయన అనుమతితో అక్కడినుండి యుద్ధరంగమునకు బయలుదేరాడు. కౌరవ సేనలను చేరుకున్నాడు. రథ, గజ, తురగ, పదాతి దళములను సమీకరించాడు. వారిని తన వీరాలాపములతో ఉత్సాహపరిచాడు. కౌరవ సేనలు జయజయధ్వానాలు చేశారు. ఇంతలో సుయోధనుడు కర్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. "కర్ణా! నీరాకతో కౌరవ సేనలో ఆనందోత్సాహాలు పెల్లుబికాయి. మన సేనలు యుద్ధానికి ఉరకలు వేస్తున్నాయి. మన ప్రస్తుత కర్తవ్యము ఏమిటి? అని అడిగాడు.
"సుయోధనా! నీవు రారాజువు. నీ ఆజ్ఞ మాకు శిరోధార్యము. ప్రస్తుత కర్తవ్యమును నీవే నిర్ణయింపుము." అని పలికాడు కర్ణుడు. సుయోధనుడు కొంచెం ఆలోచించి "కర్ణా! ఈ పదిరోజులు మన సేనానాయకుడు భీష్ముని నాయకత్వంలో మన సేనలు నడిచాయి. ప్రస్తుతము మనకు ఒక సేనానాయకుడు కావాలి. కౌరవ సేనలకు నాయకత్వము వహించుటకు ఎవరు అర్హులో నిర్ణయించాలి." అని అన్నాడు సుయోధనుడు. "సుయోధనా! నీ వద్ద ఉన్న మహా వీరులందరూ సేనాపతి పదవికి అర్హులే! కాని వారిలో ఒకరిని సైన్యాధ్యక్షునిగా నియమించిన మిగిలిన వారిలో మత్సరము రగుల్కొనును. కాని ద్రోణుని సైన్యాధ్యక్షుని చేసిన అతనిని కాదను వారు ఎవ్వరూ లేరు. అతను మనందరికి ఆచార్యుడు, పూజ్యుడు, బ్రాహ్మణుడు, వివిధ రణ తంత్ర కోవిదుడు. వయోవృద్ధు డైనను మహా బలవంతుడు, శూరుడు. అతనిని సర్వసైన్యధ్యక్షునిగా అభిషేకించండి." అని పలికాడు కర్ణుడు. కర్ణుని నిర్ణయంతో ఏకీభవించాడు సుయోధనుడు. వెంటనే సుయోధనుడు తన తమ్ములు మిత్రరాజులతో కలిసి ద్రోణాచార్యుని వద్దకు వెళ్లాడు. ఆయనతో సవినయంగా ఇలా అన్నాడు. "ఆచార్యా! వయసులోనూ, శౌర్యములోనూ, అస్త్ర,శస్త్ర విద్యలలోనూ తమరు అగ్రగణ్యులు. ఇప్పటి వరకూ తాత భీష్ములవారు సర్వసైన్యధ్యక్ష పదవినలంకరించారు. ఇపుడు మీరు ఆ పదవిని అలంకరించి మమ్ము ఆనందింప చేయండి. మేమందరము తమరి ఆజ్ఞానుబద్ధులమై నడచుకుంటాము. నాడు దేవసేనను నడిపించిన కుమారస్వామి వలె తమరు కౌరవ సేనను నడిపించమని మా కోరిక." అని ప్రార్థించాడు.

ఆ మాటలకు సంతోషించి ద్రోణాచార్యుడు ఇలా అన్నాడు.

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

"సుయోధనా! నేను బ్రాహ్మణుడను. వేదవేదాంగములు అభ్యసించాను. నాలో క్షత్రియోచిత లక్షణములైన ధర్మము, పరాక్రమము మొదలగు లక్షణములు లేవు. అయినను మీరందరూ నన్ను ఇంతగా ఆదరిస్తున్నారు కాబట్టి సుయోధనుని కోరిక మేరకు నేను ఈ సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించడానికి ఒప్పుకుంటున్నాను. చెదరి పోయిన మన సైన్యమును ఒక చోట చేర్చి పాండవుల సైన్యము తో పోరాడి నీకు విజయము చేకూర్చెదను." అని పలికాడు. ద్రోణాచార్యుని పలుకులకు సంతసించి సుయోధనుడు వెంటనే సువర్ణ కలశములతో పవిత్ర గంగాజలము ను తెప్పించాడు. పుణ్యాహవాచన కార్యక్రములు పూర్తి చేయించాడు. పుణ్యాంగనల ఆశీర్వచనములు వందిమాగధుల ప్రోత్రపాఠముల మధ్య ద్రోణుని సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా అభిషేకించాడు. కౌరవ ప్రముఖులు తమ తమ శంఖములు పూరించారు. భేరీ మృదంగధ్వానములు మిన్నుముట్టాయి. సర్వసైన్యాధ్యక్షుడైన ద్రోణాచార్యుడు ముందు నిలువగా కౌరవసేనలు యుద్ధానికి సన్నద్ధమైనాయి. ద్రోణాచార్యుడు ఐదు దినములు పాండవ సైన్యముతో హోరాహోరి పోరాడాడు. ఒక అక్షౌహిణి సైన్యమును చంపాడు. ఎందరో మహా వీరులు ద్రోణాచార్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక వీరస్వర్గమలంకరించారు. ఆ మహావీరుడు ఆ ప్రకారము ఐదు దినములు నిరంతర వీరవిహారము చేసి వీరస్వర్గమలంకరించాడు." అని చెప్పాడు సంజయుడు.

ద్రోణుని మరణ వార్త విని ధృతరాష్ట్రుడు ఎంతో దుఃఖించాడు. కాసేపు మౌనంగా ఉన్నాడు. "సంజయా! ద్రోణుడు అస్త్రశస్త్రవిద్యలో ప్రావీణ్యుడు కదా. అత్యంత పరాక్రమ వంతుడు కదా! అట్టివాడు పాండవుల చేతిలో ఎలా మరణించాడు? పాంచాలురు అతని విల్లు విరగగొట్టారా! రధం విరిగిపోయిందా! రధసారధిని చంపారా! ద్రోణుడు అలసిపోయి నపుడు ఆ పాపాత్ముడు ధృష్టద్యుమ్నుడు అతి క్రూరంగా ఆచార్యుని చంపాడా! అంతటి మహావీరుని మరణ వార్త విని కూడా నా గుండెలు వేయి ప్రక్కలు కాలేదేమి! నాది గుండె కాదు. పాషాణము.' అని పరి పరి విధముల దుఃఖించి మూర్ఛపోయాడు. మరల తెలివి తెచ్చుకొని "సంజయా! నరనారాయణులు రధి, సారధి అయి నపుడు ఆ రధము ఎల్లప్పుడూ సిద్ధమనోరధమే అవుతుంది కదా! నకుల సహదేవులు అత్యంత పరాక్రమ వంతులు. సాత్యకి అమిత పరాక్రమశాలి. ఉత్తమౌజుడు అమిత బలవంతుడు. ధృష్ట కేతుడు ధీరుడు. భీష్ముని కూల్చిన శిఖండి అఖండ పరాక్రమ వంతుడు. అభిమన్యుడు రెండవ రుద్రుడు. చేకితానుడు మానధనుడు. ద్రౌపదీసుతులు అజేయులు. ఐదుగురు కేకయరాజులు ఒక్కొక్కరు 50 మంది వీరులకు సమానము. యుయుధానునికి మత్సరమెక్కువ. ద్రోణుని చంపడానికే పుట్టిన వాడు ధృష్టద్యుమ్నుడు,

బలశాలి. ఘటోత్కచుడు కాలయముడు. యాదవ వీరులు అతిలోక వీరులు. గదాధారి భీముడు ఎవ్వరికీ అలవిగాడు. కౌరవ సేనను పూర్తిగా తాను ఒక్కడే చంపగల మహా వీరుడు. ఇంక ధర్మరాజు పరమ ధార్మికుడు. సత్యాది మహాగుణగరిష్టుడు. అతనిని గెలువు దేవలతకు కూడా శక్యంకాదు. సంజయా! ఇంకొక

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

విషయమును చెప్పెదను వినుము. యదువంశములో లోకరక్షణార్ధము శ్రీకృష్ణుడు వ్రేపల్లెలో అవతరించాడు. బాల్యములోనే ఎన్నోలీలలు ప్రదర్శించాడు. ఎందరో రాక్షసులను చంపాడు. కంసుని పరిమార్చాడు. ఇంద్రుని దగ్గర నుండి పారిజాత వృ క్షమును భూలోకమునకు తీసుకొని వచ్చాడు. దుష్ట శిక్షణ, శిష్టరక్షణ చేసాడు. అంతటి మహానుభావుడు శ్రీకృష్ణుని ప్రాపకం సంపాదించిన వారు పాండవులు. కాబట్టి పాండవులను గెలవడం చాలాకష్టం. అదీ కాకుండా హరికి ఆత్మ అర్జునుడు. ఆ హరి అర్జునునికి ఆత్మ. శరీరాలు వేరైనా వారి ఆత్మలు ఒక్కటే. ఆ ఇరువురిని తన కంటి వెలుగులుగా చేసుకున్న పుణ్యమూర్తి ధర్మరాజు. అతడు యుద్ధమునకు ఎందుకు భయపడతాడు. అందులకే కౌరవులకు చేటుకాలము దాపురించినది.' అని పరి పరి విధములుగా దుఃఖించాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

"సంజయా! ఇప్పుడు ఏమి అనుకున్నను ఏమియు ప్రయోజనము లేదు కదా! ద్రోణుడు ఏ ప్రకారము యుద్ధం చేసాడో వినవలెనని కుతూహలముగా నున్నది. తరువాతి యుద్ధ విశేషములు "" వివరింపుము." అని అడిగాడు. అప్పుడు సంజయుడు ద్రోణుడు సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవి వహించిన తదుపరి యుద్ధ విశేషములు వివరంప నారంభించాడు. 'ఆ ప్రకారము సర్వసైన్యాధిపత్యము వహించిన ద్రోణుడు చాలా సంతోషించాడు. అందరూ వింటూ ఉండగా సుయోధనుని తో ఇలా అన్నాడు. "సుయోధనా! భీష్ముని తర్వాత నన్ను అంతటి వాడిని చేసి గౌరవించావు. దానికి ప్రతిఫలముగా నీవు ఏదైనా కోరుకో నెరవేర్చెదను." పలికాడు. సుయోధనుడు కర్ణ, దుశ్శాసనులతో ఆలోచించి, సవినయముగా ద్రోణునితో ఇలా అన్నాడు. అని "ఆచార్యా! తమరు కోరుకోమన్నారు కాబట్టి కోరుకుంటున్నాను. ధర్మరాజును ప్రాణములతో పట్టి తెచ్చి నాకు అప్పగించండి." అని అడిగాడు. ద్రోణుడు ఆశ్చర్యంగా సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! ధర్మరాజు అజాత శత్రువు అన్న పేరు సార్థకం చేసుకున్నాడు. ధర్మరాజును చంపమని కోరకుండా అతనిని ప్రాణములతో పట్టి తెమ్మని కోరడంలో ఆంతర్యమేమి? పాండవులను యుద్ధములో గెలిచిన తరువాత వారికి అర్ధ రాజ్యము కట్టబెట్టదల్చుకున్నావా! ధర్మరాజును ప్రాణములతో పట్టి ఇస్తే ఏమి చేస్తావు?" అని అడిగాడు. సుయోధనుడు ఇలా బదులు చెప్పాడు.

దానికి "గురువర్యా! ధర్మరుజును యుద్ధములో చంపితే ఎన్నో అనర్థాలు జరుగుతాయి. అర్జునుడు తన గాండీవముతో సమస్త కురు సైన్యమును అంతమొందించి తన పగ తీర్చుకుంటాడు. ఒకవేళ మేము పాండవు లను అందరనూ చంపితే, శ్రీకృష్ణుడు తన చక్రాయుధముతో కురు వంశాన్ని నిర్మూలిస్తాడు. సమస్త కురు సామ్రాజ్యాన్ని కనీసం కుంతీదేవి కైనా అప్పగిస్తాడు. అలా కాకుండా మీరు ధర్మరాజును ప్రాణాలతో అప్పగిస్తే, ద్యూత ప్రియుడైన ధర్మరాజుతో మరల జూదమాడి, ఓడించి మరల అతనిని, అతని తమ్ములు, భార్య బిడ్డలతో సహ జీవితాంతం అడవులకు పంపుతాము. నేను సమస్త కురు సామ్రాజ్యాన్ని ఏకచ్ఛత్రాధి పత్యముగా ఏలుకుంటాను. అప్పుడు కృష్ణుడు కూడా

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ఏమి చెయ్యలేడు." అని అన్నాడు. సుయోధనుని కుటిల బుద్ధికి ద్రోణాచార్యుడు మనసులో అసహ్యించుకున్నాడు. ఎలాగైనా తాను అనాలోచితంగా ఇచ్చిన వరమునకు విఘాతము కల్గించ దల్చుకున్నాడు. సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! నీ కోరిక సమంజసమే. కాని ఇందులో ఒక చిక్కు ఉన్నది. ధర్మరాజు పక్కన అర్జునుడు ఉన్నంత వరకూ దేవతలు కూడా ధర్మరాజు వైపు కన్నెత్తి చూడలేరు.. ఇది జగమెరిగిన సత్యము. కాబట్టి మీరు ఎలాగైనా అర్జునుని ధర్మరాజు వద్దనుండి దూరముగా తీసుకొని వెళ్లిన నేను ధర్మజుని ప్రాణములతో పట్టి నీకు అప్పగించెదను." అని అన్నాడు ద్రోణుడు. ఆ మాటలు విన్న నీ కుమారులు సంతోషించారు. అప్పుడే ధర్మరాజు ప్రాణాలతో పట్టుబడ్డట్టు పొంగిపోయారు. ఈ విషయాన్ని కౌరవ సైన్యము లో ఉన్న అందరు ప్రముఖులకు తెలియపరిచారు. కౌరవ వీరులు సింహనాదాలు చేసారు. భేరీ మృదంగ నాదాలు మిన్ను ముట్టాయి. ఈ విషయములన్నియు తన చారుల ద్వారా తెలుసు కున్నాడు. ధర్మరాజు. వెంటనే తన తమ్ములతో సమావేశం అయ్యాడు. అర్జునుని చూ చి " అర్జునా! ద్రోణాచార్యులవారి ప్రతిజ్ఞ వింటివి కదా! నన్ను ప్రాణములతో పట్టి బంధించి సుయోధనునికి అప్పగిస్తానని మాట ఇచ్చాడట. నీవు దానిని వమ్ము చేయవలయును. ఎల్లప్పుడూ నా పక్కనే ఉండి నన్ను సదా కాపాడ వలయును. అని అన్నాడు. ఆమాటలు విన్న అర్జునుడు, అన్నగారు ధర్మజుని తో ఇలా అన్నాడు. "అన్నయ్యా! యుద్ధరంగంలో నిన్ను ఒంటరిగా వదలి నేను వేరే చోట యుద్ధం చెయ్యడం అసంభవం. అది గురువును వధించినంత పాపం. అంత పాపానికి నేను ఒడి గట్టను. సదా నీ పక్కనే ఉండి నిన్ను రక్షిస్తూ ఉంటాను. అయినా కౌరవుల దురాశ గాని, నేను నీ పక్కన ఉండగా ఆ ద్రోణుడే కాదు, ముల్లోకాలు ఒకటై నిలిచినా, నిన్ను ఏమీ "" చేయలేరు." అని అన్నాడు. అర్జునుని మాటలు విన్న ధర్మజుడు ఎంతో సంతోషించాడు. శంఖములు, భేరీ మృదంగములు, మంగళ తూర్యనాదములు మ్రోగుతుండగా పాండవులు యుద్ధరంగమునకు బయలుదేరారు. పాండవులు ఆ రోజు క్రౌంచ వ్యూహమును పన్నారు. క్రౌంచ వ్యూహము ముందు భాగమున అర్జునుడు నిల్చున్నాడు. అర్జునుని పక్కన ధృష్టద్యుమ్నుడు నిలిచాడు. భీముడు, నకుల సహదేవులు, అభిమన్యుడు ద్రౌపదీ పుత్రులు పాంచాల రాజు, మొదలగు యోధాను యోధులు వారి వారి స్థానములలో నిలబడ్డారు. యుధిష్ఠిరుడు వ్యూహ మధ్యభాగములో నిలబడ్డాడు. నీ కుమారులు కూడా దానికి దీటుగా శకటవ్యూహమును రచించారు. సింధురాజు, కళింగ భూపతి, వికర్ణుడు, దక్షిణభాగమున, నిలిచారు. వారి పక్కన శకుని, తన సేనలతో నిలిచాడు. కృతవర్మ, వివింశతి, చి త్రసేనుడు, దుశ్శాసనుడు, ఉత్తర భాగంలో నిలిచారు. కాంభోజ, శక, యవన రాజులు తమ తమ స్థానాలలో నిలిచారు. త్రిగర్త, మద్ర, శూరసేన, దేశాధీశులు తమ తమ సేనావాహినులతో సుయోధనునికి రక్షగా వ్యూహమునకు మధ్య భాగమున నిలిచారు. వారి అందరికి ముందు అంగ రాజైన కర్ణుడు తన సేనలతో సుయోధనునికి అండగా నిలిచాడు. కౌరవ సేనలకు నుదుట తిలకము దిద్దినట్టుగా నిలబడిన కర్ణుని చూ చి కౌరవ సేనలు ఎంతో సంతోషించారు.

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

"ఇన్ని రోజులు భీష్ముడు పక్షపాత బుద్ధితో ప్రవర్తించాడు. పాండవులను ఉపేక్షించాడు. కాని ఇపుడు కర్ణుడు పాండవుల ఉధృతికి అడ్డుకట్ట వేస్తాడు. అర్జునుడికి సరిజోడు కర్ణుడే కదా!" అని తమలో తాము అనుకుంటున్నారు.

ద్రోణుని నాయకత్వములో మనసేనలు యుద్ధమునకు బయలు దేరాయి. అప్పుడు ఎన్నో దుర్నిమిత్తములు గోచరించాయి. కాని సుయోధనుడు వాటిని లక్ష్య పెట్టలేదు. అర్జునుడు కర్ణుడు యుద్ధం కోరికతో ఇరుపక్షములు ఎంతో ఆతురతగా ఎదురు చూస్తున్నాయి. ద్రోణుడు ఉజ్వలమైన తన రధము మీద రణభూమిలో ప్రవేశించాడు. ఇరు పక్షములు యుద్ధము చేస్తుంటే చూడాలని ప్రారంభించారు. రథములు, ఏనుగులు, గుర్రముల పదఘట్టనములతో రేగిన ధూళి ఆకాశం అంతా దట్టంగా కమ్మింది. శరములతో శరములు, ఖడ్గములతో ఖడ్గములు, అస్త్రములతో అస్త్రములు ఢీకొని వాటినుండి చెలరేగిన మంటలు సూర్యకాంతిని తలపిస్తున్నాయి. పగిలిన ఏనుగుల కుంభస్థలములు, తెగిపడిన హయముల అవయవములు, విరిగిన రథములు, వివిధ కాల్బలముల కళేబరములు, ఏరులయి పారుతున్న రక్తము, రణరంగమంతా భీభత్సంగా తయారయింది. ద్రోణాచార్యులు తన రధము మీద చి త్ర వి త్ర విన్యాసములతో ఎక్కడచూ చి నా తానే అయి కనపడుతూ పాండవ సేనలమీద శరవర్షము కురిపిస్తున్నాడు. గజములను చంపుతున్నాడు. గుర్రముల కళేబర ములు నెత్తుటిలో తేలుతున్నాయి. రథములు విరుగుతున్నాయి.

ద్రోణుని ధాటికి తట్టుకోలేక పాండవ సైన్యములు పారిపోతున్నాయి. ఇదంతా చూచిన ధర్మజుడు క లవర పడ్డాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని, అర్జునుని పిలిచాడు. ద్రోణాచార్యుని ఉధృతిని ఆపమని ఆదేశించాడు. ధృష్టద్యుమ్నుడు తన సేనలతో ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు పారి పోతున్న పాండవ సైన్యమునకు ధైర్యవచనములు చెప్పి వారిని మరల యుద్ధోన్ముఖులను చేస్తున్నాడు. అందరూ కలిసి ద్రోణుని నలుపక్కల నుండి చుట్టుముట్టారు. కాని ద్రోణుడు వయసులో వృద్ధుడైనను కుమార స్వామి వలె విజృంభించాడు. అయినా పాండవ సైన్యములు ద్రోణుని ధైర్యంగా ఎదుర్కొంటున్నాయి. ద్రోణుని హయములను రక్తం కారేట్టు కొట్టాయి. ద్రోణుడు వేసే బాణాలను మధ్యలోనే తుంచాయి. ద్రోణుని సేనల మీద వివిధ అస్త్ర శస్త్ర ములను ప్రయోగించాయి. సారధిని, ద్రోణుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు మధ్య యుద్ధం ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది. వారు ఇరువురూ ఒకరి మీద ఒకరు వేసుకున్న బాణములతో గగనతలము నిండిపోయింది. ఇది చూచి ధర్మరాజు తన సైన్యముతో ద్రోణుని మీద శరవర్షము కురిపించాడు.

శకుని సహదేవునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. శకుని సహదేవుని గుర్రములను చంపాడు. కేతనము విరగ గొట్టాడు. సహదేవుడు కోపించి శకుని రధము విరగ్గొట్టాడు. అతని కేతనము తుంచాడు. శకుని తన గద తీసుకొని నేలమీదికి దూకాడు. సహ దేవుని రధసారధిని చంపాడు. సహదేవుడు కూడా తన గద తీసుకొని నేలమీదికి దూకి శకునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. భీమసేనుడు వివింశతి మీద శరవర్షము కురిపించాడు. వివింశతి బెదరక

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

భీముని విల్లు రెండుగా ఖండించాడు. భీముడు తన గదతీసుకొని నేలమీదికి దూకి వివింశతి రధమునకు కట్టిన హయములను చంపాడు. భూరిశ్రవసుడు ధృష్టద్యుమ్నుని ఎదుర్కొన్నాడు. అతని శరీరం అంతా బాణములు నాటాడు. అన్నయ్య పరిస్థితి చూచి శిఖండి భూరిశ్రవసుని ఎదుర్కొన్నాడు. తన బాణములతో అతనిని తరిమి తరిమి కొట్టాడు. ఘటోత్కచుడు అలంబసుడు ఇద్దరూ మాయా యుద్ధం చేస్తున్నారు. క్షత్రదేవుడు లక్ష్మణునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. చేకితానుడు. అనువిందునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. శల్యుడు నకులునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. నకులుడు శల్యుని కేతనము విరిచాడు. రధమును విరగ్గొట్టాడు. ధృష్టకేతుడు కృపాచార్యునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. సాత్యకి కృత వర్మ గుండెలకు గురిపెట్టి 70 బాణములను కొట్టాడు. కృతవర్మ కూడా 77 బాణములతో సాత్యకిని కొట్టాడు. ధృష్టద్యుమ్నుడు సుశర్మ తో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. సుశర్మ మర్మస్థానములలో కొట్టాడు. విరాటుడు కర్ణుని ఎదుర్కొన్నాడు. విరాటుని సైన్యమునకు కర్ణుని సైన్యమునకు మధ్య పోరు ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది. కర్ణుడు విరాటుని సైన్యములోని ఏనుగులను, హయములను చీల్చి చెండాడాడు. రధములు విరగ్గొట్టాడు. ద్రుపదుడు త్రిగర్తాధిపది ఒకరి బలాబలములు ఒకరు పరీక్షించుకుంటున్నారు. పౌరవ రాజు అభిమన్యునితో తలపడ్డాడు. అభిమన్యుడు కోపంతో పౌరవ రాజు కేతనము ధనుస్సు విరిచాడు. ఐదు బాణములతో హయములను, రధసారధిని కొట్టాడు. మరొక బాణంతో పౌరవ రాజు శిరస్సును ఖండించబోవగా కృతవర్మ రెండు బాణములతో అభిమన్యుని విల్లు ఖండించాడు. అభిమన్యుడు తన కత్తి డాలు తీసుకొని కిందికి దూకి పౌరవ రాజు రధమును విరగ్గొట్టాడు. రధసారధిని కిందికి ఈడ్చాడు. పౌరవుని చంపడానికి అతని మెడ పట్టుకున్నాడు. అంతలో సైంధవుడు కత్తి తీసుకొని అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుడు పౌరవుని వదలి సైంధవుని మీద పడ్డాడు. అభిమన్యుడు కోపంతో సైంధవుని కత్తి డాలు విరగ్గొట్టాడు. అభిమన్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక సైంధవుడు పారిపోయాడు. అభిమన్యుడు సైంధవుని సేనల మీద పడి వారిని నరుకుతున్నాడు. పారిపోతున్న సైంధవుని చూచి మిగిలిన రాజులు ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీద పడ్డారు. మద్రదేశాధిపతి శల్యుడు అభిమన్యుని మీద భీకరమైన శక్తి ప్రయోగించాడు. అభిమన్యుడు ఆ శక్తిని తన చేతితో పట్టుకొని తిరిగి శల్యుని మీదికి విసిరాడు. ఆ శక్తి శల్యుని రధ సారధి శిరస్సు ఖండించింది. ఆ సమయంలో విరాటుడు, ద్రుపదుడు, ధృష్టకేతు, యుధిష్టిరుడు, సాత్యకి, కేకయరాజులు, భీమసేనుడు, ధృష్టద్యుమ్నుడు, శిఖండి, నకులసహదేవులు, ద్రౌపదీసుతులు, అభిమన్యునికి సాయంగా వచ్చారు. అభిమన్యుని రధం చుట్టు రక్షణ గా నిలబడ్డారు. శత్రుసేనలను తునుమాడుతున్నారు. ఇది చూచి నీ కుమారులందరూ కలిసి అభిమన్యుని మీద శరవర్షము, భల్లబాణములు కురిపించారు. తన సారధి చనిపోవడంతో శల్యుడు తన గద తీసుకొని రధమునుండి కిందికి దుమికి అభిమన్యుని మీదికి ఉరికాడు.

అభిమన్యుడు కూడా తన గద తీసుకొని రధమునుండి దిగి

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

శల్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. ఇది చూచిన భీమసేనుడు శల్యుని చెయ్యిపట్టుకొని పక్కకు లాగి తనతో గదా యుద్ధము చెయ్యమని గర్జించాడు. శల్యుడు అభిమన్యుని వదలి భీమసేనునితో గదాయుద్ధము చేస్తున్నాడు. ఒకళ్ల చుట్టు ఒకళ్లు తిరుగుతూ చి త్ర వి చి త్ర గతులతో గదా యుద్ధము చేస్తున్నారు. ఒకరికి ఒకరు తీసిపోని శల్యుడు, భీమసేనుడు ఒకరి గదాఘాతాలకు ఒకరు తట్టుకోలేక ఇద్దరూ మూర్ఛపోయారు. ఇది చూచిన కృతవర్మ వేగంగా వచ్చి శల్యుని తన రధము మీద ఎక్కించుకొని దూరంగా తీసుకొని వెళ్లాడు. అంతలోనే మూర్ఛనుండి తేరుకున్న భీముడు శల్యుని కానక, కౌరవ సేనమీద పడ్డాడు. తన గదతో కౌరవ సేనను నిర్మూలించుచున్న భీముని చూచి నీ కుమారులు భీముని చుట్టుముట్టారు. అతని మీద వివిధములైన అస్త్ర శస్త్రములను ప్రయోగిస్తున్నారు. భీమునికి

సాయంగా నకుల సహదేవులు వచ్చారు. ఆ ముప్పురూ అత్యంత పరాక్రమముతో నీ కుమారులను ఎదుర్కొన్నారు. ఇంతలో అపరాహము అయింది. పాండవులదీ పై చేయి అయింది. పాండవ సేనలలో జయజయధ్వానాలు మిన్నుముట్టాయి. కర్ణుని కుమారుడు వృషసేనుడు సింహనాదం చేస్తూ పాండవ సైన్యములోకి దూసుకుపోయాడు. పాండవ సైన్యాన్ని ఊచకోత కోస్తున్నాడు. అతని అతని పరాక్రమానికి పాండవసేనలు తట్టుకోలేక పోయాయి. హయములు ఏనుగులు తలలు తెగి పడుతున్నాయి. రధ సారధులు చనిపోతున్నారు. రధములు విరుగుతున్నాయి. కాల్బలము నశించి పోతూ ఉంది. రక్తం ఏరులుగా పారుతూ ఉంది. కర్ణ కుమారుడు వృషసేనుని ధాటికి పాండవ సేనలు ఎదురు నిల్చి పోరాడలేక పోతున్నాయి. ఇది చూచి, నకులుని కుమారుడు, శతానీకుడు మహాకోపంతో వృషసేనుని మీదికి లంఘించాడు. పది బాణములను అతనికి గురి చూసి కొట్టాడు. వృషసేనుడు శతానీకుని విల్లు తుంచాడు. అతని కేతనం ఖండించాడు. ఇది చూచిన ద్రౌపదీపుత్రులు ఐదుగురూ శతానీకునికి సాయంగా వచ్చారు. వివిధ శస్త్ర అస్త్రములతో అతనిని ముంచెత్తారు.

అశ్వత్థామ తన సేనలతో పాండవ సేనలను ఎదుర్కొన్నాడు. ధర్మరాజు, కేకయ రాజులు, విరాటుడు, ద్రుపదుడు, వారి వారి సేనలతో వచ్చి అశ్వత్థామను వృషసేనుని ఎదుర్కొన్నారు. ఇరుపక్షములకు పోరు ఘోరమయింది. భీముడు, కర్ణుడు, కృపుడు, ద్రోణుడు, అశ్వత్థామ, ధృ ష్టద్యుమ్నుడు, విరాటుడు, అత్యంత పరాక్రమముతో, సూర్యుడు సప్త అవతారములు ధరించినాడా అని వెలుగొందుతూ ఒకరితో ఒకరు పోరుతున్నారు. కొంత సేపటికి పాండవుల ధాటికి తట్టుకోలేక మన సైన్యములు పారిపోసాగాయి. ఇది చూచిన ద్రోణుడు అత్యంత కోపోద్రిక్తుడై మన సైనికులను "నిలు నిలు " అంటూ నిలువరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. సారధిని చూచి ఇలా అన్నాడు. "సారధీ! చూచితివా! మన సేనలన్నియు పారిపోతున్నాయి. ధర్మజుని ముఖము గర్వము తో వెలిగి పోతున్నది. ఇపుడు పాండవుల మీద విజృంభించక పోతే మన సేనలను ఆపలేము. ధర్మజుడు, భీముడు, సాత్యకి, విరాటుడు, ద్రుపదుడు, వారి కుమారులు నా ముందు క్షణ కాలము నిలువలేరు. అర్జునునికి విలువిద్య

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

నేర్పినది నేను కదా. ఈ సమయములో నేను ఒళ్లు దాచుకోకూడదు. నీ చాతుర్యము చూపించి రధమును తోలుము. నా చేతులు దురద తీరునంతవరకూ పాండవ సేనను చీల్చి చెండాడెదను. " అని పలికాడు.

ఆ మాటలకు పొంగిపోయిన ద్రోణుని రధసారధి తన రధమును అతి చిత్ర వి చి త్ర రీతులతో రధమును నడుపుతున్నాడు. ద్రోణుడు పాండవ సైన్యములోనికి చొచ్చుకొని పోయి తన నిశిత శరములతో చించి చెండాడు తున్నాడు. పొంగుతున్న సముద్రము మాదిరి విజృంభిస్తున్న ద్రోణుని చూచి ధర్మనందనుని చక్రరక్షకుడు సుకుమారుడు ద్రోణుని చెలియలి కట్ట మాదిరి అడ్డుకున్నాడు. తన పదునైన బాణములను ద్రోణుని గుండెలకు గురిపెట్టి కొట్టాడు. ద్రోణుడు కోపించి ఒకే ఒక బాణంతో సుకుమారుని తల తెగ నరికాడు. అది చూచి పాండ యోధులందరూ ద్రోణుని ఒక్కమారుగా చుట్టుముట్టారు. వారిని చూచి ద్రోణుడు, ఐదు బాణములతో నకులుని, ఐదు బాణములతో సహదేవుని, తొమ్మిదిబాణములతో విరాటుని, ఏడు బాణములతో సాత్యకిని, మూడేసి బాణములతో ద్రౌపదీసుతులను, ఇరవై బాణములతో వింశతిని, పండ్రెండు బాణములతో ధర్మజుని శిఖండిని కట్టడి చేసాడు. తన ఎదురుగా వచ్చిన ఏ రధికుడు ప్రాణాలతో మరలిపోలేదు.

యుగంధరుడు అనే రాజు ధర్మజునికి ద్రోణునికి మధ్య నిలిచాడు. ద్రోణుడు కోపించి ఒకే ఒక బాణంతో యుగంధరుని చంపాడు. అది చూచి కేకయ రాజులు, ద్రుపదుడు, సింహసేనుడు, వ్యాఘ్రదత్తుడు, మొదలగు యోధులు ద్రోణునితో తలపడ్డారు సింహ సేనుడు, వ్యాఘ్రదత్తుడు తమ తమ అస్త్ర శస్త్ర ములను ద్రోణుని మీద ప్రయోగించారు. ద్రోణుడు వారి మీద కన్నెర్ర చేసాడు. రెండు వాడి అయిన అమ్ములతో ఇద్దరి శిరస్సులను ఖండించాడు. మిగిలిన రధికులు పక్కతొలిగారు. ద్రోణుడు సింహనాదం చేసాడు. ఇది చూచిన ఈ అలజడి చూచి పాండ సేనలో కలకలం రేగింది "ద్రోణుడు ధర్మరాజును పట్టుకున్నాడు. సుయోధనుని సముఖమునకు తీసుకొని వెళుతున్నాడు." అని ఆక్రోశించారు. అది కార్చిచ్చులా వ్యాపించింది. పాండవ సైనికులు భయంతో వణికిపోయారు. ఇది చెవి సోకిన అర్జునుడు ద్రోణుని మీదికి తన రధం పోనిచ్చాడు. అది చూచి కౌరవ యోధులు ద్రోణునికి అండగా నిలిచారు. అర్జునుడు తన గాండీవం సంధించాడు. కౌరవ సేనల మీద శరపరంపర కురిపించాడు. కౌరవ సేనల తలలు ఎగిరి పడుతున్నాయి. రక్తం వరదలై పారుతూ ఉంది. మొండెములు నేలకూలుతున్నాయి. అర్జునుని ధాటికి కౌరవ సేనలు తట్టుకోలేక పోతున్నాయి.

ఇంతలో సూర్యుడు అస్తమించాడు. చీకట్లు కమ్ముకున్నాయి. ఆ రోజుకు యుద్ధం చాలించారు. అందరూ తమ తమ నెలవులకు వెళ్ళారు." అని సంజయుడు దృతరాష్ట్రునితో ద్రోణుని ప్రధమ దివస యుద్ధ విశేషములను వివరించాడు. మరునాడు ఉదయం ఉభయ సైన్యములు యుద్ధమునకు సన్నద్ధమైనాయి. ఆసమయములో ద్రోణుడు సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! నిన్నటి రోజు నేను నా ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చుకోలేక

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

పోయాను. ఎందుకంటే అర్జునుడు ధర్మజుని ఒక్క క్షణం కూడా విడిచి ఉండలేదు. ఆఖరి క్షణాలలో కూడా అర్జునుడు వచ్చి మన సేనలను తునుమాడాడు. కాబట్టి మీరు అర్జునుని దూరంగా తీసుకొని వెళ్లని ఎడల ధర్మరాజును పట్టుకోవడం సాధ్య పడదు. అర్జునుడు దగ్గర లేకపోతే ధర్మరాజు నన్ను చూచి పారిపోతాడు. అప్పుడు మనము అతనిని వెంబడించి పట్టుకొని బంధించ వచ్చును. ఆ ప్రయత్నము చేయండి." అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న సుశర్మ సుయోధనునితో ఇలా అన్నాడు. "సుయోధనా! అర్జునుడు ఎల్లప్పుడూ మమ్మల్ని అవమానిస్తుంటాడు. అర్జునుని మీద మాకు చాలా కోపంగా ఉంది. అతని మీద కక్ష తీర్చుకోడానికి తహతహలాడుతున్నాము. ఈ రోజు రణరంగములో ఈ సుశర్మ అన్నా ఉండాలి లేక ఆ అర్జునుడు అన్నా ఉండాలి. యుద్ధంలో మేము అర్జునుని ఏ విధంగానూ తీసి పోము." అని అన్నాడు. సుశర్మ తన తమ్ములైన సత్యవ్రతుడు, సత్యకర్ముడు, సత్య వర్ముడు తనకు తోడు నిలువగా అమిత మైన గర్వంతో అర్జునుని యుద్ధంలో ఓడిస్తానని ప్రగల్బాలు పలికాడు. వారి పక్షమున నున్న ర ధికులు అందరూ సుశర్మ మాటలకు తమ సంతోషం వ్యక్తం చేసారు. అతనిని అభినందించారు. ఇది చూచి సుయోధనుడు ఆనంద భరితుడయ్యాడు. ఈ విధంగా త్రిగర్తాధీశులు తమ తోడి 15 మంది యోధులు, వారిని అనుసరిస్తున్న కేరళ, మాళవ, శిలీంధ్ర, మగధ మొదలగు దేశాధీశులతో అర్జునుని మీదికి యుద్ధమునకు సన్నద్ధమయ్యారు.

స్నానాదికములుముగించి, అగ్నికార్యము గావించి ఆ అగ్ని మీద ఆ విధంగా ప్రమాణం చేసారు. 'మేమందరము ఈరోజు రణరంగమున అర్జునుని చంపుతాము. ఒక వేళ మేము అర్జునుని చేతిలో ఓడిపోయి పారి పోయిన ఎడల, మేమం దరమూ, గోవధ, స్త్రీవధ, బ్రాహ్మణ వధ, ఇతరుల భార్యలతో వ్యభిచ రించడం, బ్రాహ్మణుల ధనమును అపహరించడం, ఇతరుల ధనమును అపహరించడం, గురువుకు అపకారము చెయ్యడం, శరణు అన్నవారిని రక్షించక పోవడం, అబద్ధ మాడటం, మద్యపానము చేయడం, దేహీ అన్నవారికి లేదు అని చెప్పడం, గృహ దహనము చెయ్యడం, ఈ పాతకములు చేసిన వారు ఎలాంటి పాప లోకములకు పోతారో అలాంటి పాప లోకములు మాకు సంప్రాప్తిస్తాయి. మేము అర్జునుని చేతిలో హతమైన నాడు మేము వీర స్వర్గము అలంకరిస్తాము. ఇదే మా ప్రతిజ్ఞ. "" అని అగ్ని మీద ప్రమాణముచేసారు. వెంటనే వారు తమ తమ సైన్యములతో రణ రంగములో ప్రవేశించారు.

రెండవ రోజు యుద్ధమునకు ద్రోణుడు గరుడ వ్యూహమును పన్నాడు. ఆ వ్యూహమున గరుడ పక్షి ముక్కు స్థానమున ద్రోణుడు సైన్యసమేతుడై నిల్చున్నాడు. సుయోధనుడు, అతని తమ్ములు, తలవైపు నిల్చున్నారు. కృపాచార్యుడు, కృతవర్మ, నేత్రస్థానములలో నిల్చున్నారు. సింహళ, అభీర, శూరసేన రాజులు మెడభాగమున నిలబడ్డారు. బాహ్లిక, భూరిశ్రవస, సోమదత్తులు, శలుడు, శల్యుడు, గరుడ పక్షి కుడి రెక్క వైపున, అశ్వత్థామ, సుదక్షిణుడు, విందుడు, అనువిందుడు, ఎడమ రెక్క వైపున, నిలబడ్డారు. శకుని, పౌండ్రకుడు, కళింగుడు, అంబష్ఠుడు, మగధరాజు, వెన్ను భాగమున నిలబడ్డారు. కర్ణుడు తన సేనలతో తోక భాగమున నిలబడ్డారు. సైంధవుడు

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

మొదలగు దేశాధీశులు, అక్కడక్కడ నిలబడ్డారు. కౌరవ సేన మహాసముద్రము వలె పరవళ్లు తొక్కుతూ ఉంది. భగదత్తుడు తన గజము మీద ఎక్కి గరుడ వ్యూహ మధ్య భాగమున నిలబడ్డారు. త్రిగర్త దేశాధీశులు ఈ వ్యూహములో నిలబడకుండా వేరుగా పోయి, పాండవ సైన్యమునకు దక్షిణభాగంలో నిలబడ్డారు. అక్కడ నుండి వారు అర్జునుని యుద్ధమునకు రమ్మని కవ్వించారు. అది చూచి అర్జునుడు ధర్మ రాజుతో ఇలా అన్నాడు. "అన్నయ్యా! సుశర్మ అతని తమ్ములు నన్ను యుద్ధమునకు రమ్మని పిలుస్తున్నారు. యుద్ధానికి పిల్చినప్పుడు పోకపోవడం ధర్మంకాదు. తమరు అనుజ్ఞ ఇస్తే నేను వెళ్లి వారితో యుద్ధం చేసి వారిని ఓడించి విజయుడనై తిరిగి వస్తాను. ఈ కొద్ది సేపట్లో నీకు ఏమీ కాదు." అని నమస్కరించి అనుమతి కోరాడు. ఆ మాటలు విన్న ధర్మరాజు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు. "అర్జునా! ద్రోణుని శౌర్య ప్రతాపములు నీకు తెలియనివి కావు. నన్ను పట్టి సుయోధనునికి అప్పగిస్తానని ద్రోణుడు ప్రతిజ్ఞ చేసి ఉన్నాడు కదా. మనమందరము ఆ ప్రతిజ్ఞ భంగపరచ వలెను. దానికి నీవు ఏమి చెయ్యాలో ఆలోచించు. నీకు ఏది మంచిది అని తోస్తే అది చెయ్యి. అని పలికాడు. ""

ఆ మాటలు విన్న అర్జునుడు "అన్నయ్యా! యుద్ధమునకు పిల్చినపుడు పోకపోతే పిరికి వాడు అని లోకం నన్ను గేలి చేస్తుంది. కాబట్టి నేను ఆ త్రిగర్తులతో యుద్ధమునకు పోవడం తప్పదు. ఇతని పేరు సత్య జిత్తు. ఇతనిని నీకు రక్షణగా నియమిస్తున్నాను. ఇతను నీ పక్కన ఉండగా నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. ఒక వేళ ఇతను మరణిస్తే మనం వెంటనే యుద్ధమునుండి తొలగి పోవడం మంచిది. అంతకన్నా వేరు మార్గము లేదు. కాని అలా అనుకుంటున్నాను." అని పలికాడు అర్జునుడు. ఇంక చేసేది లేక ధర్మరాజు అర్జునునికి అనుమతి ఇచ్చాడు. ధర్మజునికి నమస్కరించి అర్జునుడు సంశప్తకుల మీదికి యుద్ధమునకు వెళ్లాడు. అర్జునుడు సంశప్తకుల మీదికి యుద్ధమునకు పోవడం చూసి కౌరవ సైన్యములో ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరిసాయి. జయ జయ ధ్వానాలు చేసారు. ధర్మరాజు ధృష్టద్యుమ్నుని చూచి "ద్రోణుడు గరుడ వూహమును పన్నాడు. దానికి ప్రతిగా మనము కూడా తగిన వ్యూహము రూపొందించాలి. మన సేనలను మండలార్థ వ్యూహమున నిలుపుము. " అని అన్నాడు.

అప్పుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు ధర్మరాజు ఆదేశానుసారము మండలార్థ వ్యూహమును రూపొందించాడు. ఉభయ సైన్యములలో శంఖ, భేరీ, తూర్య నాదములు మిన్నుముట్టాయి. ధర్మరాజు ధృష్ట ద్యుమ్నుని చూచి "నేను ద్రోణుని చేతికి చిక్క కుండా ఉండాలంటే మీరందరూ నన్ను అత్యంత జాగరూకతతో వెన్నంటి ఉండాలి. మీ శౌర్య ప్రతాపములు ప్రదర్శించి కౌరవ సేనలను ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు వేయనీయరాదు." అని ఆదేశించాడు. ధర్మ నందనా! నేను ఉండగా ద్రోణుడు మీ దరిదాపులకు కూడా రాలేడు. నన్ను ద్రోణుడు ఎన్నటికినీ గెలువ లేడు. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి." అని అన్నాడు ధృష్టద్యుమ్నుడు. యుద్ధం ప్రారంభం అయింది. ధృష్టద్యుమ్నుడు అందరికన్నా ముందు నిలిచాడు. ద్రోణుని రథం ముందు తన రథం నిలిపాడు.

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

యుద్ధ ప్రారంభముననే ధృష్టద్యుమ్నుని చూడటం అరిష్టమని తలచి ద్రోణుడు పక్కకు తిరిగి పాంచాల సేనలతో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అర్జునుడు ఆకలి గొన్న సింహము వలె సంశప్తకుల మీద పడ్డాడు. వారు కూడా అర్ధ చంద్రాకారములో మోహరించి అర్జునుని ఎదుర్కొన్నారు. సంశప్తకులు జయజయధ్వానములు చేస్తూ అర్జునుని మీదికి లంఘించారు. అర్జునుడు తన దేవదత్తమును పూరించాడు. దేవదత శంఖ ఘోషను విన్న సంశప్తకుల సైన్యము ఒక్క మాటుగా నిశ్చేష్ఠులయ్యారు. అంతలో తేరుకొని ఒకరిని ఒకరు ప్రోత్సహించు కుంటూ అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుని మీద వాడియైన అస్త్రములు ప్రయోగించారు. వాటిని అర్జునుడు మధ్యలో త్రుంచి, తన వాడియైన బాణములతో 15 వేల మంది రధికులను చంపాడు. ఎవరైనా తన మీదికి 10శరములు ప్రయోగిస్తే వారిని కేవలం 5 బాణములతో చంపాడు. ఎవరైనా తనమీద 5 బాణములు ప్రయోగిస్తే వారిని కేవలం రెండు బాణములతో చంపాడు.

ఆ సమయమున సుశర్మ, సుబాహుడు, సుధన్వుడు, సురధుడు, అర్జునునితో పోరాడుతున్నారు. అర్జునుడు వారి కేతనములు విరగ్గొట్టాడు. సుధన్వుని హయములను చంపాడు. అతని విల్లు తుంచాడు. ఒకే ఒక బాణంతో అతని తల నరికాడు. విజయ సూచకంగా దేవదత్తం పూరించాడు. సంశప్తకుల సైన్యము మీద పడి వారి రధములను విరగ్గొడుతున్నాడు. అర్జునుని ధాటికి తట్టుకోలేక సంశప్తకుల సైన్యములు చెల్లాచెదరయి పారిపోసాగాయి.

ఇది చూచాడు సుశర్మ. కంగారు పడ్డాడు. ఎలుగెత్తి అరుస్తున్నాడు. "భయపడకండి. వెనక్కు రండి. మనకు అర్జునుని పరాక్రమము ఎలాంటితో తెలియదా! మనకు సుయోధనుని ముందు చేసిన ప్రతిజ్ఞ మరిచితిరా! ఇలా పారిపోతే మనము సుయోధనుని ఎదుట ఎలా "" తల ఎత్తుకొని తిరగ గలము." అని బిగ్గరగా అరుస్తూ తన సైన్యమును ప్రోత్సాహిస్తున్నాడు. అతని ప్రోత్సాహ వచనములు విని పారిపోతున్న సైన్యము వెనక్కు మరలింది. సైన్యాధి పతులందరు తమ తమ సైన్యములతో అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. ఇది చూచాడు అర్జునుడు. కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! ఈ త్రిగర్తులు తమ తమ శరీరములలో ప్రాణములు ఉన్నంత వరకూ పోరాడుతుంటారు. వీరిని యమపురికి పంపిన గాని మన పని పూర్తికాదు. మన రధమును వారి వైపుకు పోనిమ్ము. అని అన్నాడు. అర్జునుని మాటననుసరించి కృష్ణుడు రధమును సంశప్తకుల మీదికి పోనిచ్చాడు. ఆసమయములో నారాయణాభిధానులు పది వేల మంది అక్కడ ఉన్నారు. వారి కందరికీ కృష్ణార్జునుల మీద చాలా కోపంగా ఉంది. మహా భారత యుద్ధానికి పూర్వము సుయోధనుడు, అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుని సైన్య సహాయము కోరడానికి ద్వారకకు వెళ్ళినపుడు, శ్రీకృష్ణుడు తాను ఒక పక్క, పదివేల మంది నారాయణాభి ధానులు, ఒక పక్క అని చెప్పి నీకు తోచిన వారికి కోరుకోమన్నప్పుడు, అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని కోరుకొని తమను కృష్ణుని నుండి వేరు చేసి

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

సుయోధనుని పరం చేసాడు. అందుకని వారికి అర్జునుని మీద, కృష్ణుని మీద కసిగా కోపంగా ఉంది. ఆ కోపం ఇప్పుడు తీర్చుకుంటున్నారు. కృష్ణార్జునుల మీద శర వర్షము కురిపించారు.

అర్జునునికి వారిని చంపడం ఇష్టం లేదు. అందుకని అర్జునుడు తనకు త్వష్ట ప్రజాపతి అనుగ్రహించిన దివ్యాస్త్రమును వారి మీద ప్రయోగించాడు. ఆ అస్త్ర ప్రభావము వలన, నారాయణాభి ధానులలో, ప్రతి వాడికి తన ఎదురుగా ఉన్నవాడు అర్జునుని మాదిరి కనిపించ సాగాడు. ఎదురుగా ఉన్నవాడు అర్జునుడు అనుకొని వాడిని సంహరించసాగాడు. ఆ ప్రకారం ఆ పదివేల మంది నారాయణాభిధానులు వారిలో వారు నరుక్కొని చనిపోయారు. ఇంతలో ఆ అస్త్రము శాంతించింది. అస్త్ర ప్రభావము నశించింది. అర్జునుడు దేవదత్తము పూరించాడు. అప్పటికే చాలామంది నారాయణాభిధానులు మరణించారు. మిగిలినవారు మగధ, కేరళ, మొదలగు మహారాజులతో కలిసి మహా కోపంతో అర్జునుని రధం చుట్టు ముట్టారు. అర్జునుని మీద అత్యంత శక్తి వంతములైన అస్త్ర శస్త్ర ములు ప్రయోగించారు. అర్జునుడు వారి ప్రయోగించిన అస్త్రశస్త్రములు మధ్యలోనే శకలములు గావించి, వారి శిరములను తన వాడియైన బాణములతో ఖండించాడు. వారి సైన్యములోని ఏనుగులు, హయములు, పదాతి దళము అర్జునుని బాణములకు ఆహుతి అయ్యాయి. ఇంతలో సంశప్తకులు (త్రిగర్తాధీశులు) తమ తమ సైన్యములను సమీకరించుకొని అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుని మీద శరవృష్టి కురిపించారు. వారిలో కొంత మంది వారి వారి వాహనములుదిగి అర్జునుని రధము మీద, హయముల మీద దాడి చేసారు. అర్జునునికి ఊపిరి ఆడకుండా దాడి చేసారు. అన్ని దిక్కులనుండి శరప్రయోగం చేస్తున్నారు. పాండవ సైనికులకు అర్జునుని రధం గోచరం కాలేదు. వారిలో ఆందోళన కలిగింది. కృష్ణార్జునులు సంశప్తకుల చేతిలో మరణించారు అని అపోహ పడ్డారు. వారి ఆందోళన గమనించిన సంశప్తకులు సింహనాదాలు చేసారు. శంఖములు పూరించారు. ఇది ఇలా ఉంటే రధము నొగల మీద కూర్చుని రధము నడుపుతున్న కృష్ణునికి కూడా వెనక నున్న అర్జునుడు కనపడలేదు. కృష్ణు డు ఆందోళన చెందాడు. "అర్జునా అర్జునా" అని ఎలుగెత్తి అరిచాడు. సంశప్తకుల బాణ పరంపరలో చిక్కుకుపోయిన అర్జునుడు, పరిస్థితి అదుపు తప్పుతూ ఉందని గ్రహించాడు. వెంటనే వాయవ్యాస్త్రమును ప్రయోగించాడు. సంశప్తకుల సైన్యమును చెల్లాచెదరు చేసాడు. పాండవ సేనకు కృష్ణార్జునుల రధము గోచర మయింది. అంతా అంతా ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. పాండవ సేనలు హర్షధ్వానాలు చేసారు.

సంశప్తకులు ఊరుకోలేదు. మరల తమ తమ సైన్యములను కూడగట్టుకున్నారు. ఒక్కుమ్మడిగా అర్జునుని మీద దాడి చేసారు. అర్జునుడు వారు ప్రయోగిం చి న అస్త్రములను మధ్యలోనే తుంచి మరల వారి మీద అతి క్రూరమైన నారాచములు ప్రయోగించాడు. త్రిగర్త సైనికుల శిరములు తెగి పడుతున్నాయి. మొండెములు, కాళ్లు చేతులు చెల్లా చెదరుగా విసిరి వేయబడుతున్నాయి. ఏనుగులు, హయములు, రథములు తునా

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

తునకలవుతున్నాయి. అయినా భయపడకుండా త్రిగర్త సైనికులు అర్జునుని మీద శరపరంపర కురిపిస్తున్నారు. ఈ ప్రకారంగా అర్జునుడు సంశప్తకులతో పోరు సాగిస్తున్నాడు. ఇక్కడ ద్రోణుడు ఎలాగైనా ధర్మరాజును పట్టుకొన వలెనని తలంపుతో, పాండ సైన్యమును తరిమి తరిమి కొడుతున్నాడు. ధర్మజుని రధమును సమీపించవలెనని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. నీ కుమారుడు దుర్ముఖుడు ధృష్టద్యుమ్నునితో తలపడ్డాడు. ద్రోణుని ధాటికి పాండవ బలాలు వెనక్కు తగ్గాయి. ఇది చూచిన ధర్మజుడు తన బలములను ప్రోత్సహిస్తూ యుద్ధోన్ముఖులను చేస్తున్నాడు. ద్రోణుని చేతిలో వేలకు వేల సైనికులు వీరస్వర్గము అలంకరిస్తున్నారు. రక్తం ఏరులై పారుతూ ఉంది. ముందుకు దూకుతున్న రధచక్రముల కింద పడి ఎంతో మంది సైనికులు మరణిస్తున్నారు. మదించిన ఏనుగులు తమకు అడ్డం వచ్చిన సైనికులను తమ తొండములతో ఎత్తి నేలకేసి బాదుతున్నాయి. వాటి కాళ్ల కింద పడి ఎంతో మంది చనిపోతున్నారు. యుద్ధ భూమి అంతా అతి భయంకరంగా తయారయింది. ద్రోణుడు తన సైన్యము తో కలిసి ధర్మరాజు మీదికి వెళ్లాడు. ధర్మరాజుకు రక్షణగా ఉంచిన సత్యజిత్తు ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నాడు. ద్రోణుడు సత్యజిత్తు విల్లు విరిచాడు. సత్యజిత్తు వేరు విల్లు తీసుకున్నాడు. అతి క్రూరమైన ముప్పది భల్లబాణములు ద్రోణుని ద్రోణుని మీద ప్రయోగించాడు. ఆసమయంలో మరొక పాంచాల రాకుమారుడు వృ కుడు సత్యజిత్తు తో కలిసాడు. అరవై బాణములు ద్రోణుని మీద సంధించాడు. ఇది చూచిన పాండవ బలములు హర్ష ధ్వానాలు చేసాయి ద్రోణునికి పట్టరాని కోసం వచ్చింది. సత్యజిత్తును, వృకుని తన బాణపరంపరలతో ముంచెత్తాడు. వాటికి వెరవ కుండా సత్యజిత్తు, వృ కుడు ద్రోణుని సారధిని, హయములను, కేతనమును కొట్టారు. ద్రోణుడు సత్యజిత్తు శరీరము మీద పది నారాచములు ప్రయోగించాడు. విరిచాడు. సత్యజిత్తు మరొక విల్లు తీసుకున్నాడు. ద్రోణుని విల్లు శరీరము మీద శిలీముఖములు నాటాడు.

ద్రోణుడు సత్యజిత్తు ధనుస్సు విరిచాడు. వృకుని తల తెగ నరికాడు. అతని రధమును, హయములను సారధిని చంపాడు. సత్యజిత్తు వేరొక ధనుస్సుతీసుకొని ద్రోణుని మీద శరవర్షము కురిపించాడు. ద్రోణుడు మరల సత్యజిత్తు ధనుస్సు ఖండించాడు. సత్యజిత్తు తీసుకుంటున్న ప్రతి విల్లును ఖండిస్తున్నాడు. ఒక అర్ధ చంద్ర బాణముతో సత్యజిత్తు శిరస్సును ఖండించాడు. సత్యజిత్తు మరణమును చూచిన ధర్మజుడు ఆందోళన చెందాడు. అర్జునుని మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. అక్కడ ఉంటే ద్రోణునికి పట్టుపడక తప్పదని మెల్లగా యుద్ధ భూమి నుండి నిష్క్రమించాడు. ద్రోణుడు తనకు అడ్డం వచ్చిన వారినందరినీ చంపుతూ ధర్మరాజు కోసం వెతుకుతున్నాడు. ద్రోణుని అంతలోనే విరాటుని తమ్ముడు సూర్యదత్తు ఎదుర్కొన్నాడు. ద్రోణుని మీద కరకుటమ్ములు ప్రయోగించాడు.

రాకుపడ్డ ద్రోణుడు ఒకే ఒక బాణంతో సూర్యదత్తుని శిరము ఖండించాడు. ఇది చూచిన విరాటుని సేనలు పారిపోయాయి. ద్రోణుని పరాక్రమానికి అడ్డులేకపోయింది. అతనిని ఎదిరించి నిలిచే వీరుడే లేకుండా పోయాడు. ఆ రోజు ఎలాగైనా

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ధర్మజుని పట్టుకొని తన ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకొనవలెనని ధృడసంకల్పముతో ఉన్నాడు ద్రోణుడు. అపుడు యుధామన్యుడు, ఉత్తమౌజుడు, వసుదానుడు, శిఖండి ఒక్కుమ్మడిగా ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నారు. ఒక్కొక్కరు ఐదేసి బాణములను ద్రోణుని మీద ప్రయోగించారు. సాత్యకి 12 బాణములను, క్షత్రధర్ముడు పది బాణములను ద్రోణుని మీద ప్రయోగించారు. ఒక పక్క యుధిష్ఠిరుని కాపాడుతూ, ధృష్టద్యుమ్నుడు, చేకితానుడు ద్రోణుని తోయుద్ధం చేస్తున్నారు. ఒకేసారి 300 శరములను ప్రయోగించారు. వారి అండదండలతో ధైర్యము తెచ్చుకొని ధర్మరాజు మరల యుద్ధ భూమిని ప్రవేశించాడు. ద్రోణుని మీద 12 బాణములను ప్రయోగించాడు. యుధిష్ఠిరుని చూచిన ద్రోణుడు రెచ్చిపోయాడు. వసుదానుని శిరస్సు ఒకే బాణంతో ఖండించాడు. ఉత్తమౌజుడు, శిఖండి, సాత్యకి, మీద కరకుటమ్ములు ప్రయోగించాడు. ధర్మరాజు రధం వైపు తన రధము పోనిచ్చాడు. ఇది చూచిన ధర్మజుడు మరల యుద్ధ భూమి నుండి నిష్క్రమించాడు. చేతికి చిక్కిన ధర్మజుడు కనపడక పోయేసరికి ద్రోణుడు చిరాకు పడ్డాడు. పాండవ సైన్యమును చించి చెండాడుతున్నాడు. రధములు, కేతనములు విరిగిపడుతున్నాయి. ఏనుగులు హయములు నేలకూలు తున్నాయి. వాటి తలలు నేల మీద దొర్లుతున్నాయి. ఇది చూచిన కౌరవ సేనలు పాండవ సేనలను తరిమి తరిమి కొడుతున్నాయి. ఇంతలో వార్ధక్షేమి, చి త్ర సేనుడు, సేనాబిందుడు, సువర్చసుడు, ధృష్ట ద్యుమ్నుడు, చేకితానుడు, శిఖండి, సాత్యకి, సుమిత్రుడు తమ తమ బలములను కూడగట్టుకొని ఒక్కుమ్మడిగా ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నారు. ద్రోణుడు తన రధమును వేగంగా తిప్పుతూ అందరికీ అన్ని రూపములతో కనపడుతూ, శరవర్షము కురిపిస్తున్నాడు. సుమిత్రుని చంపాడు. ఇది చూచిన కేకయ రాజులు, మత్స్య రాజులు, వారి వారి సైన్యములతో ద్రోణుని ధాటికి తట్టుకోలేక పారిపోయారు. ధృ ష్టద్యుమ్నుడు, సాత్యకి, సేనాబిందుడు, మొదలగు ప్రముఖ రధికులు కూడా నిశ్చేష్టులై ఆశ్చర్యంతో ద్రోణుని యుద్ధ వైఖరిని తిలకిస్తున్నారు.

ఇది చూచిన సుయోధనుడు పట్టరాని ఆనందంతో కర్ణుని చూచి "కర్ణా! చూచితివా! పెనుగాలికి కూలిపోయిన వృక్షముల వలే పాండవ సేన కూలిపోయింది. ద్రోణుని అస్త్రధాటికి ఎదురు నిలువగల ధీరుడు పాండవ సైన్యములో కనిపించడం లేదు కదా! అదుగో భీముని చూడు. పాపం పక్కన ఎవరూ లేకుండా ఒంటరిగా నిస్సహాయంగా నిలబడి ఉన్నాడు. ఈ రోజు ద్రోణుని అస్త్రధాటికి నిలువ లేక, రాజ్య కాంక్ష విడిచి, పారిపోతున్నాడు." అని వికటాట్టహాసం చేసాడు. అప్పుడు కర్ణుడు సుయోధనునితో ఇలా అన్నాడు. "సుయోధనా. పాండవుల బలమును అంత తేలిగ్గా తీసిపారెయ్యకు. పాండవులు మహా వీరులు. వారందరూ కలిసి భీముని ముందు నిలుపుకొని ద్రోణుని మీదికి దాడి చెయ్యకుండా ఉంటారా! కాబట్టి మనము ప్రస్తుతము ద్రోణుని రక్షించుకొన వలెను. మొహమాటం లేకుండా మనసులో ఉన్న మాట చెప్పాను. ఏమీ అనుకోవద్దు." అని పలికాడు కర్ణుడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

కర్ణుని ఊహ నిజం చేస్తూ ధర్మరాజు తన సేనలను ఒకటిగా చేర్చాడు. భీముని, నకుల సహదేవులను ఒక్క చోటికి రమ్మన్నాడు. భీముని ముందు నిలువ మన్నాడు. నకుల సహదేవులను అతనికి ఇరుపక్కలా నిలువ మన్నాడు. ద్రుపద, మత్స్య, యాదవ ప్రముఖులను చుట్టు మోహరించాడు. సాత్యకి, విరాటుడు, ద్రుపదుడు మున్నగు మహా రధులు వెనక నిలిపాడు. అందరూ ఒకేసారి ద్రోణుని మీదికి లంఘించారు. ఆ ప్రకారము పాండవ బలములు మేఘములు కొండ శిఖరమును ఆవరించి నట్టు ద్రోణుని చుట్టు ముట్టాయి. వారి మధ్యలో ద్రోణుని రధం కనిపించకుండా పోయింది.

ద్రోణుడు పాండవుల చేతిలో హతమయినాడు అని కౌరవ సేనలలో కలవరం రేగింది. సుయోధనుడు తనసేనలను వెంటబెట్టుకొని పాండవ సేనల మీద విరుచుకు పడ్డాడు. సాత్యకిని కృతవర్మ, క్షత్రధర్ముని సైంధవుడు, యుయుత్సుని సుబాహుడు, నకులుని దుశ్శాసనుడు, సహదేవుని చిత్రవర్ముడు, ధర్మనందనుని శల్యుడు, ద్రుపదుని బాహ్లికుడు, విరాటుని విందానువిందులు, శృతకీర్తిని వివింశతి, శృత సేనుని సాల్వుడు, శ్రుతసోముని చిత్రసేనుడు, శతానీకుని శృతవర్మ, ప్రతి వింధ్యుని అశ్వత్థామ, అభిమన్యుని లక్ష్మణుడు, శిఖండిని వికర్ణుడు, కుంతిభోజుని దుర్ముఖుడు, కేకయరాజులను కర్ణుడు, కాశీరాజును జయుడు, పాండ్యరాజును జయత్సేనుడు, వార్ధక్షేమిని కృపాచార్యుడు, మణిమంతుని భూరిశ్రవసుడు, ఘటోత్కచుని అలంబసుడు, రణరంగములో ఎదుర్కొన్నారు.

ప్రకారంగా ద్రోణుని చంపడానికి పాండసేనలు ప్రయత్నించాయి. ఇరుపక్షములకు పోరు ఘోరమయింది. కేతనములు ఒకరు విరగ్గొట్టుకుంటున్నారు. హయములను చంపారు. రధసారధుల శిరస్సులు ఖండించారు. రధములు విరుగుతున్నాయి. ధనుస్సులు ముక్కలవుతున్నాయి. రక్తం వరదలై పారుతూ ఉంది. ఈ ప్రకారంగా ఘోరసంగ్రామము జరుగుతుండగా మధ్యాహ్నం అయింది. ద్రోణుడు తన తన మీదికి వస్తున్న ధృష్టద్యుమ్నుని బాణపరంపరలతో కట్టడి చేస్తున్నాడు. ఆ సమయంలో నీ కుమారుడు సుయోధనుడు తన ఏనుగుల బలంతో భీమునితో యుద్ధానికి దిగాడు. భీమసేనుడు తన క్రూరమైన బాణములతో సుయోధనుని గజబలమును నాశనం చేస్తున్నాడు. ఇంతలో వంగ దేశాధీశుడు తన ఏనుగును ఎక్కి భీమసేనుని మీద అస్త్రప్రయోగం చేసాడు. భీమసేనుడు కోపించి ఒకే ఒక బాణంతో వంగ దేశాధీశుని చంపాడు. అది చూచి వంగదేశ సైన్యము యుద్ధ భూమిని విడిచి పారిపోయింది. ఆ సమయములో భగదత్తుడు సుప్రతీకము అను తన ఏనుగును ఎక్కి పాండవ వీరులతో తలపడ్డాడు. ఈ సుప్రతీకము మొదట ఇంద్రుని వాహనము. ఇంద్రుడు దాని మీద ఎక్కి దానవులను సంహరించాడు. ఆ సుప్రతీకమును భగదత్తుని తండ్రి నరకాసురుడు ఇంద్రలోకము నుండి తెచ్చాడు. నరకాసుర వధానంతరము అది భగదత్తుని వద్దకు చేరింది. ఇప్పుడు భగదత్తుడు దాని మీద ఎక్కి పాండవులతో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ఈ ఏనుగు ధాటికి పాండవ సేన చెల్లాచెదురయింది. సుప్రతీకము భీమసేనుని మీదికి అత్యంత వేగంతో దూకింది.

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

పాండవ సేనలలో కలకలం చెలరేగింది. సుప్రతీకము భీమసేనుని చంపి వేసింది అని ఆర్తనాదాలు మిన్నుముట్టాయి. ఆసమయములో ధర్మరాజు తన సేనలను ప్రోత్సహించాడు. "భీముడు క్షేమంగా ఉన్నాడు" అని అరిచి చెప్పాడు. సైన్యమును యుద్ధోన్ముఖులను చేసాడు. భగదత్తుని సుప్రతీకము పాండవ సేనలను నుగ్గు నుగ్గు చేస్తూ ఉంది. రధములను, హయములను, ఏనుగులను, తన తొండముతో ఎత్తి నేలకేసి బాదుతూ ఉంది. అవతలకు విసిరి వేస్తూ ఉంది. దాని కాళ్ల కిందపడి వందలకొద్ది సైనికులు మరణిస్తున్నారు. ఇది చూచి దశార్ణ భూపతి తన గజము మీద ఎక్కి భగదత్తుని ఎదుర్కొన్నాడు. సుప్రతీకము కోపించి దశార్ణ భూపతి ఎక్కిన ఏనుగును కింద పడదోసింది. దాని మీద ఉన్న దశార్ణ భూపతి కిందపడ్డాడు. భగదత్తుడు ఏడు తోమర ములతో అతనిని చంపాడు. పాండవ బలములతో భయాందోళనలు మొదలయ్యాయి. ఇంతలో సాత్యకి భగదత్తుని ఎదుర్కొన్నాడు. సుప్రతీకము మీద శరవర్షము కురిపించాడు. సుప్రతీకము గిర్రున తిరిగి ఆ శరముల నుండి తప్పించుకుంది. సాత్యకి ఎక్కిన రధమును తన తొండముతో ఎత్తి అవతలకు విసిరేసింది. సాత్యకి తన రధమునుండి లాఘవముగా నేల మీదికి దూకి తప్పించుకున్నాడు. సాత్యకి సారధి వెంటనే రధమును నిలబెట్టాడు. రధము దెబ్బతినలేదు అని తెలుసుకొని సాత్యకి మరల తన రధము మీద ఎక్కాడు. ఇంతలో భీముడు భగదత్తుని ఎదుర్కొన్నాడు. కాని సుప్రతీకము ధాటికి తట్టుకొనలేక భీముని రధమునకు కట్టిన హయములు రధమును పక్కకు లాగుకొని వెళ్లాయి. ఆ సమయములో సుపర్ణుడు సుప్రతీకమును ఎదుర్కొని దాని కాళ్ల కిందపడి నలిగిపోయాడు. సుపర్ణుడు మరణించడం చూసిన అభిమన్యుడు, ద్రౌపదీ సుతులు ఐదుగురు, చేకితానుడు, ధృష్టకేతుడు, యుయుత్సుడు, ఒక్కుమ్మడిగా సుప్రతీకమును ఎదుర్కొన్నారు. దాని మీద శరవర్షము కురిపించారు. కాని అవి అన్ని వృధా అయ్యాయి. సుప్రతీకము కోపించి వారి రధములను కాళ్ల కింద వేసి విరగ్గొట్టింది. యుయుత్సుని సారధిని చంపింది. అతడు అభిమన్యుని రధము ఎక్కాడు. అభిమన్యుడు మొదలగు మహావీరులు సుప్రతీకము మీద ప్రయోగించిన అన్ని రకములైన అస్త్రములు దాని శరీరం తాకి ముక్కలవుతున్నాయి. భగదత్తుడు తాను ఎక్కిన సుప్రతీకమును నలుదిక్కులకూ పరుగెత్తిస్తూ పాండవ సైన్యములోని రథ, గజ, తురగ, పదాతి దళములను నాశనం చేస్తున్నాడు. దాని ముందు ఎవరూ నిలువలేకపోతున్నారు.

పాండవుల సేనలు భయంతో పారిపోతున్నాయి. దూరంనుండి సుప్రతీకము చేయు విధ్వంసమును చూచిన అర్జునుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! భగదత్తుని గజము సుప్రతీకము పాండవ సేనను చెల్లాచెదరు చేయుచున్నది. ఎదుర్కొనడానికి ఎవరికీ సాధ్యం కావడం లేదు. లేకపోవడంతో ధర్మరాజు, భీముడు ఎన్ని కష్టాలు పడుతున్నారో కదా! వెంటనే మన రధమును భగదత్తుని వైపు మరలింపుము. అని పలికాడు. శ్రీ కృష్ణుడు సరే అని రధమును వెనక్కు తిప్పాడు. పాండవ సైన్యము వైపుపోనిచ్చాడు.

ఇంతలో సంశప్తకులు వీరాలాపములు పలుకుతూ అర్జునుని

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

మీద అస్త్రవర్షము కురిపించారు. పదునాలుగు వేలమంది రధికులు అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. "కృష్ణా! మన బలములను తరువాత రక్షించవచ్చును. ముందు వీరిని హతమార్చవలెను. మన రధమును సంశప్తకుల మీదికి పోనిమ్ము. వారిని వధించుట మన తక్షణకర్తవ్యము. అని పలికాడు. శ్రీకృష్ణుడు తమ రధమును సంశప్తకుల మీదికి పోనిచ్చాడు. అర్జునుడు గాండీవము సంధించాడు. దేవదత్తము పూరించాడు. దివ్యమైన బాణములను సంశప్తకుల మీద ప్రయోగించాడు. అర్జునుని అస్త్రధాటికి కేతనములు, రధములు విరుగుతున్నాయి. హయములు, ఏనుగులు తలలు తెగి పడుతున్నాయి. కాల్బలము, తలలు, చేతులు, కాళ్లు తెగి నేలమీద దొర్లుతున్నారు. వారి శిరములు బంతుల వలె ఎగురుతున్నాయి. అర్జునుని విజృంభణము చూచి కృష్ణుడు కూడా అర్జునుని ప్రశంసించాడు. కృష్ణుని ప్రశంసలకు పొంగిపోయిన అర్జునుడు ద్విగుణీకృతమైన ఉత్సాహంతో సంశప్తకుల సైన్యము మీద విరుచుకు పడ్డాడు. వారిని సర్వనాశనము గావించాడు.

"కృష్ణా ఇక్కడ శత్రు సంహారము పూర్తి అయినది. ఇంక మన రధమును మన సైన్యము వంక మరల్చుము. " అని పలికాడు. కృష్ణుడు రధమును మళ్లించాడు. ఇంతలో వెనుక నుండి సుశర్మ తన తమ్ములతో కలిసి పెద్దగా అరుస్తున్నాడు. "అర్జునా! అదేమిటయ్యా! మేము యుద్ధానికి పిలుస్తుంటే పారిపోతున్నావు. మాతో యుద్ధం చెయ్యవా! అని అరుస్తున్నారు. "కృష్ణా! యుద్ధమునకు పిలుస్తుంటే మరలిపోవడం "" "" వీరుల అ లక్షణం కాదు. కాని మన సైన్యము చాలా దైన్య స్థితిలో ఉన్నది. నాకు సరియైన మార్గము తోచడం లేదు. నీవే తగు నిర్ణయము తీసుకో! అడిగాడు. కృష్ణుడు మారుమాట్లాడకుండా రధమును సంశప్తకుల మీదికి పోనిచ్చాడు. అర్జునుడు మహా కోపంతో త్రిగర్తుని విల్లు తుంచాడు. కేతనములు విరిచాడు. తన మీదికి వచ్చిన అతని తమ్ముల శిరస్సులు ఖండించాడు. అది చూచి త్రిగర్తుడు మూర్చపోయాడు. ఇంతలో పాండవ సేనలు యుద్ధ భూమి నుండి పారిపోవడం అర్జునుని కంటపడింది. "కృష్ణా! అటు చూడు. సుప్రతీకము ధాటికి ఆగలేక మన సేనలు పారిపోతున్నాయి. సుప్రతీకము మన వారిని తరుముతున్నది. వెంటనే మన రధమును అటు వైపు మరల్పుము. అని అన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు అపరిమితమైన వేగంతో తమ రధమును పాండవ సేనల వైపు పరుగెత్తించాడు. అర్జునుడు దేవదత్తమును పూరించాడు. భగదత్తుని మీద కరకుటమ్ములు ప్రయోగించాడు. సుప్రతీకమునకు అడ్డంగా నిలిచాడు. భగదత్తుడు ఉగ్రమైన బాణములను అర్జునుని మీద ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు చి రునవ్వుతో వాటిని మధ్యలోనే ముక్కలు చేసి అతి ధృడమైన బాణములను సుప్రతీకము మీద భగదత్తుని మీద ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు వేసిన బాణములు సుప్రతీకము నకు నొప్పి కలిగించాయి. అమితరౌద్రముతో సుప్రతీకము అర్జునుని రధము మీదికి అమితమైన వేగంతో ఉరికింది. "అయ్యో! ఇంకేముంది. అర్జునుడు, కృష్ణుడు సుప్రతీకము ధాటికి ప్రాణాలు కోల్పోయారు." అని పాండవ సేనలో హాహా కారాలు చెలరేగాయి. అప్పుడు కృష్ణుడు తమ రధమును సుప్రతీకము దారి నుండి పక్కకు

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

తొలగించాడు. సుప్రతీకము అదే వేగముతో పాండవ సైన్యము మీదికి దూసుకుపోయింది. దాని కాళ్ల కిందపడి పాండవ సైనికులు వందలకొద్ది మరణించారు. ఇది చూ అర్జునునికి కృష్ణుని మీద కోపం వచ్చింది. అణచుకున్నాడు.

కాని ఏమీ అనలేక తన కోపమును తనలోనే "కృష్ణా! మన రధమును సుప్రతీకము నకు ఎదురుగా పోనిమ్ము" అని ఆదేశించాడు. కృష్ణుడు తమ రథమును భగదత్తునికి ఎదురుగా నిలిపాడు. భగదత్తుడు తన తండ్రి నరకాసురుని చంపిన కృష్ణుని మీద అతి క్రూరమైన బాణములను ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు వాటిని ఖండించి, భగదత్తుని విల్లు విరిచాడు. భగదత్తుని శరీరము మీద వాడియై న బాణములు నాటాడు. భగదత్తుడు అమిత కోపంతో 14 తోమరములు అర్జునుని మీద ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు వాటిని మధ్యలోనే ముక్కలు చేసి సుప్రతీకమునకు తొడిగిన కవచమును బేధించాడు. కవచము తొలగిన ఆ ఏనుగు మేఘములు తొలగిన కొండ శిఖరము వలె ప్రకాశించింది. భగదత్తుడు అర్జునుని మీద శక్తి బాణమును ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు ఆ శక్తిని నిర్వీర్యముచేసాడు. భగదత్తుడు అర్జునుని కిరీటమునకు గురి పెట్టి ఒక తోమరము విసిరాడు. అర్జునుడు కోపించి ఏడు బాణములతో భగదత్తుని కొట్టాడు. భగదత్తుడు తన చేతిలో ఉన్న అంకుశమును వైష్ణవాస్త్రముగా మంత్రించి అర్జునుని మీద ప్రయోగించాడు. ఆ వైష్ణవాస్త్రము అమిత రౌద్రాకారముతో నిప్పులు విరజిమ్ముతూ అర్జునుని వైపు దూసుకువస్తూ ఉంది. ఇది చూచాడు కృ ష్ణుడు. రథము మీదినుండి లేచి నిలబడ్డాడు. తన గుండెలను ఆ వైష్ణవాస్త్రమునకు ఎదురుగా పెట్టి నిలిచాడు. రౌద్రమైన ఆ వైష్ణవాస్త్రము అమిత వేగంతో వచ్చి శ్రీకృష్ణుని గుండెలను పువ్వు వలె తాకి కింద పడిపోయింది. నా మీద అర్జునుడు కోపం తట్టుకోలేక పోయాడు. "కృష్ణా! దయవలన నాకు సారధ్యం చెయ్యడానికి ఒప్పుకున్నావు. కాని ఆయుధము పట్టనని మాట ఇచ్చావు. కాని ఈ విధంగా యుద్ధంలో పాలు పంచుకోడం భావ్యంగా ఉందా. ఎవరన్నా చూస్తే ఏమనుకుంటారు? అర్జునుడు చేతగాని వాడు అనుకోరా! సరేలే ఇంక మాటలెందుకు కాని రథమును పోనిమ్ము. అని నిష్ఠూరంగా మాట్లాడాడు. కృష్ణుడు అర్జునుని చూచి "అర్జునా! రధ సారధిగా నిన్ను కాపాడుకోడం నా కర్తవ్యము. ఈ సమయములో నీకో విషయం చెప్పాలి. పూర్వము శ్రీ మహా విష్ణువు యోగనిద్ర నుండి లేచిన సమయమున భూదేవి శ్రీ మహా విష్ణువును కామించి ఆయనతో సంగమం కోరింది.

మహా విష్ణువు ఆమె కోరికను మన్నించాడు. ఆమెకు వైష్ణవాస్త్రమును అనుగ్రహించాడు. వారి సంగమ ఫలితముగా నరకాసురుడు జన్మించాడు. భూదేవి వైష్ణవాస్త్రమును నరకాసురునికి ఇచ్చింది. నరకాసురుని నుండి ఆ వైష్ణవాస్త్రము అతని కుమారుడు భగదత్తునికి సంక్రమించింది. ఆ వైష్ణవాస్త్రము అత్యంత మహిమాన్వితము. విష్ణ్వాంశతో జన్మించిన నాచేత మాత్రమే ఆ వైష్ణవాస్త్రము నిర్వీర్యము అవుతుంది. అందులకే నా గుండె లను అడ్డుపెట్టి దానిని

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ఆపాను. అంతేగాని నీవు వీరుడవు కావని కాదు. నీ పరాక్రమమును శంకించి కాదు. తాను ప్రయోగించిన వైష్ణవాస్త్రము వృధా ఐనందుకు భగదత్తుడు నిరాశతో ఉన్నాడు. ఇదే సమయము. నేను నరకాసురుని సంహరించినట్లు భగదత్తుని నీవు సంహరించు." అని అన్నాడు కృ విష్ణుడు. అర్జునుడు వెంటనే గాండీవమును సంధించాడు. ఒక క్రూరమైన నారాచమును సుప్రతీకము కుంభస్థలమునకు గురిపెట్టి కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు సుప్రతీకము కుంభస్థలము పగిలి కిందకు ఒరిగింది. దాని మీద ఉన్న భగదత్తుడు కిందపడ్డాడు. వెంటనే అర్జునుడు ఒక అర్ధచంద్రాకార బాణముతో భగదత్తుని శిరస్సు ఖండించాడు. ఆప్రకారము భగదత్తుడు, అతని గజము సుప్రతీకము అర్జునుని చేతిలో సంహరింపబడ్డారు.

భగదత్తుని మరణము చూచి శకుని, అతని తమ్ములు వృషకుడు, అచలుడు కలిసి అర్జునుని మీదికి దూకారు. అపుడు అర్జునుడు వృష కుని రధమును, హయములను, కేతనమును ఖండించాడు. వృషకుడు తన సోదరుని రధం ఎక్కాడు. అర్జునుడు తనకు అడ్డుపడిన గాంధార రధికులు 500 మందిని చంపాడు. ఒకే రధము మీద ఉన్న వృషకుడు, అచలుడిని ఒకే ఒక్క బాణంతో చంపాడు. వారి మరణమును కనులారా చూచిన నీ కుమారుడు ఎంతో సంతాపం చెందాడు. శకుని కోపంతో రగిలిపోయాడు. అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. శకుని తన మాయా శక్తితో అనేక మాయలను కల్పించాడు. రాళ్ల వర్షము కురుస్తున్నట్టు, వృక్షములు మీద పడుతున్నట్టు, భయంకరమైన సరీసృ పములు, పెద్దపులులు మీద పడుతున్నట్టు భ్రమ కల్పించాడు. అర్జునుడు తన దివ్యాస్త్రముచేత ఆ మాయలను పటాపంచలుచేసాడు. శకునిని చూచి "శకుని మామా! నీ మాయలన్ని ఆ నాటి మాయా ద్యూతంతోనే అంతరించాయి. ఇదియుద్ధ రంగము. ఇక్కడ నీ పాచికలు పారవు. ఇక్కడ తీవ్రమైన శరములు మాట్లాడతాయి. ఇక్కడ నీ మాయలు చెల్లవు కాని వెళ్లు.. అంటూ శకుని మీద అతిక్రూరమైన శరములు ప్రయోగించాడు. ఆ బాణధాటికి త ట్టుకోలేక శకుని తన సైన్యములతో పారిపోయాడు. అప్పుడు సాత్యకి, భీమసేనుడు, అర్జునునికి చెరి ఒక పక్క నిలిచారు. వారు ముగ్గురు అపరిమితమైన పరాక్రమముతో సుయోధనుడు, ద్రోణుడు ఉన్న చోటికి తమ రధములను మరలించారు. వారి బాణ ధాటికి తట్టుకోలేక కౌరవ సైన్యము రెండు పాయలుగా విడిపోయి సుయోధనుని వెనుక, ద్రోణుని వెనుక దాక్కున్నారు. పాండవ సైనికులు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో "ద్రోణుని పట్టుకోండి చంపండి నరకండి" అని వీరలాపాలు పలుకుతూ కౌరవ సేనల మీదికి లంఘించారు. కౌరవ సేనలు ద్రోణుని చుట్టు చేరి అతనికి రక్షణ కవచంగా నిలిచాయి.

ఇరుపక్షముల మధ్య పోరు ఘోరమయింది. ద్రోణుడు ఎటు పోతే అటు ధృష్టద్యుమ్నుడు ద్రోణుడికి ఎదురు నిలిచి అతనితో యుద్ధమునకు తలపడుతున్నాడు. ఒక పక్క ధర్మరాజు, మరొక పక్క సుయోధనుడు తమ తమ సేనలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇంతలో నీలుడు అనే రాజు తన సేనలతో అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నాడు. అశ్వత్థామ ఒకే ఒక బాణంతో నీలుడిని

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

సంహరించాడు. సైన్యములు పారిపోయాయి.
చెందాయి. అతని ఇది చూచిన పాండవ సేనలు కలత ధృష్టద్యుమ్నుడు తన సేనలకు ప్రోత్సాహ వచనాలు పలుకుతూ వారిని యుద్ధోన్ముఖులను చేసాడు. ఇంతలో సంశప్తకులు, అర్జునుడు చంపగా మిగిలిన సైన్మమును కూడ గట్టుకొని దక్షిణ భాగం నుండి పెద్దగా అరవడం మొదలెట్టారు. "అర్జునా! మేమేమన్నా రణరంగం నుండి పారిపోమాయా! ఓడి పోయామా! మమ్మల్ని అలా వదిలేసి వస్తే ఏడీ ఆ వీరుడు అర్జునుడు ఏడీ! మాతో పోరాటంమానేస్తే అర్జునుడికి విజయం చేకూరుతుందా! అర్జునా! మాకు భయపడి దాక్కున్నా వా! రా మాతో యుద్ధానికి రా!" అని కవ్వించసాగారు. వారి మాటలకు రోషం తెచ్చుకున్న అర్జునుడు తన రధం దక్షిణ దిక్కుకు మరలించాడు. అప్పుడు కౌరవ ప్రముఖులు పాండవ సైన్యము మీద శర వర్షము కురిపిస్తున్నారు. పాండక సైన్యము చెల్లాచెదరయింది. ఈ సమయమున భీముడు పాండ సైన్యమును ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. కౌరవ పక్షమున యుద్ధం చేస్తున్న బాహ్లికుని ఎదుర్కొని అతని మీద క్రూరమైన బాణములు ప్రయోగించాడు. అది చూచి సుయోధనుడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు, అశ్వత్థామ, కలిసి భీముని మీద శర వర్షము కురిపించారు. భీమసేనుని ఒంటరి వాడిని చేసి అంత మంది కౌరవ యోధులు యుద్ధం చెయ్యడం చూసిన ధర్మరాజు నకుల, సహదేవులను, సాత్యకిని, అభిమన్యుని భీమసేనుడికి సాయంగా వెళ్లమన్నాడు. వారందరూ భీమసేనుని కలుసుకొని దుర్యోధనాదులతో పోరుతున్నారు. అపుడు అపరాహ మయింది. రధములు విరిగి పడుతున్నాయి. కరవాలముల దెబ్బలకు తలలు తెగి పడుతున్నాయి. మొండెముల నుండి ప్రేవులు బయటకు వస్తున్నాయి. కాళ్లు చేతులు తెగి పడుతున్నాయి. కుంభస్థలములు పగిలిన ఏనుగులు కిందపడి దొర్లుతున్నాయి. ఏనుగుల మీద ఉన్న వీరులు చేతిలోని అంకుశములతో సహా కిందపడి మరణిస్తున్నారు. ఏనుగుల కాళ్ల కిందపడి మరణిస్తున్నా, సైనికులు తమ తమ చేతులలోని కరవాలములు పట్టు వీడటం లేదు. తలలు తెగిన తరువాత కూడా మొండెములు కొంతసేపు తమ తమ చేతులతో కరవాలములను ఝుళిపించి తరువాత కిందపడుతున్నాయి. రణరంగమంతా పీనుగుల పెంటగా మారిపోయింది.

ఆ సమయములో ధృష్టద్యుమ్నుడు ద్రోణుని చంపుటకు ఇదే సమయమని ఎంచి తన సైన్యముతో సహా ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నాడు. ద్రోణుని మీద అనేకము లైన దివ్యాస్త్రములు సంధించాడు. ఇంతలో సంశప్తకుల సైన్యమును పూర్తిగా నిర్మూలించిన అర్జునుడు మరల పాండవ సైన్యము వద్దకుచేరుకున్నాడు. భీమునికి తోడుగా నిలిచాడు. ధృష్టద్యుమ్నునికి తోడుగా భీమార్జునులు ద్రోణుని మీద యుద్ధమునకు దిగారు. కౌరవ బలములను సర్వనాశనము చేస్తున్నారు. ఆ ముగ్గురి వీరుల ధాటికి తట్టుకోలేక కౌరవ బలములు ఆక్రోశించాయి. "కర్ణా! కర్ణా! మాకు నీవే దిక్కు" అంటూ పారి పోయి కర్ణుని వెనక చేరాయి. "పారిపోకండి విలువండి. మీకేం భయం లేదు." అని ధైర్య వచనాలు పలికాడు

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

కర్ణుడు. ఎదురుగా వచ్చిన అర్జునుని మీద ఆగ్నేయాస్త్రమును ప్రయోగించాడు. అర్జునుడు వారుణాస్త్రాన్ని ప్రయోగించి ఆగ్నేయాస్త్రాన్ని నిర్వీర్యం చేసాడు. భీముడు, సాత్యకి, ధృ ష్టద్యుమ్నుడు కర్ణుని శరీరంలో మూడేసి బాణములు నాటారు. కర్ణుడు కూడా అర్జునుడు తన మీద ప్రయోగించిన బాణములను మధ్యలోనే ఖండించాడు. భీమ, సాత్యకి, ధృష్టద్యుమ్నుల ధనుస్సులను

ఆ ముగ్గురూ కర్ణుని మీద శక్తి బాణములు ప్రయోగించారు. కర్ణుడు వాటిని కూడా నిర్వీర్యము చేసాడు. అర్జునుడు ఏడు బాణములతో కర్ణుని కొట్టాడు. కర్ణుని తమ్ములు ముగ్గురి తలలు నరికి భూదేవికి బలి ఇచ్చాడు. ఇంతలో భీముడు తన రథము దిగి గదను భుజము మీద పెట్టుకొని కర్ణుని సైనికులను పదివేల మందిని చంపి మరల తన రథం అధిరోహించాడు. మరొక విల్లు తీసుకొని వాడియైన శరములతో కర్ణుని శరీరం మొత్తం కొట్టాడు. ఇంతలో ధృష్టద్యుమ్నుడు సాత్యకి, వేరు విల్లులు తీసుకొని కర్ణుని సారధిని చంపారు. కర్ణుని విల్లు విరిచారు. ఆసమయమున దుర్యోధనుడు, ద్రోణుడు, జయద్రధుడు కలిసి కర్ణుని అక్కడినుండి తప్పించారు. ఇరు పక్షముల వారు అతి భయంకరంగా పోరాడుతున్నారు. రధములు, హయములు, ఏనుగులు, కాల్బలములు నేల కూలుతున్నాయి. కాలువలై పారుతున్న నెత్తుటిమడుగులలో మృత దేహములు తేలియాడుతున్నాయి. మానవుల, హయముల, ఏనుగుల ప్రేవులు, మాంసము ముద్దలు గుట్టలు గుట్టలుగా పడి ఉన్నాయి.

మిగిలిపోయాము. ఈ ప్రకారము కుటిలమైన వ్యర్ధపు మాటలతో మీరు నన్ను వంచించి నందు వలన మీకు కలుగు ప్రయోజన మేమి? మీలాంటి ఆశ్రితగుణశ్రేష్టుడు ఈ ప్రకారం వంచించ దగునా? అ కర్ణ కఠోరంగా పలికాడు. ఆ మాటలకు ఎంతో నొచ్చుకున్న ద్రోణుడు ఆ విషయం బయట పడనీయక శాంతంతో సుయోధనునితో ఇలా అన్నాడు. "సుయోధనా! నరుని పరాక్రమము, నారాయణుని మహత్తు ఎరిగి కూడా నీవు ఇలా మాట్లాడటం తగునా! నిన్న, ఈ రోజు వారు ధర్మనందనుని విడిచి ఒక్కక్షణమైనా ఉన్నారా. ఈ రోజు రణరంగములో అర్జునుడు లేకుండా పక్కకు తీసుకొని పోవుటకు ఎవరి నైనా నియోగింపుము. నీవు ఎందుకో నన్ను తప్పుగా అర్ధం చేసుకున్నావు. నా నోట నవ్వులాట కైనను అసత్యము ఎన్నటికీ రాదు. గుర్తు పెట్టుకో. నేనునా ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చి తీరుతాను." అన్నాడు ద్రోణుడు. ఆ సమయములో సంశప్తకులు అక్కడకు వచ్చారు. "సుయోధనా! మాకు తక్క అర్జునుని పక్కకు మరల్చు నేర్పు మరి ఎవరికి ఉన్నది. అంటూ ప్రగల్బాలు పలికారు.

ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! ఆ ప్రకారము సంశప్తకులు అర్జునుని తమ వైపు యుద్ధమునకు రమ్మని కవ్వించారు. అర్జునుడు దేవదత్తము పూరించి వారితో యుద్ధమునకు దిగాడు. ఇక్కడ ద్రోణుడు పద్మవ్యూహము పన్నాడు. ధర్మరాజు అనుమతితో అభిమన్యుడు ఆ పద్మవ్యూహమును భేదించాడు. బృహద్బలుడు లక్ష్మణ కుమారుడు మొదలగు రాకుమారులను పెక్కుమందిని చంపాడు. కాని పద్మ వ్యూహము నుండి బయట కు వచ్చు మార్గము కానక కౌరవుల చేతిలో మృతి చెందాడు. కౌరవ సేనలు అభిమన్యుని మృతి చూచి

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ఆనందోత్సాహాలతో ఆరోజు యుద్ధం ముగించాయి. పాండవ సైన్యములలో విషాదఛ్ఛాయలు నెలకొన్నాయి." అని సంజయుడు మూడవ రోజు యుద్ధ క్రమమును ధృతరాష్ట్రునకు వివరించాడు.

మహాభారతము - ద్రోణ పర్వము

ప్రధమాశ్వాసము సమాప్తము.

ఓంతత్సత్ - ఓంతత్సత్ - ఓంతత్సత్

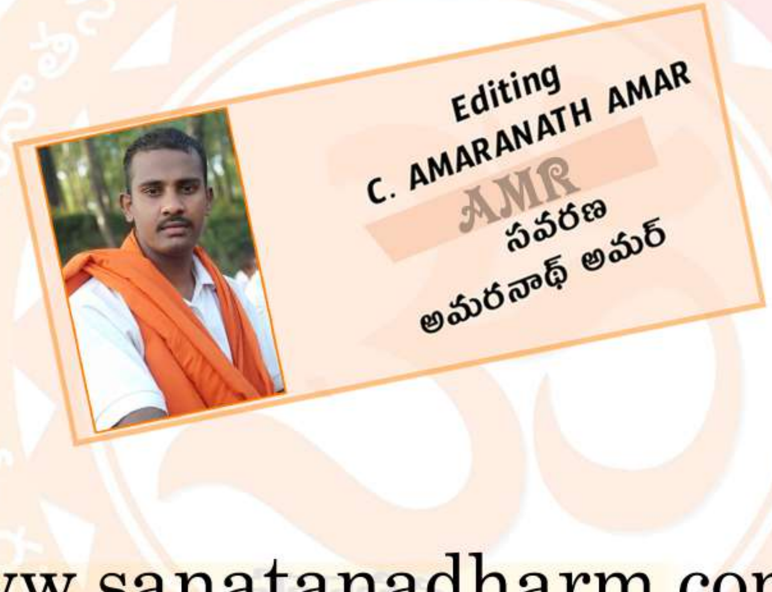

www.sanatanadharm.com

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

వైశంపాయనుడు జనమేజయునకు మహా భారత కధను ఇలా వివరించాడు. అభిమన్యుడు యుద్ధ రంగమున మరణించాడు అన్న వార్త విని ధృతరాష్ట్రుడు ఎంతో పరితపించాడు. "సంజయా! నా మనుమడు, అమిత తేజస్కుడు, సద్గుణసంపన్నుడు అయిన అభిమన్యుని మన సైన్యములోని ఉగ్ర మనస్కులైన యోధులు అందరూ కలిసి ఎలా చంపారు. నాకు వివరంగా చెప్పు." అని అడిగాడు. సంజయుడు ద్రోణుడు పన్నిన పద్మవ్యూహము, అభిమన్యుడు మరణించిన తీరు ఈవిధంగా వివరించాడు. "మహారాజా! మూడవ రోజున, ద్రోణాచార్యుడు కౌరవ సేనలను పద్మవ్యూహము ఆకారములో నిలిపాడు. దానిని చక్రవ్యూహము అని కూడా అంటారు. ఆ పద్మవ్యూహమున, వివిధదేశాధీశులు పద్మమునందు రేకులమాదిరి నిలిచారు. వారి కుమారులు అందరూ కేసరములు (తామర పువ్వు మధ్యభాగము) మాదిరి నిలిచారు. కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు, తమ తమ సేనలతో కూడా పద్మము యొక్క అంతర్భాగమున నిలిచారు. వారి మధ్య సుయోధనుడు తన సైన్యముతో నిలిచాడు. సైంధవుడు, అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు, శకుని, కృతవర్మ, భూరిశ్రవసుడు, శలుడు, శల్యుడు, నీ కుమారులు, నీ మనుమలు, తమ తమ స్థానములలో నిలిచారు. పాండవ సేనలో భీమసేనుడు మొదలగు వారు, సాత్యకి, ధష్ట ద్యుమ్నుడు, కుంతిభోజుడు, చేకితానుడు, క్షత్రధర్ముడు, క్షత్రవర్మ, ధృ ష్టకేతు, నకుల సహదేవులు, ఉత్తమౌజుడు, శిఖండి, యుధామన్యుడు, ఘటోత్కచుడు, విరాటరాజు, ద్రుపదుడు, ద్రౌపది పుత్రులు, కేకయ రాజులు, సంజయులు, వారందరూ కలిసి ఒక్కుమ్మడిగా ద్రోణుని మీద యుద్ధమునకు తలపడ్డారు. ద్రోణుడు వారి విజంభణకు జంకక, వారి మీద వాడియైన బాణములు ప్రయోగించాడు. ద్రోణుని పరాక్రమమునకు తట్టుకోలేక పాండవ వీరులు పారిపోయారు. పాండవ వీరులలో ఎవ్వరికి కూడా ద్రోణుడు పన్నిన పద్మవ్యూహము లోనికి చొరపడడానికి సాధ్యం కాలేదు.

అప్పుడు ధర్మరాజు "ఈ పద్మవ్యూహమును బేధించడం ఎవరి తరమూ కాదు. ఒక్క అభిమన్యునికి తక్క" అని తలంచి తన రధమును అభిమన్యుని రధము వద్దకు పోనిచ్చాడు. అభిమన్యునితో ఇలా అన్నాడు. "కుమారా! అభిమన్యు! ఈ పద్మవ్యూహములోని చొరపడటం ఎవ్వరికీ తెలియదు. నీకు, నీ తండ్రి అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుడు, ప్రద్యుమ్నుడు వీరికి మాత్రమే తెలియును. మనలను చూచి నీ తండ్రి, అర్జునుడు, హేళన చెయ్యకుండా నీవు ఆ పద్మవ్యూహమును ఛేధించ వలమును. " అని అర్ధించాడు. "తండ్రీ! నా తండ్రి అర్జునుడు నాకు ఈ పద్మవ్యూహమును బేధించి లోపల ప్రవేశించడం వరకూ నాకు చెప్పారు. కాబట్టి నేను ఈ పద్మవ్యూహములోనికి ప్రవేశించి కౌరవ సైన్యమును చించి చెండాడుతాను. అని అన్నాడు అభిమన్యుడు. " మాత్రం చాలు కుమారా! నీవు చూపి పద్య వ్యూహములోనికి ప్రవే శించిన నీ వెను వెంటనే మేమందరమూ పద్మవ్యూహములోనికి ప్రవేశించెదము. కాబట్టి నీవు పద్మవ్యూహ ప్రవేశము మాత్రము చేయుము." అని అభ్యర్ధించాడు. పక్కనే ఉన్న భీముడు కూడా "కుమారా! నీవు పద్మవ్యూహమును బేధించిన చాలును. నీ

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

వెంటనే నేను, ధృష్టద్యుమ్నుడు, ద్రుపదుడు, సాత్యకి, విరాటుడు, పద్మవ్యూహములోనికి ప్రవేశించి శత్రు సేనలను మట్టుపెట్టెదము. అని అన్నాడు. "పెదనాన్నగారూ! దీనికి మీరు ఇంతగా అడుగవలెనా! పద్య వ్యూహమును రచించిన ద్రోణుడు మెచ్చగా, నేను పద్మవ్యూహములో ప్రవేశించి శత్రు నిర్మూలనము గావిస్తాను. ధర్మజుని మాట నిలబెడతాను. నా తల్లితండ్రులు నన్ను మెచ్చుకొనేలాగా నా యుద్ధ ప్రావీణ్యము ప్రదర్శిస్తాను. ఇంత చి న్నవాడు కౌరవ వీరులతో పోరాడుతున్నాడు అని జనులు మెచ్చగా నా మేనమామ శ్రీకష్ణునకు ప్రీతి కలిగేటట్టు నా తండ్రి సంతసించేటట్టు కౌరవేంద్రుడు ఆశ్చర్యపడేటట్టు నేను రణరంగములో వీర విహారమొనరిస్తాను. అని పలికాడు. "కుమారా! నీ ధైర్యము, నీ ఆ మాటలకు సంతసించిన ధర్మరాజు శౌర్యము, నీ బలము, నీ కీర్తి వర్ధిల్లుగాక!" అని దీవించాడు. అప్పుడు అభిమన్యుడు సుమిత్రుడు అనే పేరు గల తన సారథితో రధమును ద్రోణుని వైపు పోనిమ్మన్నాడు. అప్పుడు సుమిత్రుడు అభిమన్యుని చూచి "కుమారా! నీవు బాలుడవు. నీ ఎదుట ఉన్నది ద్రోణాచార్యుని సైన్యము. వారు అతిరధులు మహారధులు. అత్యంత క్రూరాత్ములు. వారు నీ చేతిలో మరణించు వారు కారు. కాబట్టి పద్మవ్యూహమును ప్రవేశించే ముందు ఆలోచించుకో! అని అన్నాడు. అభిమన్యుడు నవ్వి "సుమిత్రా! దేవేంద్రుడే దేవగణములతో దిగివచ్చిననూ, ఆ పరమేశ్వరుడు తన భూతగుణములతో నా మీదికి యుద్ధమునకు వచ్చినను, ఆఖరుకు నా తండ్రి అర్జునుడు, నా మేన మామ శ్రీకష్ణుడే. నా మీదికి యుద్ధమునకు దిగినను, నేనువారిని జయించెదను. కాబట్టి సందేహించక మన రధమును ద్రోణుని మీదికి పోనిమ్ము" అని పలికాడు. మనసులో అనుమానమున్నను, మారు మాటాడక సుమిత్రుడు అభిమన్యుని రధమును కౌరవ సేనల వైపు పోనిచ్చాడు. అది చూచిన కౌరవ ప్రముఖులు ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీదికి లంఘించారు. అప్పుడు వారి మధ్య సమరం సంకులమయింది. మెరుపు మెరిసినట్టుగా కౌరవ సేనలను ఛేదిస్తూ పద్మవ్యూహములోనికి అభిమన్యుడు జొరబడ్డాడు.

ఆ ప్రకారంగా దుర్భేధ్యమైన పద్మవ్యూహము లోనికి చొచ్చిన అభిమన్యుడు అమిత రౌద్రముతో బాగా ఎండిపోయిన అడవిలో మండుచున్న కార్చిచ్చు మాదిరి గా కౌరవ సేనలను హతమారుస్తున్నాడు. అభిమన్యుని చేత ప్రయోగింపబడుతున్న అస్త్ర శస్త్రముల ధాటికి రధములు విరుగుతున్నాయి, హయముల తలలు తెగుతున్నాయి. కాల్బలములు నాశనమవుతున్నాయి. కేతనములు విరిగి పడుతున్నాయి. సారధులు చచ్చిపడుతున్నారు. ధనుస్సులు విరుగుతున్నాయి. శత్రు సైన్యము శరీరముల నిండా అత్యంత క్రూరమైన బాణములు నాటు కుంటున్నాయి. రణరంగమంతా పీనుగులతో నిండిపోయింది. కౌరవ సైన్యము కకావికలయింది. అభిమన్యుని ధాటికి పద్మవ్యూహము చెల్లాచెదరయింది. కౌరవ సేనలు పారిపోతున్నాయి. అది చూచాడు సుయోధనుడు. వెను వెంటనే తన సైన్యముతో అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. దూరంనుండి ద్రోణుడు ఇది గమ నించాడు. తమ సైన్యములోని అతి రధ మహా రథులను పిలిచాడు. "మన సుయోధనుడు అభిమన్యుని ఎదుర్కొంటున్నాడు.

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

మీరందరూ సుయోధనునికి సాయంగా వెళ్లండి. అని చెప్పాడు. అప్పుడు కృ పాచార్యుడు, అశ్వత్థామ, కృతవర్మ, కర్ణుడు, శలుడు, శకుని, పౌరవుడు, వృషసేనుడు, అందరూ కలిసి సుయోధనునికి సాయంగా వెళ్లారు.

వారందరూ ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని చుట్టుముట్టి శరవర్షము కురిపించారు. చేతికి చి క్కిన సుయోధనుడు చేజారి పోయినందుకు కోపోద్రిక్తుడయ్యాడు అభిమన్యుడు. ఆ అతిరధ మహారధుల మీద అస్త్రశస్త్రములను ప్రయోగించాడు. అభిమన్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక కౌరవ సేనలు పారిపోయాయి. ఇది చూచిన ద్రోణుడు అభిమన్యుని మీదికి తన రధమును పోనిచ్చాడు. తన పరాక్రమముతో అభిమన్యుని మీద బాణ వర్షము కురిపించాడు. పారిపోయిన కౌరవ యోధులు మరల తిరిగి వచ్చి అభిమన్యుని తో పోరుతున్నారు. అభిమన్యుడు అతి లాఘవంగా వారు ప్రయోగించిన శరములను మధ్యలోనే త్రుంచి వారి శరీరములను తన బాణపరంపరతో తూట్లు తూట్లు గా కొట్టాడు. అభిమన్యుని పరాక్రమము చూచి సుయోధనుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. పారి పోతున్న తన సేనలను చేయి ఊపి పిలుస్తున్నాడు. తన రధమును అభిమన్యుని మీదికి పోనిచ్చాడు. సుయోధనుడు, కృ పాచార్యుడు, భూరిశ్ర వసుడు ఒక్కొక్కరు మూడు బాణములతోనూ, ద్రోణుడు 17 బాణములతోనూ, వివింశతి 20 బాణములతోనూ,, అశ్వత్థామ 5 బాణములతోనూ, బృహద్బలుడు ఎనిమిది బాణములతోనూ, శల్యుడు ఆరు బాణ ములతోనూ, కృతవర్మ ఏడు బాణములతోనూ, శకుని రెండు బాణములతోనూ, దుశ్శాసనుడు 12 బాణములతోనూ, దుస్సహుడు తొమ్మిది బాణములతోనూ, ఒకేసారి అభిమన్యుని కొట్టారు. ఆ బాణముల నన్నింటిని తుత్తునియలు చేసిన అభిమన్యుడు వారి ఒక్కొక్కరి శరీరములలో మూడేసి బాణములను గుచ్చాడు. అశ్మకుని కేతనము విరిచి వాని విల్లు తుంచి, వాని శిరస్సును ఖండించాడు. అశ్మకుని మరణమును చూచిన కౌరవ బలములు భయంతో పారి పోయినవి. అది చూచిన ఆచార్యుడు కౌరవ సేనలను తన ప్రోత్సాహపు మాటలతో మరల రణోన్ముఖులను గావించాడు. నీ కొడుకులందరను కూడగట్టుకొని, అభిమన్యుని మీద అనేక అస్త్ర, శస్త్రములను ప్రయోగించారు. వాటిని చూచి భయపడక, అభిమన్యుడు వారి అందరి శరీరములను నానా రకములైన బాణములతో నొప్పించాడు. తరువాత అభిమన్యుడు కర్ణుని మీదికి తన రధమును పోనిచ్చాడు. కర్ణుని కవచమును పగులగొట్టాడు. కర్ణుని వక్షస్థలము మీద ఒక క్రూరమైన బాణమును నాటాడు. ఆ బాణము దెబ్బకు కర్ణు డు మూర్ఛపోయాడు. నీ కుమారులందరిని అభిమన్యుడు తరిమాడు. ఇంతలో శల్యుడు అభిమన్యుని మీదికి ఉరికాడు. అత్యంత వెనక్కు

పదునైన బాణములతో శల్యుని కొట్టాడు అభిమన్యుడు. శల్యుడు మూర్ఛపోయాడు. అభిమన్యుడు సింహనాదం చేసాడు. ద్రోణుడు వద్దు వద్దు అని వారిస్తున్నా అతని మాటలు లక్ష్యపెట్టక, కౌరవ సేనలు పారిపోయాయి." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో అభిమన్యుని రణ విద్యా కౌశలమును గురించి చెప్పాడు. అది విని ధృతరాష్ట్రుడు "సంజయా!

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఆ సమయంలో అభిమన్యుని ఎవరు ఎదుర్కొన్నారు? వారి మధ్యయుద్ధం ఎలా జరిగింది వివరంగా చెప్పు!" అని అడిడు. సంజయుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "శల్యుడు మూర్ఛ పోవడం చూచి అతని తమ్ముడు అభిమన్యుని ఎదిరించాడు. అభిమన్యుని శరీరము మీద పది తీవ్రమైన బాణములు ప్రయోగించాడు. అభిమన్యుడు ఆ బాణములను మధ్యలోనే తుంచాడు. శల్యుని తమ్ముని రధమును విరగ్గొట్టాడు. హయములను చంపాడు. వాడి చేతులు నరికాడు. ఆఖరున అతని శిరమును ఖండించాడు. ఇది చూచిన మిగిలిన రాజ కుమారులు భయ భ్రాంతులయ్యారు. ద్రోణుడు, కృపాచార్యుడు, అశ్వత్థామ, కృతవర్మ, బృహద్బలుడు, కర్ణుడు, మొదలగు ప్రముఖ యోధులు ఒకరినొకర పిలుచుకొనుచూ, ధైర్యము చెప్పుకుంటూ, తమ తమ బలములను కూడగట్టుకొని, అభిమన్యుని చుట్టుముట్టారు. వారిని చూచి అభిమన్యుడు సింహము వలె గర్జించాడు. సాక్షాత్తు అర్జునుడే అక్కడ ఉన్నాడా అన్నట్టు అందరికీ తానే అయి కనిపిస్తూ, తన విల్లు గుండ్రముగా ఉన్నదా అన్న భ్రమ కలిగిస్తూ అత్యంత వేగంతో వారి మీద శర వర్షము కురిపించాడు. అంజలకములు, క్షురపములు, కౌరవ వీరుల మీద భల్లములు, కూర్మనఖములు మొదలగు బాణములను ప్రయోగిస్తున్నాడు. అభిమన్యుని పరాక్రమమునకు తట్టుకోలేక కౌరవ వీరులు భయంతో పరుగులు తీస్తున్నారు. ద్రోణుడు నిస్సహాయంగా చూస్తున్నాడు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పాడు. అభిమన్యుని ప్రతాపము గురించి విని, మనమున భేదము, మోదము రెండును కలుగగా, ధృతరాష్ట్రుడు, తరువాత ఏమయింది అని ఆతురతగా అడిగాడు. "ఆ ప్రకారంగా పారి పోతున్న కౌరవ సైన్యమును చూచి అభిమన్యుడు వారిని పారిపోనీక వారి చుట్టూ తన రధమును చక్రాకారముతో తిప్పుతూ, ఎడతెగకుండా బాణవర్షము కురిపిస్తూ, రణరంగమంతా పీనుగు పెంటలు చేసాడు. అభిమన్యుని ప్రతాపమును చూచి ద్రోణుడు అపరిమితమైన సంతోషంతో పక్కన ఉన్న కృపా చార్యుని తో ఇలాఅంటున్నాడు. "ఆచార్యా! తన అన్న దమ్ములు, స్నేహితులు, తండ్రులు, మామలు, అందరూ సంతోషించగా విజయుని కొడుకు అభిమన్యుడు శాత్రవ సంహారము చేస్తున్నాడు. హయములను, ఏనుగులను అసంఖ్యాకంగా నేలకూలుస్తున్నాడు. అతని ముందు మన సైన్యములో పేరు గల వీరాధి వీరులెవరూ నిలువలేకున్నారు." అని పలికాడు. ఆ మాటలు విన్న సుయోధనుడు, అతి దీనమైన ముఖముతో చి రునవ్వు మొహము మీదికి తెచ్చుకొని భూరిశ్రవసుడు, కర్ణుడు, శల్యుడు మొదలగు వారితో ఇలా అన్నాడు.

'విన్నారా! మన గురువుగారు ద్రోణాచార్యులవారి పలుకులు విన్నారా! విల్లుపట్ట నేర్చిన ప్రతివాడికీ ద్రోణాచార్యులే గురువు గారు కదా. అలాంటి వాడు ఒక పసివాడిని మహా వీరుడు అని పొగుడుతున్నాడు. కాని అతనిని చంపడానికి మాత్రం ప్రయత్నించడం లేదు. ఎంతయినా ద్రోణుడు పార్థునికి అనుకూలుడు కదా. అతని కుమారుని ఎలా చంపుతాడు. అయినా, మన గురువుగారు ఉ పేక్షించ బట్టి అభిమన్యుడు అలా చెలరేగి పోతున్నాడు. అదంతా తన ప్రావీణ్యము అని పొంగిపోతున్నాడు. ఇప్పుడు మనమందరము కలిసి అభిమన్యుని ఎదు అని

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

అందరిని కూడగడుతుంటే దుశ్శాసనుడు ర్కొందాము." ముందుకు వచ్చి "అన్నయ్యా! ఈ మాత్రం దానికి ఇంతమంది యోధాను యోధులు కావలెనా! నేను చాలనా! నా అవక్ర విక్రమ పరాక్రమముతో అభిమన్యుని చంపుతాను. అభిమన్యుడు చచ్చాడు అన్న వార్త విని అర్జునుడు, కృష్ణుడు అతి శోకభారంతో మరణిస్తారు. మనపగ తీరుతుంది." అని అన్నాడు. వెంటనే దుశ్శాసనుడు తన విల్లు సారిం చి శరవర్షము కురిపిస్తూ అభిమన్యుని తో యుద్ధమునకు దిగాడు. అభిమన్యుడు దుశ్శాసనుడు ప్రయో గించిన బాణములనన్నింటిని మధ్యలోనే తుంచి, అతని మీద 26 అతి క్రూరమైన శరములను ప్రయోగించాడు. దుశ్శాసన అభిమన్యుల యుద్ధము చేయుటను మిగిలిన వారు యుద్ధము చేయుట మాని చూస్తున్నారు.

ఇంతలో అభిమన్యుడు దుశ్శాసనుని విల్లు తుంచాడు. అతి క్రూరమైన భల్లబాణములతో దుశ్శాసనుని ఒళ్లంతా తూట్లుగా కొట్టాడు. అభిమన్యుడు నవ్వుతూ దుశ్శాసనునితో ఇలా అన్నాడు: "దుశ్శాసనా! మాటలకు నాడు, నిండు పేరోలగములో మా తండ్రిగారు ధర్మరాజును నీవు ఆడిన ఈరోజు బదులు తీర్చుకుంటాను. కొంచెంసేపు అలాగే నిలబడు. మదాంధుడవైన నీ తల ఖండించి నా తల్లి తండ్రులకు మనోల్లాసం గావిస్తాను.' అంటూ అభిమన్యుడు వెంటనే రెండు వాడియైన బాణములు దుశ్శాసనుని వక్షస్థలము మీద నాటాడు. ఆ బాణముల దెబ్బకు దుశ్శాసనుడు చచ్చినట్టు రథం మీద కూలబడ్డాడు. ఆ ప్రకారము మూర్ఛపోయిన దుశ్శాసనుని రథమును సారథి పక్కకు మళ్లించుకొని పోయాడు. అంతకు ముందే అభిమన్యుడు దారి చేయగా పద్మవ్యూహము లోనికి చొచ్చుకు వచ్చిన పాండవ వీరులు, వారి సైన్యములు, కౌరవ వీరులతో ఘోరంగా పోరుతున్నారు. మరొక పక్క అభిమన్యుని పరాక్రమమును చూచి పొంగిపోతున్నారు. దుశ్శాసనుడు మూర్ఛపోవడం చూచి హర్షధ్వానాలు చేసారు. అప్పుడు సుయో ధనుడు కర్ణుని చూచి "కర్ణా! దుశ్శాసనుడు అభిమన్యుని చేతిలో దెబ్బతిని మూ ర్ఛపోయాడు గదా! అని నిట్టూర్చాడు.

ఆ మాటలు విన్న కర్ణుడు తన సైన్యముతో అభిమన్యుని మీదికి లంఘిం చాడు. 73 బాణములను అభిమన్యుని మీద ప్రయోగించాడు. కాని కర్ణుడు వేసిన బాణములను అభిమన్యుడు లక్ష్యపెట్టక వాటిని మధ్యలోని పొడి పొడి చేసిన అభిమన్యుడు, కర్ణుని అలసి పోయేదాకా కొట్టాడు. ఆ సమయంలో కర్ణుని తమ్ముడు అభిమన్యుని మీదికి వచ్చాడు. అభిమన్యుని హయముల మీద, రథసారథి మీద శరవర్షము కురిపించాడు. అభిమన్యుడు చి రునవ్వుతో అతని శిరస్సును ఒకే ఒక భల్ల బాణంతో నరికాడు. తమ్ముని మరణం చూచిన కర్ణుడు. తన సైన్యముతో పక్కకు తొలిగాడు. ఇది చూచిన కౌరవ సేనలు విజృంభించాయి. వారి నందరిని తన బాణ వర్షముతో కట్టడి చేసిన అభిమన్యుడు తన సైన్నముతో పారిపోతున్న కర్ణుని దగ్గరకు పోయి అతనిని తరుముతున్నాడు. కర్ణుడు కూడా ప్రాణభయంతో పారిపోయాడు. అతని వెంట కౌరవ సైన్యము పారిపోయింది. అది చూచాడు ద్రోణుడు.

తల్లడిల్లిపోయాడు. "కృపాచార్యా! కర్ణా! నిలవండి. పారి పోకండి. మీవంటి యోధాను

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

యోధులు ఈ ప్రకారం పారిపోవడం భావ్యమా! బాహ్లికా! సుయోధనా! ఇప్పుడే కదా మీ మీ పరాక్రమాలు చూపించాలి. నిలవండి. వెనుతిరగండి. అభిమన్యునితో పోరాడండి." ఎంత అరిచినా వారు వినిపించుకోకుండా పారిపోతున్నారు. అభిమన్యుని శరాఘాతములకు నిలువలేక కౌరవ సేన పారిపోతూ ఉన్నది. అది చూచి అభిమన్యుడు సింహనాదం చేసాడు. తన శంఖము పూరించాడు. తన విల్లు సారించి, నిరంతర శరవర్షము కురిపిస్తూ కౌరవ సైన్యమును సర్వనాశనం చేస్తున్నాడు. అతని అస్త్రధాటికి ఎదురు లేకపోయింది. రణరంగ మంతా హయములు, ఏనుగులు, సైనికుల కళేబరములతో నిండి పోయింది. విరిగిన రథములు కుప్పకుప్పలుగా పడి ఉన్నాయి. ఇంక విరిగిన చేతులు కాళ్లు, మొండెములు చెప్పనక్కరలేదు. విరిగిన కేతనములు, గొడుగులు, ధనుస్సులు కుప్పకుప్పలుగా పడి ఉన్నాయి. ఆకాశము మధ్యలో రెండవ సూర్యునిలా వెలిగిపోతున్నాడు అభిమన్యుడు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుని తో అన్నాడు. 'అని 'సంజయా! ఇప్పటిదాకా ఆ మాటలు విని ధృతరాష్ట్రుడు అభిమన్యుడు ఒక్కడే యుద్ధం చేస్తున్నట్టు చెప్పావు. మిగిలిన పాండవులు, విరాటుడు, పాంచాల భూపతి మొదలగు వారు ఏమయ్యారు. వారు ఎందుకు అభిమన్యునికి సాయంగా రాలేదు." అని అడిగాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "మహారాజా! అభిమన్యునికి తోడ్పడవలెనని పాండవ ప్రముఖులు, వారి వారి సైన్యములతో, అభిమన్యుని వెంట పద్మవ్యూహములో ప్రవేశించారు. కౌరవ సైన్యములను నిర్మూలిస్తున్నారు. అది చూచి కౌరవ యోధులు నిశ్చేష్టులయ్యారు. పాంచాల, యాదవ, పాండ్య, కేకయ, మాత్స్య ప్రముఖ వీరులు తమ తమ సైన్యములతో ధర్మరాజుకు తోడుగా నిలిచి పోరుతున్నారు. అప్పుడు వారికి అడ్డు తగిలాడు సైంధవుడు. మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు ఆశ్చర్యంతో "అదేమిటి! సైంధవుడు అడ్డు తగలడం ఏమిటి? అతడు గొప్ప వీరుడే కాని పాండవుల నందరినీ ఏ ప్రకారము అడ్డగించగలిగాడు. ఏ మహా తపము చేస్తే అతనికి ఆ శక్తి సిద్ధించింది." అని అడిగాడు. సంజయుడు ధృ తరాష్ట్రునికి ఈవిధంగా చెప్పసాగాడు. "మహారాజా! పాండవులు అరణ్యవాసము చేయుచున్నప్పుడు, ఒకనాడు సైంధవుడు ద్రౌపదీ కారణంగా భీముని చేతిలో భంగపడ్డాడు కదా. అవమానము భరించలేక సైంధవుడు పరమేశ్వరుని గూర్చి

తపస్సు చేసాడు. భక్తవత్సలుడగు పరమేశ్వరుడు అతనికి ప్రత్యక్షమై ఏదైనా వరం కోరుకోమన్నాడు, అప్పుడు సైంధవుడు పాండవులను జయించునట్టు వరం ప్రసాదించమని కోరాడు. "ఒక్క అర్జునుని తక్క మిగిలిన పాండవులను నీవు ఒక్కరోజు మాత్రం నివారించగలవు" అని వరము ఇచ్చాడు. ఆ వర ప్రభావముతో ఆ రోజు సైంధవుడు పాండవులను అడ్డగించగలిగాడు. అది ఎలా జరిగిందో సవిస్తరముగా చెప్పెదను వినుము. అభిమన్యుడు పద్మవ్యూహములో ప్రవేశించగానే తక్కిన పాండవ వీరులు కూడా అతనిని అనుసరించబోగా నీ అల్లుడు సైంధవుడు తన వరప్రభావంతో అడ్డుపడ్డాడు. (సింధు రాజైన సైంధవుడు (జయద్రధుడు) ధృతరాష్ట్రుని కుమార్తె, సుయోధనుని చెల్లెలు అయిన దుస్సల అను

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

అమ్మాయిని వివాహం చేసుకున్నాడు. అందువల్ల ధృతరాష్ట్రుడుకి అల్లుడు అయ్యాడు.) ఆ విధంగా అడ్డుపడ్డ సైంధవుడు మూడు బాణములతో సాత్యకిని, ఎనిమిది బాణములతో ధష్టద్యుమ్నుని, ఇరువది అమ్ములతో విరాటుని, పది బాణములతో శిఖండిని, ఏడు బాణములతో పాంచాల భూపతిని, ద్రౌపదీ సుతులను 15 బాణములతోనూ, 25 బాణములతో కేకయరాజులను, ధర్మరాజు 75 బాణములతోనూ కొట్టాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు సైంధవుని విల్లు విరిచాడు. సైంధవుని మీద అతి క్రూరమైన బాణములను ప్రయోగించాడు. సైంధవుడు మరొక విల్లు అందుకని మంటలు విరజిమ్మే బాణములను ధర్మరాజుమీదను, అతని అనుచరుల మీదను ప్రయోగించాడు. అప్పుడు భీమసేనుడు సైంధవుని మీదికి ఉరికి మూడు బాణములతో అతని ఛత్రమును, విల్లును, కేతనమును విరగ గొట్టాడు. నీ అల్లుడు సైంధవుడు మరొక విల్లును చేత బట్టి భీముని ఛత్రమును, విల్లును, కేతనమును విరగ గొట్టాడు. భీమసేనుని రథము విరగ గొట్టాడు. రథము విరిగిన భీమసేనుడు సాత్యకి రథం మీదికి ఎక్కాడు. సైంధవుని మీద అనేకానేక అస్త్రములను ప్రయోగించాడు. సైంధవుడు వాటినన్నింటిని మధ్యలోనే తుంచాడు. పాండవ సైనికుల మీద అతి క్రూర నారాచములను ప్రయోగించాడు. సైంధవుని అస్త్ర ధాటికి త ట్టుకోలేక పాండవ సైన్యముపారిపోయారు. ఈ ప్రకారము సైంధవుడు పాండవులను పద్మవ్యూహములో ముందుకు పోకుండా నిలువరించాడు. పాండవులకు సైంధవునకు పోరు ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది.

అక్కడ ద్రోణుని ప్రోత్సాహ వచనములతో వెను దిరిగిన కౌరవ సైన్యము అభిమన్యుని రథమును చుట్టుముట్టి అతని మీద బాణ వర్షము కురిపించింది. అభిమన్యుడు అపరిమితమైన ఉత్సాహంతో వారినందరినీ సంహరించి సింహగర్జన చేసాడు. కౌరవ సైన్యములో భయోత్పాతము కలిగించాడు. అంతలో వృష సేనుడు తన సైన్యముతో అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుని శరీరం మీద క్రూర నారాచములు ప్రయోగించాడు. అభిమన్యుడు కోపంతో వషసేనుడి కేతనము విరగ్గొట్టాడు. అశ్వములను గాయపరిచాడు. వషసేనుడి శరీరం మొత్తం మీద పదునైన బాణములను దింపాడు. ఆ బాణముల ధాటికి వ షసేనుడు మూర్ఛపోయాడు. అతని రథమును ఈడ్చుకుంటూ రథాశ్వములు ఎటోవెళ్లాయి. ఇంతలో శౌర్యధనుడగు వసాపతి భూపతి ఆరు బాణములతో అభిమన్యుని కొట్టాడు. అతని వంక ఆశ్చర్యంతో చూచాడు అభిమన్యుడు. ఒకే ఒక బాణంతో వసాపతి భూపతిని చంపాడు. అతని చావు చూచిన కౌరవ ప్రముఖులు తమ తమ సైన్యములతో అభిమన్యుని మీదికి లంఘించారు. వారందరూ అభిమన్యుని క్రోధాగ్నిలో కార్చిచ్చులో మాడిన మిడుతలదండు వలె మాడిపోయారు. మిగిలిన కౌరవ సైనికులు అభిమన్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక పారిపోయారు. అది చూచిన కౌరవ యోధులు, నానాదేశాధీశులు అందరూ ఒక్కచోట గుమిగూడి ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యునిమీదికి ఉరికారు. అభిమన్యుడు లేళ్ల గుంపును చూచిన పెద్దపులి వలె వారి మీదికి లంఘించాడు. వారందరినీ మట్టుబెట్టాడు. తెగి పడిన అంగములు, మాంస ఖండములు, ఏనుగులు, హయముల కళేబరములు, రణరంగమంతా చెల్లాచెదరుగా పడి ఉన్నాయి. అభిమన్యుని ఎదుట నిలువ డానికి ఎవరికీ ధైర్యము చాలడం లేదు. దొరికిన వాడిని

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

దొరికినట్టు యమపురికి పంపుతున్నాడు అభిమన్యుడు. కౌరవ సైన్యమంతయు భయంతో నలుదిక్కులకు పారిపోయింది. ఆ సమయంలో శల్యుని కుమారుడు, రుక్మరధుడు అను వాడు, ముందుకు వచ్చి "వీడికి మనం ఓడటం ఏమిటి. నేను వచ్చాను. మీకేం భయం లేదు. వీడిని నేను పట్టి మీకు అప్పగిస్తాను. నా పరాక్రమము ఏపాటిదో మీకు తెలుస్తుంది" అని అభిమన్యుని మీదికి యుద్ధమునకు వెడలాడు. తొమ్మిది బాణములను అభిమన్యుని భుజములమీద, రొమ్ము భాగమున నాటాడు. అభిమన్యుడు ఒకే ఒక్క బాణముతో అతని తలను నేల మీద పడవేసాడు. రుక్మరధుని మరణము చూచిన అతని స్నేహితులు, సాటి రాజులు ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీదికి విజంభించారు. అతని మీద శర వర్షము కురిపించారు. వారి శర వర్షములో అభిమన్యుని రధము కనిపించడం లేదు. సుయోధనుడు అభిమన్యుడు మరణించాడని సంతోషించాడు. అభిమన్యుడు అప్పుడు తన శత్రువుల మీద గాంధర్వ మాయను ప్రయోగించాడు. ఆ గాంధర్వ మాయను పూర్వము అర్జునుని తపస్సుకు మెచ్చి తుంబురుడు అర్జునునికి ప్రసాదించాడు. అర్జునుడు దానిని అభిమన్యుడికి ప్రసాదించాడు. దానిని ఇప్పుడు అభిమన్యుడు తన శత్రువుల మీద ప్రయోగించాడు. ఆ గాంధర్వ మాయా ప్రభావంతో తమ ముందు ఎన్నో రధముల మీద అనేక మంది రధికులు ఎక్కి శస్త్రాస్త్రములు తమ మీద ప్రయోగిస్తున్నట్టు భ్రమ కలిగిస్తుంది. ఆ దృశ్యములకు శాత్రవసేన భయపడి పోయింది. కదలక మెదలక నిల్చుండిపోయారు. అభిమన్యుడు తన రధములు వారి చుట్టు తిప్పుతూ వారిని సంహరిస్తున్నాడు. కొంతసేపటికి వారిలో ఒక్కరు కూడా మిగల లేదు. వారి మృత దేహములు మాత్రము రణభూమిలో పడి ఉన్నాయి. అభిమన్యుని యుద్ధ చాతుర్యము చూచి పాండవ సేనలు ఆశ్చర్యపోయాయి. ఇది పని కాదని సుయోధనుడు స్వయంగా అభిమన్యునితో యుద్ధం చేసాడు. కాని అభిమన్యుని ధాటికి తట్టుకొన లేక పక్కకు తొలగి ప్రాణములు దక్కించుకున్నాడు. "" ధృతరాష్ట్రుడు అభిమన్యుని పరాక్రమ చాతుర్యము విని 'సంజయా! ఆ ఒక్క బాలుడు, ఇంతమందని వధించాడా! నమ్మలేక పోతున్నాను! అవునులే అభిమన్యుడు ధర్మాన్ని ఆశ్రయించాడు. ధర్మం ఎప్పుడూ అధర్మాన్ని జయిస్తుంది గదా! అని అన్నాడు. సంజయుడు యుద్ధ విశేషములను చెప్ప నారంభించాడు. "" అభిమన్యుని పరాక్రమ ధాటికి ఎందరో రాజులు మరణించారు. సుయోధనుడు మొదలగు వారు పారిపోయారు. నీ కుమారులకు చెమటలు పట్టాయి. దిక్కులు చూస్తున్నారు. పారిపోయిన సుయోధనుడు, అశ్వత్థామను కృప, కర్ణ, కృతవర్మ, బృహద్బలుడు, శకుని మొదలగు వారిని కూడగట్టుకొని అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుడు వారి మీద పెద్ద పిడుగు పడ్డట్టు పడ్డాడు. మేఘము వలె గర్జించాడు. ఆ సమయములో సుయోధనుని కుమారుడు, నీ మనుమడు, లక్ష్మణ కుమారుడు అభిమన్యుని మీదికి ఉరికాడు. అభిమన్యుని మీద నిరంతర శర ప్రయోగము గావించాడు. తన కుమారుని విడిచి పోలేక, సుయోధనుడు కూడా లక్ష్మణ కుమారునికి తోడుగా అభిమన్యునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అభిమన్యుడు కూడా లక్ష్మణ కుమారుని మీద శర ప్రయోగం చేసాడు.

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఇద్దరి మధ్య పోరు ఘోరమయింది. అభిమన్యుడు ఒకే ఒక్క బాణంతో లక్ష్మణ కుమారుని తల తెగనరికాడు. తన కుమారుని మరణము కనులారా గాంచిన సుయోధనుడు మిక్కుటమైన కోపంతో ఊగిపోయాడు. వీడిని కొట్టండి చంపండి నరకండి అని ఆక్రోశించాడు. అప్పుడు కృతవర్మ, కృపాచార్యుడు, ద్రోణుడు, అశ్వత్థామ, కర్ణుడు, బృహద్బలుడు, అత్యంత ప్రభావముగల శరములను అభిమన్యుని మీద ప్రయోగించారు. అభిమన్యుడు వారు ప్రయోగించిన అస్త్రశస్త్రములను మధ్యలోనే తుంచి, తన సా రధితో రథమును సైంధవుని వైపు మళ్లింపమని ఆదేశించాడు.

ఇంతలో కళింగులు, నిషాదులు, తమ తమ గజ సైన్యములతో అభిమన్యుని అడ్డగించారు. అభిమన్యుడు వారి నందరిని తన వీరావేశంతో తునుమాడుతున్నాడు. అక్కడ సైంధవుడు పాండవ బలములను, పాండవ వీరులను లోపలకు రానీయకుండా అడ్డు పడుతున్నాడు. "" (ఇప్పటికీ మన పనికి ఎవరైనా అడ్డు తగిలితే "ఏంటి వీడు సైంధవుడిలాగా ప్రతిపనికి అడ్డుపడుతున్నాడు." అని అంటూ ఉంటాము. పాండవులను పద్మవ్యూహములోనికి పోనీయకుండా అడ్డుకోడంవలననే, తెలుగువారి నోట సైంధవుని పేరు శాశ్వతంగా నిల్చిపోయింది). అప్పుడు అభిమన్యుడు ద్రోణుని మీద 50 బాణములు, కృతవర్మ మీద 80 బాణములను, అశ్వత్థామ మీద పది బాణములు, కర్ణుని మీద ఒక్క బాణము, వేసి వారిని నొప్పించాడు. కృపాచార్యుని రథము విరగ్గొట్టాడు. బృహద్బలుని శరీరము మీద 30 బాణములు ప్రయోగించాడు. వారికి సాయంగా ఉన్న సైనికులను అసంఖ్యాకములైన బాణములతో నిర్మూలించాడు. క్రోధలిప్తుడు, బృందారకుడు అను రాజుల శిరస్సులను ఖండించాడు. ఆ సమయమున కృపాచార్యుడు. వేరొక రథము ఎక్కాడు. అభిమన్యుని మీద శర పరంపర కురిపించసాగాడు. ఇంతలో బృహద్బలుడు వీరందరినీ తోసుకొని ముందుకు వచ్చి అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుడు తన తీవ్ర మైన బాణములతో బృహద్బలుని సారధిని చంపాడు. అతని విల్లు విరిచాడు. కేతనము తుంచాడు. అతని అశ్వములను వధించాడు. బృహద్బలుడు తన కత్తి డాలు తీసుకొని రథము దిగి అభిమన్యుని తో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అభిమన్యుడు ఒకే ఒక భల్ల బాణముతో బృహద్బలుని శిరస్సు ఖండించాడు. ఈ ప్రకారము అభిమన్యుడు కోసల దేశాధీశుని చంపడం చూచి, అతని బంధు మిత్రులు ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీద పడ్డారు. వారి నందరినీ యమపురికి సాగనంపి, అభిమన్యుడు కర్ణుని మీదికి రథము మళ్లించాడు. అభిమన్యునికి కర్ణునికి పోరు ఘోరమయింది. ఒకరి శరీరములు ఒకరు రక్తసిక్తము చేసుకున్నారు. ఇంతలో కర్ణుని సైన్యాధి పతులు ఆరుగురు తమలో తాము ఆలోచించుకొని ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీదికి లంఘించారు. అభిమన్యుడు వారిని చూచి నవ్వి వారి నందరినీ ఒక్కొక్క బాణ ఘాతముతో చంపాడు.

తరువాత ద్రోణుడు మొదలగు కౌరవ ప్రముఖుల మీదికి తన ద మరలించాడు. అంతలో మగధరాజు కుమారుడైన అశ్మంతకుడు బాలుడైనను అపరిమితమైన ధైర్యసాహసములతో అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. వెంటనే అభిమన్యుడు

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ముందు అతని సూతుని, హయములను చంపాడు. మరొక బాణముతో అతని తలను తెగ నరికాడు. అభిమన్యుడు సింహనాదం చేసాడు. ఇది చూచి సహించలేక పోయాడు దుశ్శాసనుని కుమారుడు. అభిమన్యుని రధమునకు కట్టిన హయములను, రధసారధిని తన బాణములతో కొట్టాడు. అది చూచి అభిమన్యుడు నవ్వుతూ "కుమారా! నీ తండ్రి దుశ్శాసనుడు నా ముందు నిలువ లేక పారిపోయాడు. ఇప్పుడు నువ్వు వచ్చావా. నా ప్రతాపం రుచి చూడు." అంటూ ఒకే ఒక నారసముతో అతని వక్షస్థలము మీద కొట్టాడు. ఇంతలో అశ్వత్థామ అభిమన్యుడు ప్రయోగించిన బాణమును మధ్యలోనే తుత్తునియలు చేసి దుశ్శాసన కుమారుని రక్షించాడు. అభిమన్యుడు కనీసం అశ్వత్థా మ వైపు కూడా చూడ కుండా దుశ్శాసన కుమారుని విల్లు తుంచాడు. అతని సారధిని చంపాడు. ఆరు బాణములను అతని గుండెలలో దించాడు. అభిమన్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక దుశ్శాసనకుమారుడు పారిపోయాడు. ఇంతలో అపరాహమయింది. ఆ సమయమున శత్రుంజయుడు, చంద్ర కేతుడు, సువర్చసుడు, సూర్యభానుడు, మేఘ వేగుడు మొదలగు వారు ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని మీద పడ్డారు. అభిమన్యుడు తన అస్త్ర శస్త్రములతో వారి నందరినీ దూరంగా తరిమి కొట్టాడు. ఇంతలో శకుని అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుడు అతనిని తన తీవ్రమైన బాణ ఘాతములతో నొప్పించాడు. తన రధమును సుయోధనుని వైపు పోనిచ్చాడు. ఇది చూచాడు కర్ణుడు. పక్కనే ఉన్న ద్రోణుని చూచి "ఆచార్యా! కౌరవ సేనలో మహా మహులందరిని ఓడించి అభిమన్యుడు సుయోధనుని మీదికి పోతున్నాడు. ఈ సమయములో మీరు ఊరకుండుట భావ్యమా! ఏదో ఒకటి చెయ్యండి. అభిమన్యుని చంపడానికి మార్గం ఆలోచించండి." అని పలికి కర్ణుడు సుయోధనునికి సాయంగా వెళ్లాడు. అప్పుడు ద్రోణుడు తన పక్కన ఉన్న కౌరవ యోధులను చూచి 'అభిమన్యుడు చి న్నవాడైనను తన తండ్రి అర్జునునితో సమానంగా యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ఎంతో మంది కౌరవ ప్రముఖులను చంపాడు. ఇక ఉపేక్షించరాదు. మనమందరము ఒక్కుమ్మడిగా ఇతనిని ఎదుర్కొనవలయును" అని పలికాడు. ఇంతలో అభిమన్యుడి చేతిలో చావు దెబ్బలు తిన్న కర్ణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. "ఆచార్యా! చూచారా! అభిమన్యుడు నన్ను ఎలాదెబ్బతీసాడో. నేను మీ దగ్గరే ఉంటాను. ఇంత కన్నా నాకు సురక్షిత ప్రదేశం లేదు. అర్జునుని పరాక్రమమును గురించి విన్నాను కాని అతని కొడుకు అతని కంటే పరాక్రమ వంతుడు అని అర్ధం అయింది." అని పలికాడు కర్ణుడు. అప్పుడు ద్రోణుడు కర్ణుని చూచి ఇలా అన్నాడు. "కర్ణా! నేను అర్జునునికి కవచధారణ అనే విద్యను ఉపదేశించాను. దానిని అర్జునుడు తన కుమారునికి ఉపదేశించాడు. ఆ కవచ ధారణ విద్య వలన అతని శరీరము మీద ఎవ్వరూ శరములను నాటలేరు. ఏదో ఒక వంచనతో ఇతనిని మనము చంపవలెను. ముందు అతని విల్లు విరగ్గొట్టాలి. వేరొకరు వెంటనే అతని అశ్వములను చంపాలి. వెంటనే మరొకరు రధ సారధిని చంపాలి. అదే సమయంలో అతని రధమును విరగ్గొట్టాలి. ఇవన్ని ఒకే సమయంలో జరగాలి. అంతేగాని అభిమన్యుని చేతిలో విల్లు ఉన్నంత వరకూ ఎవ్వరు కూడా అతనిని

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

జయించలేరు. నీకు చేతనైతే ఈ కపటోపాయముతో అతనిని చంపు." అని అన్నాడు ద్రోణుడు.

అది విన్న కర్ణుడు కొంచెం ఆలోచించాడు. తన దగ్గరలో ఉన్న కౌరవ యోధులను కూడ గట్టుకున్నాడు, అందరూ ఒక్కుమ్మడిగా అభిమన్యుని ముందు కొంతమంది అభిమన్యుని విల్లు మీదకు లంఘించారు. విరగ్గొట్టారు. వెంటనే ద్రోణుడు అభిమన్యుని రధాశ్వములను చంపాడు. ఒక పక్కనుండి కృపాచార్యుడు అభిమన్యుని రధ సారధిని చంపాడు. అప్పుడు అభిమన్యుడు నిరాయుధుడు, విరధుడు అయ్యాడు. అదే సమయమని శకుని, కృతవర్మ, శలుడు, బాహ్లికుడు, అశ్వత్థామ మొదలగు వారు నలుపక్కలనుండి ఆ నిరాయుధుడైన అభిమన్యుని మీద బాణ వర్షము కురిపించారు. అప్పుడు అభిమన్యుడు తన ఖడ్గము, డాలు తీసుకొని రధమునుండి కిందికి దుమికాడు. గాలిలోనే గిరగిరా తిరుగుతూ కౌరవ యోధులను నరుకుతున్నాడు. అభిమన్యుడు ఎప్పుడు తమ మీదికి వాలి తమ తల ఖండిస్తాడేమో అని భయంతో కౌరవ ప్రముఖులు పారిపోయారు. ద్రోణుడు ఒక బల్లెము తీసుకొని దానితో అభిమన్యుని కత్తిని విరిచాడు. ఇంతలో కర్ణుడు అభిమన్యుని డాలును ఖండించాడు. అప్పుడు అభిమన్యుడు తన రధములోని చక్రాయుధమును తీసుకున్నాడు. దానిని గిరా గిరా తిప్పుతూ శత్రుసేనలను చంపుతున్నాడు. సింహనాదం చేస్తున్నాడు. రక్తసిక్తమైన అతని మొహము చూచి శత్రుసేనలు భయ బ్రాంతులయ్యాయి. అభిమన్యుడు తన చక్రాయుధంతో శత్రువులు వేస్తున్న బాణములను బాణములను ఖండిస్తూ, శత్రుసేనలను నాశనం చేస్తున్నాడు. ద్రోణుని వైపుగా దూసుకుపోతున్నాడు. తనకు అడ్డువచ్చిన కౌరవ సైన్యమును చించి చెండాడు తున్నాడు. ఆ సమయమున శకుని, కృతవర్మ, కృపాచార్యుడు, శల్యుడు, మొదలగు యోధులు చాలా మంది కలిసారు. అన్ని పక్కల నుండి అభిమన్యుని చుట్టుముట్టి అతని చక్రాయుధమును ముక్కలుచేసారు. అప్పుడు అభిమన్యుడు తన గదను చేతిలోకి తీసుకున్నాడు, దానితో అశ్వత్థామ మీదికి లంఘించాడు. అభిమన్యుని దెబ్బకు భయపడి అశ్వత్థామ తన రధం నుండి కిందికి దుమికి రధం వెనక్కు పోయి దాక్కున్నాడు. అప్పుడు అభిమన్యుడు అశ్వత్థామ రధమునకు కట్టిన అశ్వములను, రధ సారధిని చంపాడు. వెంటనే పక్కనే ఉన్న శకుని మీదికి లంఘించాడు. శకునికి రక్షణగా 27 మంది గాంధార యోధులు శకుని రధం ముందు నిలబడ్డారు. వారి నందరినీ తన గదతో మోది చంపాడు అభిమన్యుడు. అంతలో 10 మంది యోధులు ఏనుగుల మీద ఎక్కి అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నారు. వారినందరినీ అభిమన్యుడు ఏనుగులతో సహా గదతో మోది యమపురికి పంపాడు. కేకయ రాజులను ఏడుగురిని ఒకేసారి చంపాడు.

ఇంతలో దుశ్శాసనుని కుమారుడు అభిమన్యుని ఎదుర్కొన్నాడు. అభిమన్యుని మీద నానావిధములైన బాణములను గుప్పించాడు. అభిమన్యుడు అతను వేసిన బాణముల నన్నింటిని తన గదా దండముతో అడ్డుకున్నాడు. అతని అశ్వములను, సారధిని చంపాడు. రధమును గదతో విరగ్గొట్టాడు. దుశ్శాసనుని కుమారుడు తన రధము దిగి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

గదాయుధము తీసుకొని అభిమన్యునిమీదికి లంఘించాడు. వారిద్దరికి ఘోరసంగ్రామము జరిగింది. ఇరుపక్షముల వీరులు యుద్ధము మాని వారి గదాయుద్ధము చూస్తున్నారు. ఇరువురి శరీరములనుండి రక్తం ధారలుగా స్రవిస్తూ ఉంది. అభిమన్యుడు, దుశ్శాసన కుమారుడు తమ తమ గదలతో ఒకరిని ఒకరు మోదుకొని కింద పడ్డారు. తీవ్రంగా గాయపడ్డ వారి శరీరముల నుండి వారి ప్రాణములు వేరయి స్వర్గలోకం చేరుకున్నాయి. ఇంకా కసి దీరక దారి తప్పిన ఏనుగును కిరాతకులైన వేటగాళ్లు చుట్టుముట్టి చంపినట్లు, కౌరవ యోధులు అభిమన్యుని చుట్టుముట్టి అతనిని నిర్ధయగా పొడిచి పొడిచి చంపారు.

అప్పటికి సూర్యుడు అస్తమించాడు. పాండవుల కీర్తిని ఇనుమడింపచేస్తూ కౌరవ యోధులతో అత్యంత పరాక్రమంతో పోరాడి అభిమన్యుడు వీరస్వర్గ మలంకరించాడు. ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! ఆ ప్రకారము యోధాను యోధుడైన అభిమన్యకుమారుడు రణరంగమున మృతి చెందగానే కౌరవ సేనలలో ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరిసాయి. కేరింతలు కొడుతున్నారు. ఈ సమయమున ఆక్కడ చేరిన భూతగణములు "అభిమన్యుని అమానుషంగా అధర్మ యుద్ధంలో పలువురు కలిసి వధించారు" అని ఆక్రోశించాయి. అభిమన్యుడు మరణించగానే పాండవ సేనలు పారిపోయాయి. ఇది అంతా దూరంనుండి చూచిన ధర్మరాజు ఇలా అన్నాడు. "మన అభిమన్య కుమారుడు దుర్భేధ్యమైన పద్మవ్యూహములో ప్రవేశించి, ఏనుగులను, హయములను చంపి, రధములను విరగ్గొట్టి, పదాతి దళములను తునుమాడి, అనేక మంది సైనిక ప్రముఖులను చంపి, ద్రోణుడు మొదలగు అతిరధ మహారధులను భయభ్రాంతులను చేసి, వీరస్వర్గమలంకరించాడు. అటువంటి మహా యోధుని మరణమునకు మనకు చింతింప పనిలేదు." అని పలికాడు.

అప్పటికి చీ కట్లు కమ్ముకున్నాయి. అందరూ ఆ రోజుకు యుద్ధము మాని వారి వారి శిబిరములకు వెళ్లారు. నీ కుమారులు మహా సంతోషముతో వికసించిన ముఖాలతో తమ తమ శిబిరములకు చేరుకున్నారు. పాండవులు శోక విషణ్ణ హృ దయాలతో తమ శిబిరములకు చేరుకున్నారు. ధర్మరాజు తన శిబిరములో కూర్చుని ఇలా చింతిస్తున్నాడు. "ద్రోణా చార్యులు, మున్నగు వారిచే సంరక్షింపబడుచున్న, దుర్భేధ్యమయిన పద్మ వ్యూహమును ఛేదించుటకు నేను అభిమన్యుని ఏల పంపవలె. నన్ను సంతోష పెట్టుట కొరకు పసిబాలుడైన అభిమన్యుడు పద్మవ్యూహమున ఏల జొరబడవలె. దుశ్శాసనుడు లాంటి మహాయోధులను ఓడించాడు. ఎంతోమంది కౌరవ ప్రముఖులను చంపాడు. ఇది ఒరులకు సాధ్యమా! అర్జునుడు వ చ్చి నా కొడుకు ఏడీ? అని అడిగిన నేను ఏమి సమాధానము చెప్పను. కృష్ణుడు వచ్చి నా గారాల మేనల్లుడు ఏడీ? అని అడిగిన ఏమని చెప్పను. అయ్యో! అభిమన్యుడు బాలుడే. సుకుమారుడు. యుద్ధరీతులు తెలియని వాడు. అటువంటి కుమారుని మహా వీరులకే చొరబడుటకు శక్యముగాని పద్మవ్యూహము బేధించుటకు పంపినాను కదా! చిన్నవారికి పెద్దవారు బహు మానముల తోనూ తినుటకు ఇచ్చుట ద్వారా గారవింపవలెను గాని నేను

అమరనాధ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

యుద్ధమునకు పంపినాను. ఎంతటి పాషండుడను. నేను కూడా అభిమన్యుని తో పాటు ఎందుకు మరణించలేదు. పుత్ర శోకంతో అలమటించు అర్జునుని మొహం ఎలా చూడను. ఇంద్రుని అంత వానికి ఆపద వచ్చినపుడు, అతనికి అండగా నిలిచి కాలకేయులను చంపిన మహా వీరుడు అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు ఈ ప్రకారము పగవారలచే హతుడు కావలసిన దుర్దశ దాపురించినది కదా! తన కొడుకును చంపినారన్న కోపంతో ద్రోణుడు మొదలగు కౌరవ వీరులను అర్జునుడు చంపగలడు. కాని అతని పుత్రశోకము ఆర్పలేము కదా! ఈ భూమిలో ఉన్న, ధనమునంతకు, స్వర్గలోక సుఖములకు, చిరునవ్వులు చిందించు అభిమన్యు కుమారుని ముఖారవిందము సాటి వచ్చునా!" అని పరి పరి విధముల విలపిస్తున్నాడు ధర్మరాజు. అప్పుడు అతని వద్దకు కృష్ణ ద్వైపాయనుడు (వ్యాసుడు) వచ్చాడు. ధర్మరాజు ఆ మహామునికి అర్ఘ్య పాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరిం చి ఇలా అన్నాడు. "మహానుభావా! శత్రుసేనలను జయించడానికి నేను అభిమన్యుని పంపాను. అభిమన్యుడు పద్మవ్యూహము లో కి చొరబడ్డాడు.

వెనుకనే మేము కూడా అభిమన్యుని వెంట వెళ్ళాము. కాని వరప్రభావమున సైంధవుడు మమ్ములను అడ్డగించాడు. అప్పుడు కౌరవ యోధులు పెక్కుమంది కలిసి అభిమన్యుని చుట్టుముట్టి రకరకములైన ఆయుధములతో ఆ కుమారుని సంహరించారు. బాలుని ఒంటరిగా యుద్ధమునకు పంపిన నాలాంటి పాపాత్ముడు ఎక్కడైనా ఉంటాడా! విపరీతమైన దుఃఖముతో నా మనసు ఉడికిపోవుచున్నది. నా పాపానికి నిష్కృతి లేదు." అని విలపించాడు. అప్పుడు వ్యాసుడు "ధర్మజా! శోకింపకుము. ఎంతోమంది యోధాను యోధులను చంపిన అభిమన్యుడు బాలుడా! శత్రువులు అతని మీద క్రూరమైన బాణములు సంధించక పూల బాణములు వేస్తారా! తెలివిగలవారు విపత్తులు వచ్చినప్పుడు నీ మాదిరి శోకింపరు. పైగా మరణము అత్యంత సహజము. గరుడ, ఉరగ, దానవులకే మరణము తప్పలేదు. మానవ మాత్రులము మన మెంత. విధిని తప్పించుకొనుటకు ఎవ్వరి తరము కాదు. కాబట్టి ధైర్యము తెచ్చుకొనుము. కాగల కార్యము గురించి ఆలోచింపుము.' అని పలికాడు.

"మునీంద్రా! ఈ భూమిని ఎంతమందో ధైర్యశాలురు, పరాక్రమ వంతులు అయిన మహారాజులు, మహాత్ములు ఏలారు కదా! ఒక్కరు కూడా మృత్యుముఖము నుండి తప్పించుకొన లేదే! ఏమి కారణము!" అని అడిగాడు. దానికి వ్యాసుడు ఇలా అన్నాడు. "ధర్మజా! పూర్వ కాలమున అకంపనుడు అను రాజు పుత్ర మరణంతో పరితపించి పోతూ, నారద ముని వలన మృత్యువు గురించి వివరంగా విన్నాడు. ఆ కథ వింటే నీ మనస్సుకు శోకము పోయి శాంతి చేకూరుతుంది. ఆ కథ చెప్పెదను వినుము. పూర్వము అకంపనుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతని మీదికి శత్రు రాజులు దండెత్తి వచ్చారు. యుద్ధము చేసారు. అకంపనుడిని పట్టుకొని కారాగారంలో నిర్బంధించారు. అది చూచి అతని కుమారుడు హరి అను వాడు, శత్రువులను ఎదుర్కొన్నాడు. వారిని జయించి తన తండ్రి అకంపనుడిని చెరనుండి విడిపించాడు. మరల శత్రువులతో ఘోరంగా పోరు సాగించాడు. అప్పుడు శత్రువులు అతనిని

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఒక్కుమ్మడిగా చుట్టుముట్టి చంపారు. తరువాత అకంపనుడు విజృంభించి శత్రువులను తన అవక్ర పరాక్రమంతో జయించి విజయలక్ష్మిని వరించి రాజధానిలో అడుగుపెట్టాడు. కాని కుమారుని తలుచుకుంటూ దుఃఖిస్తున్నాడు.

అప్పుడు నారదుడు అకంపనుడి వద్దకు వచ్చాడు. అకంపనుడు నారదమహర్షిని అర్ఘ్య పాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. అకంపనుడు జరిగినది అంతా నారదునికి వివరించాడు. తన కొడుకు ఎంతటి పరాక్రమ వంతుడో అతని మరణించడం వలన తనకు విజయము కలిగినను, సంతోషముగా లేదని పలికాడు. నారద మునీంద్రా! మృత్యువును ఈ లోకములో ఎవరూ ఎదిరించలేరని విన్నాను. అది ఎలాగ? మృత్యువు పుట్టుక, దాని ప్రభావము వినవలెనని కుతూహలముగా ఉన్నది. నాకు వినిపించండి. అని అడిగాడు. అప్పుడు నారదుడు అకంపనుడికి మత్యుప్రభావము ఇలా ఎరింగించాడు. "అకంపనా! బంధువుల మరణము వలన కలుగు దుఃఖమును పోగొట్టు మృత్యుప్రకార కథను వినిపించెదను వినుము. మొట్టమొదట ప్రజాపతి ప్రజలను సృష్టించాడు. కాని చావును సృష్టించ లేదు. వారికి చావు లేని కారణంగా, భూమికి భారం ఎక్కువ అయింది. ప్రజలు చనిపోవడానికి తగిన ఉపకరణం (సాధనము) కనిపించలేదు. అందువల్ల ప్రజాపతి చింతాక్రాంతుడై ఉన్నాడు. అప్పుడు అతని ఇంద్రియములనుండి మంటలు చెలరేగాయి. ఆ మంటలు ఈ భూమి మీద ఉన్న చరాచర భూతకోటిని దహించ సాగాయి. జరిగిన సృష్టి అంతా ఆ ప్రకారము దహించుకు పోవడం చూచి సహించలేక పోయాడు మహా శివుడు. లోక కల్యా ణార్ధము బ్రహ్మదేవుని వద్దకు వచ్చాడు. "" ప్రజ్వరిల్లుతున్న బ్రహ్మ దేవుడు శివుని చూచి "మహా శివా! నీవు నా వద్దకు వచ్చిన కారణం బేమి! అడుగుము. తప్పక నెరవేర్చెదను.' అ ఆదరంగా అన్నాడు. అప్పుడు మహా శివుడు ఇలా అన్నాడు. "బ్రహ్మదేవా! ఈ అఖిల సృష్టి క్రియకు నీవే కర్తవు. ఈ భూతకోటి అంతా నీచేత సృష్టింప బడినది. నీవు చేసిన సృష్టిని కోపంతో ఇప్పుడు ఎందుకు నాశనం చేస్తున్నావు. నా మీద దయయుంచి సమస్త లోకములను కరుణతో ఆదరింపుము. అని కోరాడు. "పరమశివా! నా యందు కోపము కాని, కామము గాని లేవు. ప్రజలను సృష్టించాను. కాని మరణమును సృష్టించలేదు. అందువలన వారికి మరణము లేదు. పుడమి భారము ఎక్కువైనది. భూభారము పోగొట్టమని భూదేవి నన్ను ప్రార్ధించినది. భూదేవికి హితము చేయుటకు ఈ సంహారక్రియ చేయుచున్నాను. ఇంత కన్నా భూభారము తగ్గించుటకు నాకు వేరు ఉపాయము తోచలేదు. ఆ కారణం చేత నాలో కోపం ప్రవేశించింది. నా కోపానల జ్వాలలలో ఈ భూతకోటి భస్మీ పటలమగుచున్నది." అని పలికాడు. నీ అప్పుడు పరమశివుడు "అనఘా! నీ ఆజ్ఞ మేరకు నీవు సృష్టించిన ఈ భూతకోటిని నేను పరిపాలిస్తున్నాను. ఇప్పుడు నీవు ఈ విధంగా లోకాలను దహించి వేస్తున్నావు. ఇది ధర్మమా! ఈ కోపావేశము నీకు తగునా! అయినను భూభారము పోగొట్టుటకు చరాచర జీవ రాసులను ఒక్క పెట్టున భస్మీపటలము చేయవలెనా? ఒక పద్ధతి ప్రకారము సంహారము జరుగు నటుల వేరొక ఉపాయము

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఒక్కుమ్మడిగా చుట్టుముట్టి చంపారు. తరువాత అకంపనుడు విజృంభించి శత్రువులను తన అవక్ర పరాక్రమంతో జయించి విజయలక్ష్మిని వరించి రాజధానిలో అడుగుపెట్టాడు. కాని కుమారుని తలుచుకుంటూ దుఃఖిస్తున్నాడు.

అప్పుడు నారదుడు అకంపనుడి వద్దకు వచ్చాడు. అకంపనుడు నారదమహర్షిని అర్ఘ్య పాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. అకంపనుడు జరిగినది అంతా నారదునికి వివరించాడు. తన కొడుకు ఎంతటి పరాక్రమ వంతుడో అతని మరణించడం వలన తనకు విజయము కలిగినను, సంతోషముగా లేదని పలికాడు. నారద మునీంద్రా! మృత్యువును ఈ లోకములో ఎవరూ ఎదిరించలేరని విన్నాను. అది ఎలాగ? మృత్యువు పుట్టుక, దాని ప్రభావము వినవలెనని కుతూహలముగా ఉన్నది. నాకు వినిపించండి. అని అడిగాడు. అప్పుడు నారదుడు అకంపనుడికి మత్యుప్రభావము ఇలా ఎరింగించాడు. "అకంపనా! బంధువుల మరణము వలన కలుగు దుఃఖమును పోగొట్టు మృత్యుప్రకార కధను వినిపించెదను వినుము. మొట్టమొదట ప్రజాపతి ప్రజలను సృష్టించాడు. కాని చావును సృష్టించ లేదు. వారికి చావు లేని కారణంగా, భూమికి భారం ఎక్కువ అయింది. ప్రజలు చనిపోవడానికి తగిన ఉపకరణం (సాధనము) కనిపించలేదు. అందువల్ల ప్రజాపతి చింతాక్రాంతుడై ఉన్నాడు. అప్పుడు అతని ఇంద్రియములనుండి మంటలు చెలరేగాయి. ఆ మంటలు ఈ భూమి మీద ఉన్న చరాచర భూతకోటిని దహించ సాగాయి. జరిగిన సృష్టి అంతా ఆ ప్రకారము దహించుకు పోవడం చూచి సహించలేక పోయాడు మహా శివుడు. లోక కల్యా ణార్థము బ్రహ్మదేవుని వద్దకు వచ్చాడు. "" ప్రజ్వరిల్లుతున్న బ్రహ్మ దేవుడు శివుని చూచి "మహా శివా! నీవు నా వద్దకు వచ్చిన కారణం బేమి! అడుగుము. తప్పక నెరవేర్చెదను.' అ ఆదరంగా అన్నాడు. అప్పుడు మహా శివుడు ఇలా అన్నాడు. "బ్రహ్మదేవా! ఈ అఖిల సృష్టి క్రియకు నీవే కర్తవు. ఈ భూతకోటి అంతా నీచేత సృష్టింప బడినది. నీవు చేసిన సృష్టిని కోపంతో ఇప్పుడు ఎందుకు నాశనం చేస్తున్నావు. నా మీద దయయుంచి సమస్త లోకములను కరుణతో ఆదరింపుము. అని కోరాడు. "పరమశివా! నా యందు కోపము కాని, కామము గాని లేవు. ప్రజలను సృష్టించాను. కాని మరణమును సృష్టించలేదు. అందువలన వారికి మరణము లేదు. పుడమి భారము ఎక్కువైనది. భూభారము పోగొట్టమని భూదేవి నన్ను ప్రార్ధించినది. భూదేవికి హితము చేయుటకు ఈ సంహారక్రియ చేయుచున్నాను. ఇంత కన్నా భూభారము తగ్గించుటకు నాకు వేరు ఉపాయము తోచలేదు. ఆ కారణం చేత నాలో కోపం ప్రవేశించింది. నా కోపానల జ్వాలలలో ఈ భూతకోటి భస్మీ పటలమగుచున్నది." అని పలికాడు. నీ అప్పుడు పరమశివుడు "అనఘా! నీ ఆజ్ఞ మేరకు నీవు సృష్టించిన ఈ భూతకోటిని నేను పరిపాలిస్తున్నాను. ఇప్పుడు నీవు ఈ విధంగా లోకాలను దహించి వేస్తున్నావు. ఇది ధర్మమా! ఈ కోపావేశము నీకు తగునా! అయినను భూభారము పోగొట్టుటకు చరాచర జీవ రాసులను ఒక్క పెట్టున భస్మీపటలము చేయవలెనా? ఒక పద్ధతి ప్రకారము సంహారము జరుగు నటుల వేరొక ఉపాయము

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

కనుగొనవలదా! నాయందు దయయుంచి ఈ సంహారక క్రియను ఉపసంహరింపుము. నాకు ఈ వరము ప్రసాదింపుము." అని పరమ శివుడు బ్రహ్మదేవుని వేడుకున్నాడు. అప్పుడు శంకరుని కోరిక మేరకు బ్రహ్మదేవుడు తన కోపాగ్నిని ఉపసంహ రించాడు. సకల భువనములు ఎంతో ఆనందించాయి. శంకరుని బ్రహ్మదేవుని వేనోళ్లు స్తుతించాయి. బ్రహ్మ దేవుడు తన కోపానలమును ఉపసంహరించు సమయమున అతని ఇంద్రియముల నుండి రక్త వర్ణముతో, ఎర్రటి కన్నులతో, ఎర్రటి చీర కట్టుకొని ఒక స్త్రీ ఆవిర్భవించినది. ఆమె శివుని వంక, బ్రహ్మదేవుని వంక చూచి, దక్షిణ దిశగా పోతూ ఉంది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు "ఓ మృత్యుదేవతా! ఎక్కడికిపోతున్నావు. ఇక్కడికి రా!" అని పిలిచాడు. మృత్యుదేవత వచ్చి బ్రహ్మదేవుని ముందు నిల్చున్నది.

అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు "ఓ మృత్యుదేవతా! నాలో సంహారము చేయవలెను అన్న కోరిక పుట్టగానే నీవు పుట్టావు. కాబట్టి నీవు ఒక పద్ధతి ప్రకారము, పక్షపాత బుద్ధిలేకుండా ఈ చరాచర జీవకోటిని సంహరింపుము. నీవు నా ఆజ్ఞ ప్రకారం ఈ కార్యము నిర్వహిస్తున్నావు కాబట్టి నీకు ఎలాంటి పాపము అంటదు." అని ఆజ్ఞాపించాడు. అప్పుడు మత్యుదేవత దుఃఖించ సాగింది. మత్యుదేవత కళ్లనుండి కారుచున్న కన్నీరును తన దోసిట పట్టుకున్నాడు బ్రహ్మదేవుడు. తరువాత ఆమెను ఎన్నో రీతులు అనునయించాడు. అప్పుడు మత్యు దేవత శోకంతో ఇలా అన్నది. ఈ "ఓ మహానుభావా! నీవు నన్ను సృష్టించావు. కాని పాపకార్యమునకు నన్ను నియోగిస్తావా! ఈ పాప కార్యము నేను ఎలా చేయను! బంధువులు, మిత్రుల మరణము వలన శోకంతో విలపించు జనుల ఏడుపులు నేను వినలేను. ఈ అధర్మమునకు నేను ఒడి గట్టలేను. నా మీద దయయుంచి నేను తపస్సు చేసుకొనుటకు అనుమతి ఇమ్ము. నాకు వరము ప్రసాదింపుము. నీ అనుమతితో నేను ధేనుకాశ్రమమునకు పోయెదను. అనిపలికింది.

ఆ మాటలు విన్న పరమేష్టి "ఓ మృత్యుదేవతా! నేను నిన్ను ప్రజా సంహారమునకు మాత్రమే సంకల్పించి సష్టించాను. కావున నీ మనస్సులో ఏ విచారము పెట్టుకోవద్దు. నా ఆజ్ఞ ప్రకారము సంహారక క్రియ నెరవేర్చుము." అని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆయనకు భయపడి ప్రస్తుతానికి అంగీకరించినట్టు అక్కడే నిలబడి పోయింది. మృత్యుదేవత తన ఆజ్ఞ పాటించినదని తెలిసి బ్రహ్మదేవుడు సంతోషించాడు. తాను సృష్టిం చిన లోకాలవైపు చూచాడు. అవికూడా ఈ ఏర్పాటుకు సంతోషిం చాయి. తాను వచ్చిన కార్యము పూర్తి అయినందున పరమ శివుడు కూడా కైలాసమునకు వెళ్లాడు.
చేసి అప్పుడు మృత్యుదేవత బ్రహ్మ దేవునికి నమస్కారము ధేనుకాశ్రమ మునకు వెళ్లింది. అచ్చట నంద, కాశికి అను నదుల దగ్గర అత్యంత నియమ నిష్టలతో ఎన్నో వ్రతములు చేసింది. హిమాలయ పర్వతములమీద బ్రహ్మదేవుని గురించి ఘోర తపస్సు చేసింది. మ త్యుదేవత తపస్సుకు మెచ్చి బ్రహ్మదేవుడు ఆమె ముందు సాక్షాత్కరించాడు. "ఓ మృత్యు దేవతా! నీవు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఎందుకు ఇన్ని నియమనిష్టలు ఆచరించెదవు." అని అడిగాడు.
దానికి మృత్యుదేవత "ఓ బ్రహ్మదేవా! నేను ప్రజల మెడలు నులిమి చంపలేను. నన్ను ఈ పనికి పంపవద్దు. అధర్మభయముతో నిన్ను ఆశ్రయించాను. ఆర్తితో నిన్ను శరణు వేడుతున్నాను." అని పలికింది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు మృత్యుదేవతతో ఇలా అన్నాడు. "ఇందులో నీకు అధర్మం ఏముంది. నీవు నేను చెప్పినట్టు చేస్తున్నావు. నా ఆజ్ఞను పాటిస్తున్నావు. ఇది నీకు పరమధర్మము. దీని వల్లనీకు కీర్తి ప్రతిష్టలు కలిగేటట్టు నేను పరమేశ్వరుడు వరములు ప్రసాదిస్తాము. అయినను నేను అనుసంధించిన పనికి నీకు భయం ఎందుకు. నాలుగు విధములైన భూతకోటులను సంహరింపుము." అని పలికాడు బ్రహ్మదేవుడు. ఆ మాటలకు మత్యుదేవత ఇలా పలికింది. "దేవా! నేను నీ ఆజ్ఞ శిరసావహిస్తాను. నీవు చెప్పినట్టు చేస్తాను. కాని నా విన్నపము కూడా వినుము. మానవులలో జంతువులలో, లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్య, అసూయ కలిగేట్టు చెయ్యి. అప్పుడు నేను నా విధిని సక్రమంగా నెరవేరుస్తాను." అని చెప్పింది. "అలాగే చేస్తాను. అంతేకాదు. నీవు ఏడ్చినపుడు నేను నీ అశ్రు బిందువులు (కన్నీళ్లు) దోసిటితో పట్టాను కదా. నీ కన్నీరు ఒక్కొక్క బిందువు ఒక్కొక్క వ్యాధిగా ప్రజ్వరిల్లి భూతకోటిని పీడిస్తుంటుంది. కాబట్టి వారు ఆ వ్యాధులతోనే చస్తారు. నీకు ఏ పాపమూ అంటదు. అది అధర్మము కాదు. నీవు కేవలము ప్రాణుల ప్రాణములు మాత్రం తీస్తావు కాబట్టి అది నీకు పరమ ధర్మము అవుతుంది. ఎల్లప్పుడు నేను నీ శుభము కోరుతుంటాను. నీవు ధర్మస్వరూపిణివి. ఈ లోకమునకు ఈశ్వరివి. సమస్తజీవుల ప్రాణములు నీ అధీనములో ఉంటాయి. కాబట్టి సమస్తజీవుల పట్ల కామము, రోషము వదిలి వారి ప్రాణములు తీయుము. ఆ ప్రకారంగా నీవు నీ ధర్మము నిర్వర్తింపుము. నీకు భయము ఏమియు లేదు. దుర్మార్గులను వారు చేయు దుర్మార్గపు పనులే వారిని చంపుతాయి. నీకేమియు భయము లేదు." అని చెప్పాడు బ్రహ్మదేవుడు.
తనకు అధర్మము పాపము అంటదని బ్రహ్మదేవుడు వరం ఇచ్చాడు. పైగా ఆయన మాటను అతిక్రమిస్తే శాపము పెడతాడని భయం. అందుచేత మృత్యు దేవత సమస్త జీవకోటి సంహారక క్రియకు అంగీకరించింది. బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞాను సారము, నానారకములైన వ్యాధులు సమస్త జీవ కోటి శరీరములను కృశింప చేస్తుంటే, మృ త్యుదేవత వారి ప్రాణములను మాత్రం తీస్తూ ఉంది. ఆ ప్రాణములు కూడా ఒక దేహమును వదలి మరొక దేహమును ఆశ్రయించి బతుకుతున్నాయి. మనుషుల ఆత్మలు కూడా ఒక దేహమును వదిలి మరొక దేహమును ఆశ్ర యిస్తున్నాయి. వాయుదేవుడు సర్వవ్యాపి. అమిత శక్తిమంతుడు. అపరిమితమైన తేజస్సు కలవాడు. ఈ చరాచర జగత్తునకు ప్రాణదాత. ఈ శరీరము వృ ద్ధి చెందడానికి. కృశించడానికి అతనే కారకుడు. ప్రాణవాయువు ఈ శరీరంలో ప్రవేశించడం, మరల బయటకు వెడలి పోవడంలో వింత ఏమియు లేదు. దేవతలు మానవులుగా అవతరిస్తారు. మరల మానవులు దైవత్వాన్ని పొందుతారు. కాబట్టి నీ కుమారుడు కూడా స్వర్గసుఖాలు అనుభవిస్తున్నాడు. దానికి చింత ఎందులకు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఈ జగత్తు అంతా అత్యంత దుఃఖభూయిష్టము. నీ కుమారుడు దుఃఖభూయిష్టమైన ఈ లోకమును వదిలి శోకము అనే మాట కూడా వినపడని పుణ్యలోకములకు పోయాడు. దానికి చింతింప పనిలేదు. ఇది బ్రహ్మ కల్పితము. ధీరులైన వారు పోయిన వారి కోసము చింతింపరు." అని నారదుడు మృత్యుదేవతా ప్రభావమును వివరించాడు. అప్పుడు అకంపనుడు నారదునితో ఇలా అన్నాడు. "నీవు చెప్పినదంతయు విని నాకు శోకము తొలగిపోయినది. నా మనసుకు స్వస్థత కలిగినది." అని నారదునికి నమస్కరించాడు. తరువాత నారదుడు అక్కడ నుండి అశోక వనమునకు వెళ్లాడు" అని వ్యాసుడు ధర్మరాజుకు అకంపనుడి వత్తాంతము వివరించాడు. 66 "ధర్మరాజా! ఈ కధ రాసిన వారికి, చదివినవారికి, విన్న వారికి ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములు కలుగును. అభిమన్యుడు రణరంగమున వివిధములైన ఆయుధములతో శత్రువులతో పోరాడి వీరస్వర్గ మలంకరించాడు. ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గడించాడు. అతని మరణమునకు నీవు యింతింప పనిలేదు." అని పలికాడు వ్యాసుడు. ధర్మరాజు తన మనస్సులో ఉత్తమ క్షత్రియ ధర్మము ఇట్టిదే కదా అని అనుకొని, అభిమన్యుని వంటి వీరాధి వీరులు వీరస్వర మలంకరిస్తారు అన్న నిజాన్ని తలంచుకొని మనసులో ఊరట చెందాడు. రాజులు వ్యాసుని చూచి "మునీంద్రా! ఇంతకు ముందు ఉన్న మహా ఏ యే యజ్ఞయాగములు ఏవిధంగా చేసారు. వాటికి వచ్చి న ఫలము లేమిటి వివరంగా తెలియ చేయండి. అని అడిగాడు. ధర్మరాజు మనసులో మాట గ్రహించిన చెప్పసాగాడు.. "" వ్యాసుడు ఈ విధంగా 'ధర్మరాజా! నీ కుమారుడు అభిమన్యుడు కూడా పూర్వపు మహారాజుల వంటి వాడే. కాబట్టి అభిమన్యునికి కూడా ఎలాంటి పుణ్యలోకములు లభిస్తాయో అని ఆలోచిస్తున్నావు కదా. అని అన్నాడు. "" మహాత్మా! మీ దివ్యచిత్తమునకు తెలియనిది ఏమున్నది. దానిని గురించి వినగోరుతున్నాను." అని అన్నాడు ధర్మరాజు. "" అప్పుడు వ్యాసుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "ఎన్నో యజ్ఞయాగములు చేసినవారు, తపస్సు చేసినవారు, దాన ధర్మములు చేసిన వారు, ఉదాత్తమైన సద్గుణములు కలవారు, తాము మరణించిన తరువాత పుణ్యలోకములు పొంది సుఖములు అనుభవిస్తున్నారు. కాని నిస్వార్ధంగా యుద్ధము చేసి వీర మరణము పొందిన అభిమన్యుని లాంటి వీరులు అంతకంటే ఉన్నతమైన పుణ్యలోకములలో సుఖించగలరు. అదీ కాకుండా, మహితాత్ములైన మహా రాజులు చేసిన యజ్ఞ యాగాదుల గురించి వారొనరించిన కర్మాను ష్టానము గురించి తెలుసు కోవాలను కుంటున్నావు కదా. నీ మనస్సు ఉపశమించునట్లు చెప్పెదను వినుము.

పూర్వము ఈ భూమిని సంజయుడు అనే రాజు పరిపాలిస్తుండే వాడు. అతనికి సంతానము లేదు. సంతానము కొరకు అతను బ్రాహ్మణులకు ఎల్లప్పుడూ పూజలు చేస్తూ ఉండేవాడు. అతనికి నారదుడు ప్రియమిత్రుడు. అందువల్ల నారదుడు సంజయుని వద్దకు పలుమార్లు వస్తూ ఉండేవాడు. ఒక రోజు అక్కడ ఉన్న బ్రాహ్మణులు అందరూ కలిసి సృంజయుని కోరిక తీర్చమని నారదుని ప్రార్ధించారు. అప్పుడు నారదుడు సృంజయుని వద్దకు పోయి "మిత్రమా!

అమరనాధ్ ఆమం

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

నీ మనసులో ఉన్న కోరి క ఏమిటి? నాకు ఇంతకాలము ఎందుకు చెప్పలేదు?" అని అడిగాడు. అప్పుడు సృంజయుడు నారదునితో తనకు గుణవంతుడు రూపవంతుడు ఐన కుమారుడు కావాలని, ఆ కుమారుని మూత్రము,

పురీషము, కన్నీరు, చెమట అన్ని కూడా బంగారం మయం గా ఉండాలని, అలాంటి కుమారుని ప్రసాదించ మని అడిగాడు. నారదుడు నవ్వి సృ ంజయునికి అలాంటి వరం ప్రసాదించాడు. నారదుని వర ప్రభావము వలన సృంజయునికి ఒక కుమారుడు కలిగాడు. అతనికి సువర్ణష్ఠీవి అనే పేరు బెట్టి అల్లారుముద్దుగా పెంచుకుంటున్నాడు సృం జయుడు. ఆ కుమారుని వలన అతని ఇంటిలో బంగారము దినదినాభివద్ధి కలుగుతూ ఉంది. అతని ఇంటిలోని ప్రతి వస్తువూ బంగారు మయం అయింది. పడుకొనే మంచము, కూర్చునే ఆసనము, ఇండ్లు, ప్రాకారాలు మొదలగు సమస్త వస్తువులు బంగారు మయం అయాయి. ఇది చూచిన కొంత మంది దొంగలు ఒక రోజు సృంజయుని కుమారుని అపహరించుకొని పోయారు. ఒక అరణ్యములోని కి పారి పోయారు. అక్కడ ఆ కుమారుని చంపి పొట్టను చీ ల్చి చూచారు. కాని వారికి ఎక్కడా బంగారం కనపడలేదు. ఆ శవమును అక్కడ పడవేసి వెళ్లిపోయారు. కారి వారు చేసిన హత్య వారిని వెంటాడింది. వారిలో వారికి తగాదాలు వచ్చాయి. వారిలో వారు కొట్టుకొని మరణించారు. సృ ంజయుడు కూడా తనకుమారుని కానక అతని కోసం వెదికి వెదికి అడవిలో అతని మృత దేహమును చూచి, అతనికి అంత్యక్రియలు చేసాడు. అప్పటినుండి తీరని శోకంతో పరితపిస్తున్నాడు. అప్పుడు నారదుడు అతని వద్దకు వచ్చాడు. "సృంజయా! పోయిన వారి గురించి ఏడిస్తే వారు తిరిగి వస్తారా! ఈ ప్రకారం ఏడుస్తుంటే నీ ప్రాణాలు కూడా నిన్ను విడిచి పెట్టి పోతాయి. కాబట్టి శోకించడం మాను. నీకు నాకు ఉన్న స్నేహము వలన నీకు కొన్ని మంచి మాటలు చెబుతాను విను. పూర్వకాలమున మరుత్తు అను మహారాజు ఎన్నో యజ్ఞ యాగములు చేసాడు. బంగారము, వెండి, వస్త్రములు దానం చేసాడు. అమితమైన కీర్తి గడించాడు. కాని ఆ మరుత్తు ఈనాడు ఉన్నాడా. కాల గర్భంలో కలిసిపోలేదా! సుహోత్రుడు అనే మహారాజు అనేక పూజలు వ్రతాలు చేసాడు ఎన్నో దాన ధర్మాలు చేసాడు. అనేక అశ్వమేధ యాగాలు చేసాడు. కాని అతను కూడా మరణించాడు కాని ఇక్కడే శాశ్వతంగా ఉండిపోలేదు. అంగుడు అనే మహా రాజు ఎన్నో రత్నములు, మణులు మాణిక్యములు బ్రాహ్మణులకు దానం చేసాడు. అతడు కూడా పరలోకం చేరుకున్నాడు.

ఇంక శిబి చక్రవర్తి కథ నీకు తెలుసు కదా! అతని రథము ఏడు దీవులలో తిరిగింది. అతడు ధనము కొరకు తన ప్రజలను ఎప్పుడూ అడగ లేదు. అతడు పరమేశ్వరుడు ఇచ్చి న ధనముతో ఎన్నో అశ్వమేధములు ఆచరించాడు. లెక్కలేనన్ని గోవులను బ్రాహ్మణులకు దానం చేసాడు. అతడు కూడా నేడు లేడు కదా. మరి శ్రీరాముని చరిత్ర నీకు తెలిసినదే. చి న్నతనములోనే రాక్షస సంహారము గావిం చి, లోక కంటకుడైన దశకంఠుని

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

చంపి, అయోధ్యను జనరంజకముగా పాలించిన ఆ దశరథరాముడు పరలోకము చేరలేదా! ఇక్కడే ఉన్నాడా! భగీరథుడు, గంగను భూమి మీదకి తీసుకొని వచ్చాడు. ఎన్నో యజ్ఞ యాగములు చేసాడు. ఎన్నో దాన ధర్మములు చేసాడు. అతను కూడా పరలోక గతుడయ్యాడు కదా! ఇంక దిలీప మహారాజు. అతను చేసిన క్రతువులలో మేనక, విశ్వావసుడు మొదలగు గంధర్వులు స్వయంగా పాల్గొన్నారు. ఎంతోమంది దేవఋషులు కూడా వచ్చారు. ఎన్నో దాన ధర్మములు చేసాడు. అతను చేసిన నూరవ అశ్వమేధ యాగమునకు ఇంద్రుడు వచ్చి యాగాశ్వమును తీసుకున్నాడు, మరి అంతటి దిలీప మహారాజు ఇక్కడే ఉండిపోయాడా! స్వర్గధామము చేరుకోలేదా! తరువాత మాంధాత మహిమలు నేను చెప్ప పనిలేదు కదా! 12 రోజుల శిశువుగా ఉండగా ఇంద్రుని బొటన వేలినుండి స్రవించు అమృ త ధారలు తాగి పెరిగిన మహానుభావుడు. 12 వ ఏటనే సామ్రాజ్యాధీశుడు అయ్యాడు. ఈభూమినంతా ఏలాడు. కాలం తీరిన తరువాత అతను ఒక్కక్షణమైనా ఈ ప్రపంచం లో ఉన్నాడా చెప్పు.

యయాతి మహారాజు. దేవాసుర యుద్ధంలో ఇంద్రుడికి తోడుగా ఉండి తన జీవితం అంతా ధారపోసాడు. మనుషులలో వర్ణాశ్రమ ధర్మములు ఏర్పరిచాడు. ఈ భూమి నంతా పాలించాడు. అగ్ని ష్టోమము, అశ్వమేధము, వాజిపేయము, అతి రాత్రము, పౌండరీకము మొదలగు యజ్ఞములు చేసి కీర్తి గడించిన యయాతి పరలోకము చేరుకొన లేదా! ఇక్కడ నేడు లేడు కదా! అంబరీష చక్రవర్తి కూడా తన మీదికి తన శత్రురాజు లందరూ ఒక్కుమ్మడిగా వచ్చినా, వారిని జయించి, తన శరణు చొచ్చినవారిని కరుణతో మన్నించి, ఎన్నో యజ్ఞ యాగములు నిర్వర్తించి, అనేక దానధర్మములు చేసి, తరువాత ఏమయ్యాడో చెప్పు ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు. పరలోకముననే కదా! శశిబిందు మహారాజుకు లక్షమంది భార్యలు. ఒకొక్క భార్యకు వెయ్యిమంది కుమారులు. వారు కూడా మహా పరాక్రమ వంతులు. అనేక అశ్వమేధయాగములు చేసాడు. ఎన్నో దాన ధర్మములు చేసాడు. అతను ఏమన్నా సశరీరంగా ఇక్కడే ఉన్నాడా. పరలోకమునకు ఏగలేదా! ఇంక గయ మహారాజు. ఘోరమైన తపస్సు చేసి అగ్ని దేవుని ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు. అతని అనుగ్రహం వలన శమము, దమము, బ్రహ్మచర్యము, సౌశీల్యము, పాండిత్యము, అహింస, దానధర్మములు మొదలగు సద్గుణములతో విరాజిల్లాడు. 36 యోజనముల వేదిక నేర్పరిచి దానిమీద ఒక మహా యజ్ఞమును నిర్వహించాడు. బ్రాహ్మణులకు ఎన్నో దాన ధర్మములు చేసాడు. గయ క్షేత్రంలో అతని పేర ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టు ఉన్నది. అటువంటి మహానుభావుడు గయ మహారాజు మరణించలేదా!

ఇంక రంతి దేవుడు. అనుక్షణం 20,000 మంది వంటవాళ్లు వండి వారుస్తుంటే. నిరంతర అన్నదానము చేసి ప్రసిద్ధి కెక్కాడు కదా. సత్రయాగం చేసాడు. అటువంటి రంతిదేవునికి పరలోక యాత్ర తప్పలేదు కదా! ఇంక భరతుడు. చిన్నతనంలోనే క్రూరమగములను మచ్చిక చేసుకొని వాటి మీద కణ్వాశ్రమములో విహరిం చిన మహా పరా క్రమ వంతుడు. ఈ భరత భూమిని ఏకఛత్రాధి పత్యంగా పరిపాలించాడు. గంగా, యమునా, సరస్వతీ నదీ తీరములో

అమరనాధ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

అనేక యజ్ఞయాగములు చేసాడు. గజ, తురగ, రధములను ప్రీతితో బ్రాహ్మణులకు దానం చేసాడు. అటువంటి భరతుడు నేడులేడు కదా! తన కాలం తీరగానే వెళ్లిపోయాడు కదా!

ఇంక పృధు చక్రవర్తి. ఎగుడు దిగుడు గా ఉంటూ రధములు తిరగడానికి అవరోధము కల్గించు చున్న పృధివిని చదును చేసిన మహా రాజు పృధు చక్రవర్తి. అతని పేరనే భూమికి పృధివి అనే పేరు వచ్చింది. అతను చేసిన యజ్ఞ యాగములు లెక్క లేదు. తన ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె పాలించాడు. ఈ భూమినంతను బ్రాహ్మణులకు దానమిచ్చి ఖ్యాతి గాంచాడు. మరి అతని శరీరము సుస్థిరముగా నిల్చిపోయిందా. అతని కీర్తి మాత్రం నిలిచిపోయింది కాని. బ్రాహ్మణుల మీద ద్వేషంతో తన తండ్రి జమదగ్నిని చంపిన కార్తవీర్యార్జునుని చంపి, ఇరువది ఒక్కసార్లు క్షత్రియుల మీదికి దండెత్తి, క్షత్రియ వంశ నిర్మూలనము చేసిన భార్గవ రాముడు, ఈ భూమి నంతను తానే ఏలిన వాడు, ఎన్నో యజ్ఞములు యాగములు నిర్వహించినవాడు, ఆ పరశురాముడు ఇప్పుడు బతికి లేడు కదా! అలాంటి వారికే మ త్యువు అనివార్యము అయినప్పుడు ఇంక సామాన్య మానవుల మాట చెప్పవలెనా! సృంజయా! నీ కుమారుడు వీరందరికంటే ఉదాత్తుడు. కాని ఎవ్వరునూ మృత్యువు నుండి తప్పించుకోలేరు." అని 16 రాజుల చరిత్రలను చెప్పాడు నారదుడు. ఆ రాజుల చరిత్రలను విన్న సృం జ యుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు. అప్పుడు సృంజయుని చూచి నారదుడు "సృంజయా! ఇప్పటి వరకూ నేను చెప్పిన దంతయూ నీ బుద్ధిలోనికి ప్రవేసించినదా లేక బూడిదలో పోసిన పన్నీరు మాదిరి నిష్ఫల మయినదా!" అని అడిగాడు. అప్పుడు సృంజయుడు నారదునితో ఇలా అన్నాడు. "నారదా! నీవు చెప్పిన కథల వలన నా మనస్తాపము, పుత్రశోకము తొలగి పోయినవి. మనసు ప్రశాంత మయినది." అని అన్నాడు. అప్పుడు నారదుడు "సృంజయా! నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో నేను ఇచ్చెదను." అని అన్నాడు. అప్పుడు సృంజయుడు "దేవా! నీవు నాకు ప్రసన్నుడవయినావు. అంత కన్నా నాకు కావలసినది ఏమున్నది." అని అన్నాడు. అప్పుడు నారదుడు సంతోషించి "సృంజయా! కొంతమంది చోరులు మూర్ఖత్యమునకు బలి అయి నరక వాసమునకు పోయిన నీ కుమారుని నేను తెచ్చి ఇచ్చెదను. నీవు చింతింపకుము. " అని అన్నాడు. నారదుడు. నారదుడు ఇచి న వరము మేరకు సువర్ణష్ఠీవి సజీవంగా తిరిగి వచ్చాడు. సృంజయుడు సజీవంగా తిరిగి వచ్చిన తన కుమారుని చూచి సంతోషించి, అతని కి అస్త్రవిద్యలతో సహా సకల విద్యలు నేర్పించాడు. వివాహం చేసాడు. అతను సంతానవంతుడైనాడు. కాని అతను కూడా కాలం తీరగానే మరణించాడు.

ధర్మజా! మృత్యువు ను జయించుట ఎవరి తరమూ కాదు. నీ కుమారుడు అభిమన్యుడు వీరస్వర్గ మలంకరించి అక్కడ సురలోక భోగములు అనుభవించు చున్నాడు. అతని మృతికి నీవు చింతించుట అనవసరము. నీవు ఇంతమంది మహారాజుల చరిత్రలు ఆలకించావు కదా! కాబట్టి నీ మనస్సుకు ధైర్యము తెచ్చుకొని సుస్థిరుడవై నీ కర్తవ్య నిర్వహణలో ఉండుము." అని చెప్పి వ్యాసుడు వెళ్లిపోయాడు.

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

వ్యాసుని మాటలతో మనసుకు ఊరట కలిగినా అర్జునుడు వచ్చి తనకుమారుని గురించి అడిగితే ఏమని బదులు చెప్పాలి అని మధన పడుతున్నాడు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుని కి చెప్పాడు. "" చూచి 'సంజయా! అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని సంశప్తకులమీదికి యుద్ధమునకు పోయిన అర్జునుడు వారితో ఎలా యుద్ధము చేసాడు. అభిమన్యుని మరణ వార్త అతనికి ఎలా తెలిసింది "" వివరంగా చెప్పు. అని అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

"మహారాజా!అర్జునుడు తన బల పరాక్రమములతో సంశప్తకులను సమూలంగా నిర్మూలించాడు. తిరిగి వస్తుండగా అతని కి ఎన్నో దుశ్శకునములు గోచరించాయి. అర్జునుడు శ్రీ కృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! ఎన్నడూ లేనిది ఎన్నో దుర్నిమిత్తములు గోచరించుచున్నవి. నా మనసు ఎంతో అలజడి చెందుచున్నది. శరీరము గగుర్పాటు చెందుచున్నది. ద్రోణాచార్యుడు సామాన్యుడు కాదు. మా అన్నయ్య ధర్మజునికి ఏ అపాయము జరగలేదుకదా! "" అని అన్నాడు. ఆ మాటలు విని కృష్ణుడు అర్జునుని చూచి "అర్జునా! ధర్మజునికి అతని తమ్ములకు ఏ ఆపదా కలుగదు. వారు తప్ప వేరే వారికి ఏ ఆపద కలిగినా మనకు త్వరలోనే తెలుస్తుంది కదా! అని అన్నాడు. "" తరువాత కృష్ణార్జునులు పాండవ శిబిరముల లోనికి ప్రవేశించారు. పాండవ శిబిరములు స్కంధావారములు నిస్తేజములై ఉన్నవి. అర్జునుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! సైనికులు అందరూ నన్నుచూచి తలలు వంచుకుంటున్నారు. వారి ముఖములలో విషాదచ్ఛాయలు గోచరించుచున్నవి. మన శిబిరములనుండి ఎలాంటి సందడి వినపడటం లేదు. నేను రాగానే నా కెదురు వచ్చు అభిమన్యుడు ఈరోజు ఎందుకో కనపడటం లేదు. ఎలాంటి దుర్వార్త వినవలసి వస్తుందో అని భయంగా ఉంది." అని అన్నాడు.

కాని ఏ మాటకూ కృష్ణుడు బదులు చెప్పలేదు. అర్జునుడు వెంటనే ధర్మరాజు శిబిరమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ ధర్మరాజు మొదలగు వారు కూర్చుని ఉన్నారు. వారిలో అభిమన్యుడు లేదు. అది చూచి అర్జునునికి కాళ్లు తొట్రు పడ్డాయి. "అన్నయ్యా! మీరందరూ మీ మీ ఆసనముల మీద విచార వదనులై కూర్చుని ఉన్నారు. మీలో అభిమన్యుడు నాకు కనపడటం లేదు. అతనికి ఏమయిందో చెప్పండి. ఈ రోజు ద్రోణుడు పద్మవ్యూహము పన్నాడు. దానిలోకి ప్రవేశించడం నాకు మాత్రమే తెలియును. నా అనుమానం నిజమయితే మీరు అభిమన్యుని పద్మవ్యూహం పంపలేదుకదా! భేధించడానికి అయ్యో! అభిమన్యునికి పద్మవ్యూహమున ప్రవేశించుటకు మాత్రమే తెలియును. తిరిగిరావడం తెలియదు. మీరు కోరినంతనే అతడు పద్మ వ్యూహములో ప్రవేశించి తిరిగి రాలేక కురు సైన్యము చేతిలో ప్రాణములు పోగొట్టుకోలేదు కదా! శ్రీకృష్ణుని మేనల్లుడు, కుంతీదేవి మనుమడు, నా కుమారుడు, యుద్ధవిద్యానిపుణుడు, దివ్యములైన శరసంధానము తెలిసినవాడు, అలాంటి అభిమన్యుని శత్రువులు ఏ మాయోపాయంతో చంపారో కదా!

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

గురువుల యెడ భక్తి కలవాడు, అత్యంత ఉదారుడు, కరుణాత్ముడు, శౌర్యవంతుడు, ధైర్యశాలి, ఇంద్రుని మనుమడు అయిన అభిమన్యుడు లేకపోవడం దుస్సహము కదా! అభిమన్యుని నవ్వు ముఖము, ఆ విశాల మైన కన్నులు, విశాలమైన అతని గుండెలు చూచి కదా ఇన్నాళ్లు నేను బతుకుతున్నది. అభిమన్యుని చూడకుండా నేను ఎలా బతుకగలను. అయ్యో! హంసతూలికా తల్పమున పవళించు అతని శరీరము నేడు కఠినమైన నేలమీద పడి ఉన్నదా! ఎల్లప్పుడూ తెల్లని గొడుగుల నీడన ప్రకాశించు అతని మోము నేడు ధూళిధూసరమైనదా! ఎల్లప్పుడూ అందమైన నెచ్చెలుల మధ్య వెలుగొందు అభిమన్యుడు నేడు క్రూరమైన నక్కల మధ్య ఉన్నాడా! నానాజనములకు నాధుడైన అభిమన్యుడు నేడు అనాధగా పడి ఉన్నాడా! ఎంతో వినయవిధేయతలు గల సుభద్ర కుమారుడు, దేవేంద్రుని మనుమడు, నా కుమారుడు ఇంక లేడుకదా! నా లాంటి మందభాగ్యునికి అంతటి కుమారుడు ఎలా దక్కుతాడు. విధాత ఎంత నిర్ధయుడో కదా! మంచి వారిని ఎక్కువ కాలము బతుకనీయడు. అయిననూ ఆ సంశప్తకులు యుద్ధమునకు పిల్చిల నేనేల వారి వెంట యుద్ధమునకు పోవలయును. దాని వలన నా కుమారుని కోల్పోయితిని కదా! అని శోకించుచూ అర్జునుడు అక్కడేకూల బడ్డాడు. ""

" అభిమన్యా! ధర్మరాజు ముద్దుల కొడుకా! నీ తల్లి సుభద్రను విడిచి వెళ్లడం నీకు ధర్మమా! నీ మేనమామ కృష్ణుడు వచ్చాడు. ఒక్కసారి రావా! నీ ప్రియమైన మాటలతో నీ భార్య ఉత్తరను ఊరడింపవా! అంటూ అనేక విధముల పలవరిస్తున్నాడు అర్జునుడు. అర్జునుడు యుధిష్టిరుని చూచి "అన్నయ్యా! ఇది ఎలా జరిగింది? అభిమన్యుని వెంట భీమసేనుడు లేడా? ధ ృ ష్టద్యుమ్నుడు ఏమయినాడు? అతనిని వేరే చోటికి పంపావా? ద్రుపదుడు, సాత్యకి ఎక్కడ ఉన్నారు? మహావీరుడు విరాటరాజు ఎక్కడకుపోయాడు? కనీసం నువ్వయినా అభిమన్యుని కాపాడలేక పోయావా? లేక వేరేచోట యుద్ధం చేస్తున్నావా? లేని ఎడల నా కుమారుడు దిక్కులేకుండా మరణించి ఉండడు కదా? నా కుమారుడు రణరంగమున అత్యంత ధైర్య శౌర్య పరాక్రమములను చూపి మరణించినాడు కదా! నా కుమారుని అభిమన్యుని పలువురు చుట్టుముట్టి తమ యొక్క బాణములు, కత్తులు, అస్త్ర శస్త్రములతో చంపుచుండగా, తనకు తోడుపడు వారు లేక నా కుమారుడు నన్ను మనసులో తలంచుకొని "తండ్రీ నా శత్రువులను వధించి నన్ను కాపాడవా" అని ఎంత బాధపడ్డాడో కదా! ఇదేమిటి నేను ఇలా అనుకుంటున్నాను. నా కుమారుడు, శ్రీ కృష్ణుని అల్లుడు, అమిత ధైర్యశాలి, ఆకాశం విరిగి మీద పడ్డా ఆహవ రంగమున ధైర్యంగా పోరాడు తాడు గాని పరులు సహాయము అర్ధిస్తాడా! చిరు నవ్వు ముఖముతో ఉన్న నా కుమారుని చూడ కుండా నేను ఎలా బతుకగలను. నా కుమారుని మరణ వార్త విని నా హదయము ఇంకా ముక్కలైపోదేమి ? పలువురు కూడి అత్యంత క్రూరంగా నా కుమారుని వధించునపుడు వారికి నా గాండీవము ధనుష్టంకారము, శ్రీ కృష్ణుని చక్రజ్వాలలు గాని గుర్తుకు రాలేదా! అయ్యో నా కుమారుడు నెత్తుటి మడుగులో ఎక్కడ పడి ఉన్నాడో కదా! అతడు ఎక్కడ ఉన్నాడో నాకు చూపు వారు

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

గురువుల యెడ భక్తి కలవాడు, అత్యంత ఉదారుడు, కరుణాత్ముడు, శౌర్యవంతుడు, ధైర్యశాలి, ఇంద్రుని మనుమడు అయిన అభిమన్యుడు లేకపోవడం దుస్సహము కదా! అభిమన్యుని నవ్వు ముఖము, ఆ విశాల మైన కన్నులు, విశాలమైన అతని గుండెలు చూచి కదా ఇన్నాళ్లు నేను బతుకుతున్నది. అభిమన్యుని చూడకుండా నేను ఎలా బతుకగలను. అయ్యో! హంసతూలికా తల్పమున పవళించు అతని శరీరము నేడు కఠినమైన నేలమీద పడి ఉన్నదా! ఎల్లప్పుడూ తెల్లని గొడుగుల నీడన ప్రకాశించు అతని మోము నేడు ధూళిధూసరమైనదా! ఎల్లప్పుడూ అందమైన నెచ్చెలుల మధ్య వెలుగొందు అభిమన్యుడు నేడు క్రూరమైన నక్కల మధ్య ఉన్నాడా! నానాజనములకు నాధుడైన అభిమన్యుడు నేడు అనాధగా పడి ఉన్నాడా! ఎంతో వినయవిధేయతలు గల సుభద్ర కుమారుడు, దేవేంద్రుని మనుమడు, నా కుమారుడు ఇంక లేడుకదా! నా లాంటి మందభాగ్యునికి అంతటి కుమారుడు ఎలా దక్కుతాడు. విధాత ఎంత నిర్దయుడో కదా! మంచి వారిని ఎక్కువ కాలము బతుకనీయడు. అయిననూ ఆ సంశప్తకులు యుద్ధమునకు పిల్చిల నేనేల వారి వెంట యుద్ధమునకు పోవలయును. దాని వలన నా కుమారుని కోల్పోయితిని కదా! అని శోకించుచూ అర్జునుడు అక్కడేకూల బడ్డాడు. ""

" అభిమన్యా! ధర్మరాజు ముద్దుల కొడుకా! నీ తల్లి సుభద్రను విడిచి వెళ్లడం నీకు ధర్మమా! నీ మేనమామ కృష్ణుడు వచ్చాడు. ఒక్కసారి రావా! నీ ప్రియమైన మాటలతో నీ భార్య ఉత్తరను ఊరడింపవా! అంటూ అనేక విధముల పలవరిస్తున్నాడు అర్జునుడు. అర్జునుడు యుధిష్టిరుని చూచి "అన్నయ్యా! ఇది ఎలా జరిగింది? అభిమన్యుని వెంట భీమసేనుడు లేడా? ధ ృ ష్టద్యుమ్నుడు ఏమయినాడు? అతనిని వేరే చోటికి పంపావా? ద్రుపదుడు, సాత్యకి ఎక్కడ ఉన్నారు? మహావీరుడు విరాటరాజు ఎక్కడకుపోయాడు? కనీసం నువ్వయినా అభిమన్యుని కాపాడలేక పోయావా? లేక వేరేచోట యుద్ధం చేస్తున్నావా? లేని ఎడల నా కుమారుడు దిక్కులేకుండా మరణించి ఉండడు కదా? నా కుమారుడు రణరంగమున అత్యంత ధైర్య శౌర్య పరాక్రమములను చూపి మరణించినాడు కదా! నా కుమారుని అభిమన్యుని పలువురు చుట్టుముట్టి తమ యొక్క బాణములు, కత్తులు, అస్త్ర శస్త్రములతో చంపుచుండగా, తనకు తోడుపడు వారు లేక నా కుమారుడు నన్ను మనసులో తలంచుకొని "తండ్రీ నా శత్రువులను వధించి నన్ను కాపాడవా" అని ఎంత బాధపడ్డాడో కదా! ఇదేమిటి నేను ఇలా అనుకుంటున్నాను. నా కుమారుడు, శ్రీ కృష్ణుని అల్లుడు, అమిత ధైర్యశాలి, ఆకాశం విరిగి మీద పడ్డా ఆహవ రంగమున ధైర్యంగా పోరాడు తాడు గాని పరులు సహాయము అర్థిస్తాడా! చిరు నవ్వు ముఖముతో ఉన్న నా కుమారుని చూడ కుండా నేను ఎలా బతుకగలను. నా కుమారుని మరణ వార్త విని నా హృదయము ఇంకా ముక్కలైపోదేమి ? పలువురు కూడి అత్యంత క్రూరంగా నా కుమారుని వధించునపుడు వారికి నా గాండీవము ధనుష్టంకారము, శ్రీ కృష్ణుని చక్రజ్వాలలు గాని గుర్తుకు రాలేదా! అయ్యో నా కుమారుడు నెత్తుటి మడుగులో ఎక్కడ పడి ఉన్నాడో కదా! అతడు ఎక్కడ ఉన్నాడో నాకు చూపు వారు

అమరనాధ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

లేరా! రణరంగమున చనిపోయి పడి ఉన్న నా కుమారుడు భూమిమీద ఉదయించిన చంద్రుని వలే ప్రకాశిస్తున్నాడు కదా! తన ప్రాణముకన్న మిన్నగా ప్రేమించిన సుభద్ర యొక్క దుఃఖమును ఎవరు ఉపశమింపచేయగలరు. కొడుకు కోసం తల్లడిల్లు ద్రౌపది దుఃఖమును మాన్ప ఎవరి తరము ?" అని పలువిధములుగా పరితపిస్తున్నాడు అర్జునుడు. తరువాత ధర్మజుని మొహము చూచి "ధర్మజా! నేను సంశప్తకులతో పోరుతున్నప్పుడు కౌర వీరులు సింహనాదములు విన్నాను. యుయుత్సుడు ఎలుగెత్తి అన్న మాటలు విన్నాను. "మీరు అర్జునునితో పోరాడలేక బాలుని డైన అభిమన్యుని పలువురు కలిసి చంపారు. ఇది మీకు సంతోషంగా ఉందా! మీరు అర్జునునికి, కృ ష్ణునికి అపకారము చేసి బదుక గలరా! అది ఎట్లున్నను, ఈ దుష్కార్యమువలన మీకు పాపము చుట్టుకొని మీకు అపకారము చెయ్యకుండా ఉంటుందా!" అని యుయుత్సుడు పలుకగా నేను చెవులారా విన్నాను. నేను, కృష్ణుడు ఆ మాటలు విని కూడా, నమ్మలేదు. ధర్మజా! నీవు తగిన సమయంలో నాకు ఈ విషయం తెలిపిన నేను వెంటనే వచ్చి నా కుమారుని చుట్టుముట్టిన వీరులందరిని సంహరించి ఉండెడి వాడను కదా ! " ఆ ప్రకారంగా శోకిస్తున్న అర్జునుని తన బాహువులతో ఆలింగనము చేసుకొని శ్రీకృ ష్ణుడు ఈ విధంగా అనునయిస్తున్నాడు.

" అర్జునా! ఏమిటీ వెర్రి! రణ రంగమున యోధులకు వీర మరణము సహజమే కదా! నీ కుమారుడు అభిమన్యుడు ఒంటరిగా అనేక మంది కురు యోధులను ఎదుర్కొని వీరోచితంగా పోరాడి వీరమరణం చెందాడు. దానికి సంతోషించ వలసినది పోయి ధుఃఖింప దగునా! తెలుసుకోదగినదంతా తెలుసుకున్న కోవిదుడవు. అటువంటి నీవు ఈ ప్రకారము శోకింప దగునా! నీవు దుఃఖించుట చూచి నీ వారలందరూ ఎలా దీనంగా చూస్తున్నారో చూడు. వారిని ఓదార్పవలసిన నీవు ఈ ప్రకారం శోకించుట దగునా! ఇంకనైనా నీ శోకము వీడి వారి "" నోదార్పుము." అని పలికాడు కష్టుడు.

" నా కుమారుడు అభిమన్యుని గూర్చిన మాటలు నాకు చెప్పండి. నా కుమారుని అతి క్రూరంగా చంపిన వారు ఎవరు? నేను వెంటనే పోయి వారి నందరినీ చంపి వైచెదను. ఈరోజు ఇక్కడ యుద్ధం ఎలా జరిగింది. నాకు వివరంగా చెప్పండి. మీరందరూ అత్యంత శౌర్యము, పరాక్రమము కలవారు. అనేక అస్త్ర శస్త్రములు తెలిసిన వారు. మీరు ఇందరుండగా నా కుమారుని వాళ్లు ఎలా చంపగలిగారు. ఏ విధంగా చూచినా ఇది అసంభవమని తోచుచున్నది. ధర్మజా! మిమ్ములను, పాంచాలురను నమ్మి నేను చెడ్డాను. మీకు నా కుమారుని రక్షించు ప్రౌఢత్వము (మగతనము) లేదని తెలిసి కూడా నేను వేరు మార్గములలో నా కుమారుని కాపాడుకోలేకపోయాను. ఇంతకూ మీరందరూ మీ మీ రధములతో యుద్ధ రంగమున చొచ్చుకొనిపోవునపుడు కుమారునికి సాయం అందకుండా ఎవరు అడ్డగించారు. చెప్పండి. అయినా నా వెర్రి గాని, మీకు బలపరాక్రమములు, ధైర్యసాహసములు ఎక్కడివి. మీరు ఇందరు ఉండి కూడా నాకుమారుని ఒక్కడిని

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

రక్షించలేకపోయారు కదా. మీవంటి చేతగాని వారిని ఎన్ని అన్నా ప్రయోజనమే మున్నది. మీరందరూ బలహీనులు, యుద్ధమంటే భయపడే వారు అని తెలిసి కూడా నా కుమారుని మీ వద్ద వదిలి నేను ఆ సంశప్తకులతో యుద్ధమునకు వెళ్లాను. దానికి నన్ను నేను నిందించుకోవాలి. మిమ్ములను అని ప్రయోజనమేమున్నది. మీరు పైకి మాత్రం వీరులవలె శూరువలె కన్పట్టుచున్నారు. లేని ఎడల మీరు నా కుమారుని రక్షించి ఉండెడి వారు కదా! మీకు ఆ ఆయుధములు కేవలం అలంకారప్రాయములు కాని యుద్ధము చేయుటకు కాదు కదా!" అని అర్జునుడు తన మనస్సులో క్రోధము శోకము పెనవేసుకొని ఉండగా కన్నీరుమున్నీరుగా విలపిస్తున్నాడు. అక్కడ ఉన్న మహా రాజులు, మిత్ర రాజులు ఎవ్వరు కూడా అర్జునునికి బదులు చెప్ప సాహసించడం లేదు. కృ ష్ణుడు ఒక్కడే అర్జునుని తన అనునయ మాటలతో ఓదారుస్తున్నాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు. "అర్జునా! నీవు సంశప్తకులతో యుద్ధం చెయ్యడానికి వెళ్లావు కదా! ద్రోణుడు పద్మవ్యూహము పన్నాడు. ఆ పద్మవ్యూహములో మేము ఎంత ప్రయత్నించినా ఒక్క అడుగుకూడా ముందుకు వెళ్లలేక పోయాము. అభిమన్యుడు ఒక్కడికే ఆ పద్మవ్యూహము లో ప్రవేశించుట తెలియును. అందు వలన నేను అభిమన్యుని వద్దకు పోయి "కుమారా! మాకు ఎవ్వరికీ పద్మవ్యూహమున ప్రవేశించుట తెలియదు. నీవు మార్గము చూపిన మేము నిన్ను అనుసరించెదము." అని చెప్పాను. దానికి కుమారుడు సరే అన్నాడు. వెంటనే తన రథముతో రథముతో గూడా పద్మవూహములో ప్రవేశించాడు. కౌరవ సేనలను చించి చెండాడుతున్నాడు. మేము కూడా వెంటనే అతని వెంట పద్మవ్యూహము లో ప్రవేశించవలెనని ముందుకు ఉరికాము. కాని సైంధవుడు మమ్ములను అడ్డుకున్నాడు. మా అందరను ఒక్కరోజు రణ రంగమున అడ్డుకొను శక్తి అతనికి మహాశివుని వర ప్రభావమున కలిగినదట. ఆ వర ప్రభావంతో సైంధవుడు మమ్ములను పద్మవ్యూహములోనికి చొరబడి కుమారునికి సాయంగా వెళ్లకుండా అడ్డుకున్నాడు. మేము అతనిని ఎదిరించలేక అక్కడే నిలబడి పోయాము. అభిమన్యుడు, కర్ణుడు మొదలగు మహా వీరులను ఎదిరించాడు. ద్రోణుడు, కర్ణుడు, కృతవర్మ, కృపాచార్యుడు, అశ్వత్థామ మొదలగు యోధులు ఒక్కమారుగా లబిమన్యుని చుట్టు ముట్టి తీవ్రంగా గాయపరిచారు. అయిననూ వెరవక అభిమన్యకుమారుడు సుయోధన కుమారుడు లక్ష్మణుని, బృహద్బలుని మొదలగు అనేక మంది రాకుమారులను చంపాడు. వారు తన రథము విరగ గొట్టగా అభిమన్యుడు తన గదను తీసుకొని కిందికి దూకి యుద్ధము చేస్తున్నాడు. అప్పుడు దుశ్శాసనుని కుమారుడు అభిమన్యుని మీదికి దూకాడు. అభిమన్యుడు అతని రథం విరగ్గొట్టాడు. అతడు కూడా తన గదతో కిందికి దూకి యుద్ధ చేస్తున్నాడు. అభిమన్యుడు, దుశ్శాసనుని కుమారుడితో ఘోరంగా యుద్ధ చేసి ఇద్దరూ నేల మీద పడిపోయి తమ తమ గదా ఘాతములతో మరణించారు. ఆ ప్రకారంగా అభిమన్యుడు తన తండ్రి, మేనమామ కీర్తి ప్రతిష్ఠలను నిలబెట్టాడు. వీరస్వర్గ మలంకరించి అక్కడ నాకలోక సుఖాలు అనుభవిస్తున్నాడు." అని చెప్పాడు ధర్మరాజు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

తనకుమారుడు చనిపోయిన విధము వివరంగా తెలుసుకున్న అర్జునుడు మనస్సు వికలము కాగా మూ ర్ఛపోయాడు. శ్రీకృష్ణుడు, యుధిష్ఠిరుడు అతనికి ఉపచారములు చేసారు. చేసారు. మూర్ఛనుండి తేరుకున్నాడు అర్జునుడు. కోపంతో ఊగిపోయాడు. మొహం అంతా ఎర్రబడింది. "అందరూ వినండి ఇదే నా ప్రతిజ్ఞ. ఆ సైంధవుని రేపటి సాయం సమయము లోపుగా అవశ్యము చంపుతాను. ఆ సైంధవుడు భయంతో నిన్ను శరణు వేడినా, ఆశ్రీకృ ష్ణుని శరణు వేడినా, కడకు నన్ను శరణు వేడినా సరే, అతను రణ భూమి విడిచి వెనకు తిరిగి పారిపోతే తప్ప, వాడిని వదలను. నా కుమారుని మృతికి కారకుడైన ఆ సైంధవుని కాపాడుటకై కౌరవ సేన యావత్తు నా మీద ఒక్కుమ్మడిగా వచ్చి నా మీద అస్త్రశస్త్రములు ప్రయోగించినా సరే వాడిని వదలను. చంపి తీరుతాను. నా ఈ ప్రతిజ్ఞకు తప్పిన యడల, నేను గురుద్రోహము, బ్రహ్మహత్య, మద్యపానము మొదలగు ఘోర పాతకములు చేసిన పాపమున పోవుదును. మరియు నా ఈ ప్రతిజ్ఞను కూడా ఆలకింపుడు. దేవతలు, రాక్షసులు, కింపురుషులు, మొదలగు వారు ఎవ్వరు వచ్చి వాడిని రక్షించినా సరే! వాడిని రేపు సాయంత్రం సూర్యుడు అస్తమించు లోపల నేను చంపి తీరుతాను. అలా కాని పక్షంలో నేను అగ్ని ప్రవేశము చేసి ఆత్మాహుతి చేసుకుంటాను ఇదేనా ప్రతిజ్ఞ." అని పలికాడు అర్జునుడు. వెంటనే తన గాండీవమును తెప్పించాడు. దానికి పూజాదికములు నిర్వర్తించాడు. నారి సారించాడు. శ్రీ కృష్ణుడు తన పాంచజన్యమును పూరించాడు. అర్జునుడు తన దేవదత్తమును పూరించాడు. పాండవ సైన్యములో తూర్య నాదములు మిన్ను ముట్టాయి. సైనికులు సింహనాదములు చేస్తున్నారు. అర్జునుని అక్షయతూణీరము లోని అస్త్ర శస్త్రములు వీరావేశంతో నృత్యం చేసాయి. పక్కనే ఉన్న భీమసేనుడు అర్జునుని చూచి "అర్జునా! నీ వెంట నేను ఉన్నాను. విజృంభించు. సైంధవుని త్రుంచు. దేవదత్తము, పాంచజన్య ఘోషలు విని కౌరవ వీరుల గుండెలు పగులుతాయి. ఇది తథ్యం. అని అన్నాడు. "" ఆ రాత్రి అకస్మాత్తుగా పాంచజన్యము, దేవదత్తము ఘోషలు విని కౌరవ యోధులు కలవరపడ్డారు. వెంటనే చారులను పిలిపించి అడిగారు.

వారు పాండవ శిబిరములలో జరిగినది అంతా సవిస్తరంగా చెప్పారు. అది విన్న సైంధవునికి శరీరం కంపించింది. నిలవ లేకపోయాడు. వెంటనే సిగ్గు విడిచి నీ కుమారుడు సుయోధనుని వద్దకు పరుగు తీసాడు. "సుయోధనా! నేను ఒక్కడినే అతని కి అపకారము చేసినట్టు అర్జునుడు నా మీద పగబూనాడు. నన్ను చంపుతానని ప్రతిజ్ఞ చేసాడట. మీరందరూ సంతోషముగా ఉండగా నాకీ దుఃఖమేల? నేను ఎక్కడికన్నా పోయి తలదాచుకుంటాను. అయినా అర్జునుడి ప్రతిజ్ఞకు దేవాసురులు గాని, సిద్ధ సాధ్యులు గాని అడ్డుపడగలరా? సుయోధనా! ద్రోణుడు, కృ పుడు, కర్ణుడు, శల్యుడు, నీవు, బాహ్లికుడు మొదలగు వారు తల్చుకుంటే యముడు పట్టుకు పోయిన వాడిని కూడా వెనుకకు తీసుకు రాగలరు. కానీ మీరు నన్ను కాపాడవలెనని తల్చుకుంటున్నట్టు లేదు. ఇంక నాకు ఆ దేవుడే దిక్కు. అంటూ ఎండి పోతున్న పెదవులు తడుపుకుంటున్నాడు, కాళ్లు వణుకుతున్నాయి.

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

నిలబడలేకపోతున్నాడు. "సుయోధనా! ముందు నేను అర్జునుని కంటపడకుండా దాక్కుంటాను. మీ అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను. బతికి ఉంటే రేపు కలుస్తాను." అని వెళ్లిపోబోతున్నాడు సైంధవుడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు అతడిని ఆపి ఇలా అన్నాడు. "సైంధవా! ఏమిటీ వెర్రి! ఇప్పుడే కదా మమ్ములను అత్యంత పరాక్రమ వంతులు అని అన్నావు. ద్రోణుని పరాక్రమము, శకుని శౌర్యము, సోమదత్తుని ధైర్యము, శలుని వీరత్వము, నీకు తెలియదా. వారందరూ నిన్ను విడిచిపెడతారా! నన్ను నమ్ము. భయపడకుము. నేను, నా తమ్ములు, కౌరవ వీరులు నిన్ను వెన్నంటి ఉంటారు." అని ధైర్యవచనాలు పలికాడు. వెంటనే సుయోధనుడు సైంధవుని వెంట పెట్టుకొని ద్రోణుని వద్దకు వెళ్లాడు. అప్పుడు సైంధవుడు ద్రోణునితో తనకు, అర్జునునికి ధనుర్విద్యలో ఉన్న తారతమ్యములు అడిగాడు. దానికి ద్రోణుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు. "సైంధవా! మీరందరూ నా దగ్గర విలు విద్య అభ్యసించారు. నేను మీకందరకూ సమానంగా విలువిద్య నేర్పాను. కాని అర్జునుడు అత్యంత కఠోర మైన శ్రమకోర్చి విలు విద్యలో ఎన్నో ప్రయోగములు చేసి, న్నో మెళుకువలు సాధించాడు. కాబట్టి మీకంటే అర్జునుడు అధికుడు. అయినా నీవు అర్జునునికి భయపడ పనిలేదు. నా బాణముల రక్షణలో ఉన్న నిన్ను దేవతలు కూడా తేరి పార చూడలేరు. ఆ అర్జునుడు కూడా భేధింప లేని ఒక వ్యూహమును రేపు నేను పన్నుతాను. నీవు క్షత్రియ ధర్మము ప్రకారము యుద్ధము చేయుము.

అదియును కాక సైంధవా! నీవు వేద వేదాంగములు అభ్యసించావు. ఎన్నో యజ్ఞయాగములు చేసావు. అలాంటి నీవు మ ృత్యువుకు భయపడటం ఏమిటి చెప్పు? ఈ యాదవులు, కౌరవులు, పాండవులు మొదలగు వారు ఈ భూమి మీద శాశ్వతంగా ఉండి పోతారా! అందరూ కాలము తీరగానే ఈ లోకం విడిచి వెళ్లిపోవలసిన వారే కదా!. దానికి ఇంత భయం ఎందుకు చెప్పు! మహా మునులు ఎన్నో య జ్ఞములు యాగములు చేసి పొందు ఫలములు వీరులు యుద్ధము చేస్తూ మరణించి నందువలన పొందగలరు. కాబట్టి నిశ్చింతగా ఉండు. అని పలికాడు ద్రోణుడు. "" ఆ మాటలకు ఊరట చెందిన సైంధవుడు సుయోధనుని తోకలిసి తన శిబిరమునకువెళ్లాడు. ఇరు పక్కల సైన్యములు ఆ రోజు జరిగిన విషాదమును తలపక, మరునాటి యుద్ధ మునకు సన్నద్ధులయ్యారు. సుయోధనుని శిబిరంలో మరునాటి యుద్ధము గురించి చర్చలు జరుగుతున్నాయి. అక్కడ ధర్మరాజు పాంచాల, మత్స్య, పాండ్య, యాదవ, కేకయ మొదలగు రాజుల నందరనూ పిలిపించి మరునాటి యుద్ధమునకు సన్నాహాలు చేస్తున్నాడు.

అప్పుడు శ్రీ కృష్ణుడు అర్జునుని చూచి ఇలా అన్నాడు. "అర్జునా! ఏ మాత్రం నాతో ఒక్క మాట కూడా చెప్పకుంటా అనాలోచితంగా ఘోరమైన ప్రతిజ్ఞ చేసావు. అది ఎంత దుస్తరమో తెలియునా! ఏ కారణం చేతనైనా నీవు ఆ ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చకపోతే

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

నీకూ నాకు ఎంత బాధ కలుగుతుందో ఆలోచించావా! ఇప్పుడే వేగుల వారు సమాచారం అందించారు. నీప్రతిజ్ఞ సంగతి విని, నీవు నీ కుమారుని చంపిన వారి మీద కక్ష తీర్చుకోడానికి ఏ క్షణములో నైనా వారి మీదకు విరుచుకు పడతావని గ్రహించారు. సైంధవుడు సిగ్గు లేకుండా సుయోధనుని వద్దకు పోయి నీ ప్రతిజ్ఞ గురించి చెప్పి తనను ఎవ్వరూ కాపాడలేరని. తాను ఎక్కడికన్నా పోయి తలదాచుకుంటానని వేడుకున్నాడు. అప్పుడు ద్రోణ, కృప, కృతవర్మ, అశ్వత్థామ, కర్ణ, శల్య ప్రభృతులు అతనికి ప్రాణ భయం లేదని అభయం ఇచ్చారట. ద్రోణుడు అత్యంత దురవగాహ మైన వ్యూహము పన్నుతున్నాడట. ఆ వ్యూహ మధ్యమున సైంధవుని ఉంచి నీకు అందకుండా చేయునట. అతని చుట్టు అంతమంది యోధులు ఉండగా అతనిని చంపుట ఎంతకష్టమో మనకు ఆప్తులైనా వారితో ఆలోచించు. కా బట్టి దీని గురించి ఆలోచించు. " అన్నాడు కృష్ణుడు.

ఆ మాటలకు సంతోషించాడు కృష్ణుడు. "అర్జునా! నీ మనస్సు సుస్థిరముగా ఉన్నది. నీవు వెళ్లి నిద్రపొమ్ము" అని అన్నాడు. అర్జునుడు తన శిబిరమునకు వెళ్లాడు. అప్పటికే అక్కడకు పాంచాలి, సుభద్ర, ఉత్తర వచ్చి ఉన్నారు. ఈ విషయం తెలిసి కృ ష్ణుడు కూడా అక్కడకు చేరుకున్నాడు. చెల్లెలు సుభద్రను ఓదారుస్తున్నాడు. "అమ్మా! సుభద్రా! క్షత్రియ కాంతలకు ఈ ప్రకారము వగచుట తగునా ! రణ రంగమున మరణించుట, వీరస్వర్గము పొందుట సహజమే కదా! నీ కుమారుడు అభిమన్యుడు, తుచ్ఛమై న ఈలోకమును విడిచి పుణ్యలోకములకు పోయినాడు. దానికి చింతించనేల? బ్రహ్మచర్యము, తపస్సు, ఉత్తమమైన దానధర్మములు చేసిన వారు పొందు లోకములు నీ కుమారుడు వీరమరణము చెంది అనాయాసంగా సంపాదించుకున్నాడు. దానికి నీవు దుఃఖ పడనేలనమ్మా! క్షత్రియ కాంతలు వీరులను తమ పుత్రులుగా పొందుట, వాడు అతిలోకవీరుడై ప్రపంచ ప్రసిద్ధి గాంచుట, అతని తల్లి వీర మాత, అతని భార్య వీర పత్ని అగుట, అలాంటి వీరుడు శత్రువులను తునుమాడి వీరమరణము పొందుట సహజమే కదా! అలాంటి వీరుని కన్నందుకు సంతోషించాలి గాని దుఃఖపడతారా చెప్పు! ఎంతటి వీరులైనా, గొప్పవారైనా కాలము తీరగానే ఈ లోకము విడి చి పోవలసిన వారే కదా! ఈ లోకంలో శాశ్వతముగా ఉండటం ఎవరి తరమూ కాదు! ఈ సత్యము గ్రహించి కూడా అవివేక జనముల మాదిరి శోకించుట తగునా! నీవే ఈ ప్రకారము శోకించిన నీ కోడలు ఉత్తరను ఓదార్చవారెవరు. ముందు నీవు నీ కోడలిని ఓదార్చుము. నీ లాంటి ధైర్య వంతురాలు ఈ ప్రకారం శోకించడం తగదు. అసలు మాకందరకూ ధైర్యము చెప్పాల్సింది పోయి నువ్వే ఈ ప్రకారం దుఃఖించడం తగునా! నీ భర్త రేపే ఆ సైంధవుని చంపి అతని తలను నీ పాదముల చెంత ఉంచుతాడు. అతడు తన ప్రతిజ్ఞ తప్పకుండా నెరవేర్చుకుంటాడు. నా మాటలు నమ్ము. నీవు ధైర్యంగా ఉండు." అని చెల్లి సుభద్రను అనునయించాడు కృష్ణుడు. కాని సుభద్ర పుత్ర శోకం తట్టు కోలేకుండా కుమారుని తల్చుకొని

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఏడుస్తూ నే ఉంది. "నాయనా అభిమన్యా! నేను నిన్ను కని పుణ్యం చేసుకున్నానే కాని నీ ముద్దు ముచ్చటలు చూచే భాగ్యానికి నోచుకోలేదయ్యా! అత్యంత పరాక్రమ వంతులైన కౌరవ వీరులను ఎందరినో రణరంగమున చంపిన నీవు ఈ ప్రకారం దిక్కుమాలిన మరణం పొందుట మా మనసులు కలిచివేయు చున్నదయ్యా! నీవు శిశువుగా ఉన్నప్పుడు నీ సగం శరీరం మెత్తటి శయ్యమీద, మిగిలిన సగం శరీరం నాశరీరం మీద ఆనుకొని నిద్రించేవాడివి. కాని ఇప్పుడు కటిక నేలమీద పడి ఉన్నావా తండ్రీ! ప్రతిరోజూ వంది మాగధుల స్తోత్రపాఠములతో నిద్రలేచు నీవు ఈ నాడు నక్కల ఊళలు వినుచున్నావా! ఇంత మంది మహా వీరులు, పాండవులు, అందులోనూ భీముడు, సాత్యకి, ద్రుపదుడు, మత్స్యదేశాధిపతి ఇందరుండగా, నిన్ను ఒక్కరూ రక్షించలేకపోయారే! నీవు లేకపోతే నాకు ఈ లోకమంతా పాడు బడ్డట్టు ఉన్నదయ్యా! నీవు మహా పరాక్రమవంతుడైన అర్జునుని కుమారుడవు, శ్రీ కృష్ణుని మేనల్లుడవు, నీవు ఇతరుల చేతిలో చంపబడటం చోద్యము గా నున్నదయ్యా! నాయనా అభిమన్యూ! నీ భార్య ఉత్తర చూడు! నీ కోసం ఎంతగా రోదిస్తూ ఉందో! రా నాయనా! వచ్చి ఆమెను ఓదార్చు అనునయించు." అని పలు రకములు గా రోదిస్తూ ఉంది సుభద్ర. అప్పుడు ద్రౌపది తన రెండు చేతులో సుభద్రను, ఉత్తరను గట్టిగా పొదివి పట్టుకొని అలాగే భూమి మీద వివశు రాలై పడిపోయింది. శ్రీ క ఎష్ణుడు వారి వద్దకు పోయి వారిని ఉచిత వచనములతో ఓదార్చాడు. మరలా పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు. అందరిని తమ తమ నివాసములకు పొమ్మన్నాడు. తాను కూడా అర్జునుని తో సహా అర్జునుని శిబిరమునకు వెళ్లాడు. ఒక ప్రదేశమున దర్భాసనము పరిచి దాని మీద గాండీవము, దేవదత్తము, పాంచజన్యము, సుదర్శనము మొదలగు ఆయుధము లను వాటిని అర్చించారు. వాటిమధ్య అర్జునుని పడుకొని నిద్రించమన్నాడు. తరువాత తన సారథి దారుకునితో కూడి తన శిబిరమునకు వెళ్లాడు. తాను కూడా నిద్ర పోదామని పడుకున్నాడు. కాని నిద్ర రాలేదు. పాండవ శిబిరములలో ఆ రాత్రి ఎవ్వరూ నిద్ర పోలేదు. పాండవ శిబిరములలో పాండవ యోధులందరూ ఈ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారు. "కొడుకును చంపినారు అన్న కోపంలో అర్జునుడు భీ కర మైన ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. దానిని కౌరవులు ఎలాగైనా వమ్ముచేస్తారు. అప్పుడు ఏం జరుగు తుంది? రేపు సాయం త్రం లోపల సైంధవుని చంపకున్న అర్జునుడు అగ్ని ప్రవేశం చెయ్యాలి. అప్పుడు పాండవుల పరిస్థితి ఏమిటి? మన పరిస్థితి ఏమిటి? మన పూజలు ఫలించి అర్జునుడు సైంధవుని చంపితే బతికి బయటపడతాము. ఈ ప్రకారం జరగాలని భగవంతుని ప్రార్ధిస్తాము." అని అనుకున్నారు. ద్రోణుడు లాంటి వాళ్లు పదివేలమంది రక్షించినా సైంధవుడు రేపటి సాయంత్రం లోగా అర్జునుని చేతిలో చచ్చునట్టు వరం ప్రసాదించమని ముక్కోటి దేవతలను వేడు కున్నారు. ఈ ప్రకారము పాండవ యోధులు పరి పరి విధముల తల పోస్తున్నారు. శ్రీ కృష్ణుడికి కూడా నిద్ర పట్టలేదు. తన సారధిని చూచి ఇలా అంటున్నాడు. "దారుకా! అర్జునుని ప్రతిజ్ఞ విన్నావు కదా! రేపటి

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

సాయంత్రం లోపల సైంధవుని చంపడం అంతసులభమా! ఒక వేళ అర్జునుడు చంపలేక పోతే ఎంతటి దుర్దశ సంప్రాప్తిస్తుంది. నీకు తెలుసు కదా! నాలో సగభాగం అర్జునుడు. రేపు యుద్ధములో అర్జునునికి ఏ కీడు జరిగినా, అర్జునుని విడిచి నేను బతుక లేను. కాబట్టి అర్జునుని రక్షించుకోడం నాకు తక్షణ కర్తవ్యం. నాకు ఈ ద్రోణుడు ఒక లెక్క కాదు. రేపు ఈ చరాచరము భూతములు నా పరాక్రమమును తిలకిస్తాయి. నాకు పాండవులు అంటే ఎంత ప్రేమో లోకానికి తెలియ చేస్తాను. రేపు నేను విజృంభించి అత్యంత పరాక్రమంతో, సాయంత్రం లోపల సైంధవుని చంపుతాను. ఆ గర్వాంధుడు సుయోధనుడు, అతని తమ్ములు, అతని మిత్రులు, అతని బంధువులు కలిసి వచ్చి సైంధవుని రక్షింప ప్రయత్నించినా. వారి నందరినీ హతమార్చి, సైంధవుని చంపుతాను. ఇది సత్యం. దారుకా! నా రథం సిద్ధం చెయ్యి. శైబ్య, సుగ్రీవ,మొదలగు అశ్వరాజములను రథమునకు కట్టు. గరుడధ్వజము ఎత్తించు. నా ఆయుధములైన చక్రము, గద, ప్రముఖములైన అస్త్ర, శాస్త్రములు రథములో పెట్టంచు. రేపు చాలా జాగ రూకతతో ఉండు. నేను పాంచజన్యం పూరించిన వెంటనే అత్యంత వేగంతో నీవు రథమును

తీసుకొని వచ్చి నా దగ్గర నిలుపు. అప్పుడు నేను అర్జునుని రథము వదిలి నారథము ఎక్కి సైంధవుని వధిస్తాను." అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు.

"మహానుభావా! నీ ఆజ్ఞ శిరసావహిస్తాను. రథము సిద్ధం చేస్తాను. కొరకు వేచి ఉంటాను. అసలు మీరు అర్జునుని రథం అధిరోహించి పాం చజన్యము పూరించగానే కౌరవుల గుండెలు జారిపోతాయి. తమరు యుద్ధం చేసే అవకాశమే ఉండదు. అయినా తమరి ఆజ్ఞ ప్రకారము నడుచుకుంటాను." అని అన్నాడు దారుకుడు. "" ఈ విధంగా శ్రీ కృష్ణుడు దారుకునితో సముచిత సల్లాపములు చేస్తుండగా, అక్కడ అర్జునుడు దర్భాసనం మీద కలత నిద్రలో ఉన్నాడు. అప్పుడు అర్జునునికి ఒక స్వప్నము వచ్చింది. ఆ స్వప్నంలో కృష్ణుడు అర్జునుని దగ్గరకు వచ్చాడు. అర్జునుడు క ృష్ణునికి భక్తి తో నమస్కరించాడు. ఆసీనుడిని చేసాడు. పూల మాలలతో పూజించాడు. పక్కనే నిలబడ్డాడు. అర్జునుని చూచి కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. 'అర్జునా! నీవు శోకింపకుము. శోకార్తుడు తన శత్రువుల చేతిలో ఓడి పోతాడు కాని తాను గెలువ లేడు. నీ ప్ర తిజ్ఞ నెరవేరు ఉపాయ మాలోచింపుము." అని అన్నాడు కృష్ణుడు. దానికి బదులుగా అర్జునుడు ఇలా అన్నాడు "కృష్ణా! నాకు శోకము కాక మరేమున్నది. రేపటి సాయంసమయము లోపల సైంధవుని చంపెదనని ప్రతినపూనాను. కాని ద్రోణుడు అతనిని కాపాడెదనని ప్రతిన పూనాడు. సైంధవుడు రేపు సాయంత్రము వరకు వారి వెనుక దా గి ఉండగలడు. నాకు కనిపించడు. ఇదంతా తలచుకుంటే మనసులో శోక ము కాక మరేమున్నది." అని అన్నాడు అర్జునుడు. "అర్జునా! అది నిజమే. కాని ఒక పని చేయుము. నీవు తూర్పు ముఖముగా నిలిచి ఆ పరమ శివుని మనసారా ధ్యానించి ఆతనికి అత్యంత ప్రియమైన పాశుపతాస్త్రమును నీకు ప్రస్ఫుటమగునటుల ప్రార్థించుమ. పాశుపతాస్త్రము నీ వశమైన సైంధవుడు ఎక్కడ ఉన్నను నీవు వధించగలవు. పలికాడు కృష్ణుడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

కాబట్టి పరమేశ్వరుని ధ్యానింపుము." అని అర్జునుడు కూడా ఆచమనము చేసి శుచియై దర్భాసనము మీద కూర్చుండి, పరమేశ్వరుని మనసులో నిలిపి, భక్తితో ధ్యానం చేసాడు. ఆ పరమేశ్వరుని కృప వలన, అర్జునుడు, కృ ష్ణుడు గగన మార్గమున ఉత్తర దిక్కుగా కైలాసమునకు పోతున్నారు. వారు సిద్ధులు, చారణులు, గంధర్వులు సేవించు మార్గమున పోతున్నారు. కై లాసము చేరుకున్నారు. ఒక మహా మందిరం లోనికి ప్రవేశించారు. అక్కడ ప్రమధ గణముల తో పరివేష్ఠితుడై, పార్వతీ సహితుడైన పరమేశ్వరుని చూచారు. అర్జునుడు, క ృష్ణుడు పరమేశ్వరునికి సాష్టాంగ దండప్రమాణ మాచరించారు. పరమేశ్వరుడు నరనారాయుణులైన కృష్ణార్జులనుచూచి మందహాసం చేసాడు. "నరనారాయణులకు స్వాగతము. మీరు వచ్చుటకు కారణమేమి? మీ మనసులోని కోరికలను అవశ్యం తీర్చెదను." అని అన్నాడు. కృ ష్ణార్జునులు తమ మనస్సులో పరమేశ్వరుని మీద భక్తి పొంగి పొరలగా ఈ మహేశ్వరుని పలువిధములుగా స్తుతించారు. అప్పుడు కృ ష్ణుడు పరమేశ్వరునితో "దేవా! నీవు దయయుంచి పాశుపతమును అర్జునునికి ఉపదేశింపుము." అని ప్రార్ధించాడు. అప్పుడు అర్జునుడు పరమశివుని చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఎందుకంటే తాను కైలాసమునకు బయలు దేరకముందు అర్ధ రాత్రి పూట శ్రీకృష్ణునికి అర్పించిన పూజా ద్రవ్యములు శివుని శరీరం మీద కనపడుతున్నాయి. ఆహా! శివకేశవులకు బేధమే లేదు కదా అని అనుకున్నాడు మనసులో.

(శివాయ విష్ణురూపాయ, శివ రూపాయ విష్ణవే, శివస్య హదయం విష్ణుః విష్ణూశ్చ హదయగ్ం శివః... సంధ్యావందన మంత్రము).

అర్జునుడు కూడా ఆ పరమేశ్వరుని తనకు పాశుపతము ప్రసాదించమని అర్ధించాడు. అప్పుడు మహా శివుడు వారిద్దరిని దరహాసంతో చూచి "అర్జునా! అదుగో ఆ తామర కొలనులో నా బాణములు, విల్లు ఉన్నవి. వాటిని తీసుకొని రా." అని అన్నాడు అర్జునుడు వాటిని తాకపోవగా అవి మహా సర్పముల మాదిరి నాలుకలు చాచుచూ బుసలు కొట్టుచున్నవి. అర్జునుడు పాద ప్రక్షాళనము గావించుకొని, మహాశివుని భక్తితో ధ్యానించాడు. రుద్రము జపించాడు. అప్పుడు ఆ మహా సర్పములు విల్లు, అమ్ముల మాదిరి కనిపించాయి వాటిని తీసుకొని అర్జునుడు పరమేశ్వరుని వద్దకు వచ్చాడు.

అప్పుడు నీల లోహిత వర్ణము గల ఒక బాలుడు మహేశ్వరుని పక్కన నిల్చుని ఉన్నాడు. అర్జునుడు తెచ్చిన విల్లు అమ్ములు తీసుకొని శరసంధానము చేసాడు. గాండీవి ఏకాగ్రతతో పాశుపతాస్త్రము ప్రయోగము ఉపసంహారము మంత్ర సహితంగా నేర్చుకున్నాడు. మరల పరమేశ్వరుని ఆజ్ఞ మేరకు ఆ విల్లు అమ్ములు ఆ సరస్సులో పెట్టాడు. అర్జునుడు. ఇంతకు మునుపు అరణ్యవాస కాలమున ఆ పరమేశ్వరుడు అనుగ్రహించిన పాశుపతము ఇప్పుడు సమంత్రముగా ప్రయోగ ఉపసంహారములతో అర్జునునికి అనుగ్రహించాడు పరమ శివుడు. అర్జునుని దేహము పులకించింది. తరువాత కృష్ణార్జునులు

అమరనాథ్ ఆమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

పరమశివునికి ప్రణమిల్లి, కురుక్షేత్రములో ఉన్న తమ తమ శిబిరములకు వచ్చారు. ఈ ప్రకారంగా కల కన్నాడు అర్జునుడు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునకు యుద్ధ విశేషములను ఎరింగించాడు.. అని సూతుడు అను పౌరాణికుడు శౌనకాది మహా మునులకు మహా భారత కధను చెప్పాడు.

మహా భారతము
ద్రోణపర్వము ద్వితీయాశ్వాసము సమాప్తము
ఓం తత్సత్, ఓం తత్సత్ , ఓం తత్సత్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

వైశంపాయనుడు జనమేజయునకు మహా భారత కధను ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. సైంధవుని చంపడానికి శ్రీకృష్ణుడు మార్గమును చూపాడు అని విన్న ధృతరాష్ట్రుడు ఉలిక్కి పడ్డాడు. 'సైంధవా! పాండవులు ఈ కార్యక్రమమును ఏ విధంగా నిర్వర్తించారు. ద్రోణుడు సైంధవుని కాపాడగలిగాడా! విశధంగా చెప్పు.' అని అడిగాడు. సంజయుడు ధృ తరాష్ట్రునికి ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! మరునాడు ధర్మరాజు వందిమాగధుల స్తోత్ర పాఠములతో నిద్రలేచాడు. కాలకృత్యములు, దేవతార్చన ముగించుకొని బ్రాహ్మణులకు దాన ధర్మములు చేసి ఆస్థాన మండపమునకు వచ్చాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుని సాదరంగా ఆహ్వానించి ఉచితాసనము చూపించాడు.

తరువాత భీముడు, నకుల సహదేవులు, సాత్యకి, ద్రౌపదేయులు, ఘటోత్కచుడు, ద్రుపదుడు, విరాటుడు, కేకయరాజులు, మొదలగా వారు వచ్చి వారి వారి ఆసనములు అలంకరించారు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజుతో ఇలా అన్నాడు. 'శ్రీకృష్ణా! ఇప్పటి దాకా మాకు అన్ని విధాలా నీ సహాయ సహకారాలు అందించావు. ఇప్పుడు కూడా ఈ ఆపద నుండి మమ్ములను కాపాడు.' అని ప్రార్ధించాడు. 'ధర్మజా! ఈరోజు అర్జునుడు రణరంగమున వీరవిహారము చేస్తాడు. సైంధవుని సంహరిస్తాడు. ఇది తథ్యము.' అని పలికాడు. ఇంతలో అర్జునుడు అక్కడకు వచ్చాడు. ముందు రోజు రాత్రి తాను కన్న కలను గూర్చి అందరికి వివరించాడు. అది విని సభాసదులందరూ విస్మయం చెందారు. తరువాత అందరూ యుద్ధసన్నాహములు చేయుటకు వెళ్లారు. కృష్ణుడు, అర్జునుడు, సాత్యకి అందరూ కలిసి అర్జునుని శిబిరమునకు వెళ్లారు. శ్రీకృష్ణుడు రధము ఎక్కి రధసారధిగా కూర్చున్నాడు. అర్జునుడు రధం ఎక్కాడు. సాత్యకిని చూచి ఇలా అన్నాడు. 'సాత్యకీ! మనకు మంచి శకునములు కనపడుతున్నాయి. ఈ రోజు నేను సైంధవుని సంహరిస్తాను. నేను నా శపధమును నిర్వర్తిం చడానికి వెళతాను. మనకు సైంధవ వధ ఎంత ముఖ్యమో ధర్మరాజు రక్షణ కూడా అంతే ముఖ్యము. అదీ కాకుండా నీకు ఆచార్య ద్రోణుని ప్రతిజ్ఞ గురించి తెలుసు కదా! కాబట్టి నీవు ధర్మరాజు రక్షణ కొరకు వెళ్లు.' అని అన్నాడు. అర్జునుని మాట మేరకు సాత్యకి ధర్మరాజు కు రక్షణగా వెళ్లాడు. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పాడు. అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు 'సంజయా! కొడుకు చనిపోయినాడని శోకము, అందువలన జనించిన కోపము రెండూ ముప్పిరి గొనగా మృత్యుదేవత మాదిరి వచ్చుచున్న అర్జునుని కౌరవులు ఎదుర్కొనగలరా! సైంధవుని ఇంటిలో ఆర్తనాదములు వినిపించుచున్నవి. సంజయా! నేను, భీష్ముడు, ద్రోణుడు చెప్పిన మాటలు సుయోధనుడు వినలేదు. కర్ణుడు, శకుని, దుశ్శాసనుని మాటలు విన్నాడు. సంధి చెడ చెడ గొట్టాడు. తనవాళ్లందరినీ చంపుకుంటున్నాడు. పైగా శివుని ఓడించిన అర్జునునితో వైరము పెట్టుకున్నాడు. అర్జునునికి సారధి శ్రీకృష్ణుడు. అలాంటి వాడితో విరోధం ఎందుకని ఎంతచెప్పినా రాజ్యం మీద లోభంతో నా మాట వినలేదు. నేను ఏమి చెయ్యను? సరేలే. ఏం జరిగిందో చెప్పు. అని అడిగాడు. ధృతరాష్ట్రుడు. 'మహారాజా! గతజల

అమరనాధ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

సేతు బంధనమేలనయ్యా! నీవు మాయాజూదము నాడే అడ్డుకొన వలసినది. పోనీ శ్రీకృష్ణుడు సంధి మాటలు చెప్పినప్పుడైనా నీవు సంధి గావించవలసినది. లోకులు నిన్ను లుబ్ధుడు, అధర్మపరుడు అని నిందించకుండా ఎలా ఉంటారు? నీ తమ్ముడు పాండురాజు ఏ విధంగా రాజ్య పాలన చేసి కురు సామ్రాజ్యము విస్తరించాడో నీకు తెలుసుకదా! మరి పాండవులకు వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇవ్వడానికి నీకు అభ్యంతరం ఏమిటి? నీవు చేసిన పనికి నీ కుమారుని మీద నింద ఏల మోపెదవు? నీవు చేసిన దుర్నీతికి ఫలితం నువ్వు అనుభవిస్తున్నావు. దానికి కౌరవులు ఏమి చేస్తారు? గాండీవము ఘోష, పాంచజన్యము తీవ్రమైన ధ్వని, రథము మీద ఉన్న కపిధ్వజము రెపరెపలు సహించుటకు దేవతలకు కూడా శక్యము కాదు.

ఇంక నీ కుమారులు ఎంత? ఏమి జరిగిందో చెపుతాను విను. ద్రోణుడు రణరంగము ప్రవేశించాడు. శంఖము పూరించాడు. సైంధవునితో ఇలా అన్నాడు. నీవు, భూరిశ్రవసుడు, కర్ణుడు, శల్యుడు, అశ్వత్థామ, వృషసేనుడు, కృపాచార్యుడు అందరూ కలిసి ఉండండి. మన బలములలో 14,000 ఏనుగులు, 60,000 రథములు, ఒక లక్ష గుర్రములు, పది లక్షలు పదాతి దళము, మీ వెంట ఉంటుంది. మీరందరూ మూడు నేను పన్ను యుద్ధ వ్యూహమునకు యోజనముల దూరంలో ఉండండి. అప్పుడు పాండవులు మీ వంక కూడా చూడలేరు' అని అన్నాడు. తరువాత, ద్రోణుడు. 12 యోజనముల పొడవు, 5 యోజనముల వెడల్పు గల శకట వ్యూహమును పన్నాడు. ఆ శకట వ్యూహమునకు పడ మరగా ఉన్న అర్ధ భాగం లోపల పద్మవ్యూహము పన్నాడు. ఆ పద్మవ్యూహము మధ్యనుండి, శకట వ్యూహము మొదలు వరకు, ఒక సూచీ వ్యూహము(సూది ఆకారంతో పొడవుగా) నిర్మించాడు.

ఆ సూచీ వ్యూహము ముఖ భాగమున కృతవర్మ, అతని వెనుక కాంభోజరాజు, వారి వెనక ఒక లక్ష మంది యోధులతో సుయోధనుడు, వారందరికీ మూలస్థానములో సైంధవుని నిలిపాడు. దుర్మర్షుడు అను వాడు ఈ వ్యూహములో నేను నిలబడేదేమిటి నేను ఒక్కడినే అర్జునుని చంపుతాను అని తన సేనలతో వేరుగా నిలబడ్డాడు. ద్రోణుడు పన్నిన వ్యూహమునకు 1500 ధనుస్సుల దూరంలో దుశ్శాసనుడు, వికర్ణుడు, సైంధవుని రక్షించుటకు సిద్ధంగా ఉన్నారు. ద్రోణాచార్యుడు శకటవూహము మొదట్లో నిల్చున్నాడు. ఈ వ్యూహమును చూచి రారాజు సుయోధనుడు ఎంతో సంతోషించాడు. కపిధ్వజము తన రథము మీద ఎగురుతుండగా అర్జునుడు రణ రంగము ప్రవేశించాడు. పాండవ సేనానాయకుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు కౌరవ వ్యూహమునకు ప్రతి వ్యూహము పన్నాడు. ఇరు పక్షములలో యుద్ధభేరీలు మోగుతున్నాయి. అందరి కంటే దుర్మర్షణుడు విజృంభించాడు. 'కృష్ణా! మన రథము దుర్మర్షణుడి వైపు తోలుము. ముందు వాడిని చంపి ఈ రోజు యుద్ధంలో వాడిని మొదటి కబళంగా భక్షిస్తాను.' అని అన్నాడు అర్జునుడు. కృ ష్ణుడు అర్జునుని రథమును

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

దుర్మర్షణుడి వైపు పోనిచ్చాడు. దుర్మర్షణుడి ఏనుగుల సైన్యము అర్జునుని చుట్టు ముట్టింది. అర్జునుడు ఒక్కడే కదా అని అతనిని తమ తమ బాణములతో ముంచెత్తారు. అర్జునుడు విజృంభించాడు. మరుక్షణంలో రణభూమి అంతా సైనికుల తలలతో ఏనుగుల కళేబరములతో నిండిపోయింది. కౌరవ సైన్యము కూడా అర్జునుని మీద శరవర్షము కురిపించింది. అర్జునుడు వారి శరములను మధ్యలో తుంచి. దుర్మర్షుణి ఏనుగుల బలమును,

ఆశ్విక బలమును, రధికులను ముక్కముక్కలుగా నరికాడు. దుర్మర్షణుడి సేనల యొక్క ధనుస్సులు విరిగాయి. రధములు నేలకూలాయి. అర్జునుడి శరముల ధాటికి తట్టుకోలేక దుర్మర్షణుడు పారిపోయాడు. అతని మిగిలిన సైన్యములు కూడా పారిపోయాయి. ఇంతలో తన సేనలతో దుశ్శాసనుడు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. దుశ్శాసనుని చూడగానే అర్జునుడు కోపంతో ఊగి పోయాడు. గాండీవం సంధించాడు. ధారాపాతంగా అమ్ములవర్షం కురిపించాడు. ఏనుగులు అలాగే నిలబడిపోయాయి. వాటి మీద ఉన్న యోధుల తలలు మాత్రం తాటి పండ్ల మాదిరి తెగి పడుతున్నాయి. సైనికుల చేతులు కాళ్లు నేల మీద దొర్లు తున్నాయి. దుశ్శాసనుడు తన సైన్యంతో సహా పారిపోతున్నాడు. అది చూచాడు అర్జునుడు. 'దుశ్శాసనా! నిలువుము. ఎక్కడికి పారిపోతావు. నీవు పారిపోతే చావు తప్పుతుందా! ఆనాడు కురు సభలో నీ ఇష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడి అందరిని నొప్పించావుకదా! దానికి ఫలితం అనుభవించవా! అంటూ దుశ్శాసనుని మీద పది బాణములు ప్రయోగించాడు. దుశ్శాసనుడు తిరిగి కూడా చూడకుండా ద్రోణాచార్యుని వద్దకు పారిపోయాడు.

కృష్ణుడు చెప్పగా అర్జునుడు తన గురువుగారు ద్రోణాచార్యునికి చేతులెత్తి నమస్కరించాడు. 'ఓ భూసురోత్తమా! నాకు నా అన్న ధర్మరాజు, బావ శ్రీకృష్ణుడు ఎలాగో మీరూ అలాగే. నా శ్రేయోభిలాషులు. మీరు మీ కుమారుడు అశ్వత్థామను ఆదరించినట్లే నన్ను కూడా ఆదరించారు. నేను ఈ రోజు మీ వ్యూహములో ప్రవేశించి సైంధవుని చంపుతాను. నన్ను దయతో కాపాడండి. నా ప్రతిజ్ఞ నెరవేరేట్టు చెయ్యండి. " అని ప్రార్ధించాడు. 'అర్జునా! నేను ఇక్కడ ఉండగా నీవు సైంధవుని ఎలా చంపుతావు?' అంటూ అర్జునుని మీద బాణవర్షము కురిపించాడు. ముందు గురువుగారు బాణములు వెయ్యగానే అర్జునుడు కూడా విజృభించాడు. ద్రోణుని తొమ్మిది బాణములతో కొట్టాడు. వాటిని మధ్యలోనే త్రుంచి ద్రోణుడు అర్జునుని మీద కృష్ణుని మీద శరపరంపర కురిపించాడు. ద్రోణుడు అర్జునుని విల్లు త్రాడు తుంచాడు. అర్జునుని రధాన్ని తన బాణ వర్షముతో కప్పివేసాడు. అర్జునుడు తన వింటి నారిని బిగించుకున్నాడు. ద్రోణాచార్యుని వదిలి అతని సైన్యమును ఎదుర్కొన్నాడు. గాండీవంనుండి వెలువడుతున్న బాణ సమూహములు కురు సైన్యమును తుత్తునియలు చేస్తున్నాయి. ద్రోణుడు అర్జునునికి అడ్డుపడి అతని బాణములు తన సైన్యమును తాకకుండా అడ్డుకుంటున్నాడు. మరలా అర్జునుని రధమును తన బాణసమూహముతో కప్పివేసాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

అర్జునుడు ద్రోణుని దాటి ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు కదలలేక పోయాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు. 'అర్జునా! ద్రోణుని మీద కోపం వదిలిపెట్టు. అతనిని వదిలి పెట్టు. ముందు శకట వ్యూహంలోకి ప్రవేశించు.' అని చెప్పాడు. 'అలా గే కృష్ణా! మన రధమును శకట వ్యూహము వైపుపోనిమ్ము' అన్నాడు అర్జునుడు. తనను తప్పుకొని పోతున్న అర్జునుని చూచి ద్రోణుడు నవ్వి 'అర్జునా! ఇదేమిటయ్యా! యుద్ధం చేస్తున్నవాడిని వదిలి పక్కకు వెళతావెందుకు. శత్రువును చంపవా! అని అడిగాడు. 'ఆచార్యా! మీరు నాకు గురువు గారు. శత్రువు కాదు. అయినా మిమ్మల్ని ఓడించి చంపడం ఆ ఈశ్వరునికే సాధ్యం కాదు. నేనెంత!

అంటూ పక్కకు వెళ్లాడు. అర్జునుడు, అతని చక్ర రక్షకులు యుధామన్యుడు, ఉత్తమౌజుడు శకటవ్యూహంలోకి ప్రవేశించారు. అక్కడే ఉన్న కృతవర్మ, కాంభోజరాజు, శ్రుతాయువు అర్జునుని చూచారు. కృతవర్మ కృష్ణార్జునుల మీద ఇరవై అయిదు బాణములు ప్రయో గించాడు. అర్జునుడు కృతవర్మ ధనుస్సును విరిచాడు. కృతవర్మ మీద ఇరవై ఒక్క బాణములు వేసాడు. కృతవర్మ మరొక విల్లు తీసుకున్నాడు. అర్జునుని గుండెలకు గురిపెట్టి పది బాణములు వేసాడు. కృష్ణుడు అర్జునునితో 'అర్జునా! కృతవర్మ మీద జాలి ఎందుకు అతనిని చంపు." అన్నాడు. వెంటనే అర్జునుడు కృతవర్మను మూర్ఛిల్లునట్టు చేసాడు. అర్జునుడు ముందుకుపోతున్నాడు. ఇంతలో కృతవర్మ లేచి అర్జునుని చక్రరక్షకులను అడ్డుకున్నాడు. వారుకూడా కృతవర్మ విల్లు ముక్కలు చేసారు. కృతవర్మ వేరు విల్లు తీసుకొని ఉత్తమౌజుడు, యుధామన్యుని విల్లులు రెండింటిని త్రుంచాడు. వారు మరొక విల్లు తీసుకొని కృతవర్మ వేయు బాణములను అడ్డుకున్నారు. కాని వారు కృతవర్మను దాటి అర్జునుని చేరలేకపోయారు. ముందుకు దూసుకుపోతున్న అర్జునుని శ్రుతాయుధుడు ఎదుర్కొన్నాడు. కృష్ణార్జునుల మీద బాణములు సంధించాడు. అర్జునుని పతాకమును తుంచాడు. అర్జునుని మీద 90 బాణములను అర్జునుడు కోపించి శ్రుతాయుధుని విల్లు గుండెలకు గురిపెట్టి ఏడు బాణములను వేసాడు. శ్రుతాయుధుడు వేరొక తీసుకొని తొమ్మిది బాణములను అర్జునుని వర్షంగా కురిపించాడు. తుంచి అతని గుండెలకు గురి పెట్టి కొట్టాడు. అర్జునుడు శ్రుతాయుధుని సారధిని చంపాడు. అతని అశ్వములను చంపాడు. అతని శరీరం అంతా తూట్లు పడేట్టు కొట్టాడు. శ్రుతాయుధుడు రధము దిగి భయంకరమైన తన గదను తీసుకున్నాడు. శ్రుతాయుధుడు వరుణుని కుమారుడు. ఆ గద అతనికి వరుణుడు ఇచ్చాడు. దానికి ఒక గుణము ఉంది. దానిని ధరించిన వాడు అజేయుడు. దానిని ఎవరి మీద ప్రయోగించినా అది ఎదుటి వానిని చంపుతుంది. ఆ గదను యుద్ధమునకు సిద్ధముగా లేని వాడి మీద, నిరాయుధుని మీద ప్రయోగిస్తే, అది వాడిని చంపడానికి బదులు, తిరిగి వచ్చి దానిని విసిరిన వాడిని చంపుతుంది.

ఆవేశంలో ఈ విషయం శ్రుతాయుధునకు గుర్తు రాలేదు. ఆ గదను శ్రీ కృష్ణుని మీద ప్రయోగించాడు. కేవలం సారధిగా ఉన్న శ్రీకృష్ణుని ఆ గద ఏమీ చెయ్యలేక పోయింది. తిరిగి వచ్చి శ్రుతాయుధుని వధించింది. అది చూచిన అతని సైన్యము పారిపోయింది. ఆసమయంలో

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

అక్కడే ఉన్న కాంభోజరాజు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు కాంభోజరాజు ఒకరి మీద ఒకరు శరప్రయోగం చేసుకున్నారు. అర్జునుడు అతని సారధిని, హయములను చంపాడు. అతని విల్లు విరిచాడు. అతని కేతనము విరుగ గొట్టాడు. పదునైన నారసములతో అతని గుండెలు పగుల గొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు కాంభోజరాజు నేలకూలి మరణించాడు. కాంభోజరాజు మరణించగానే, శూరసేనుడుచ శిబి, వసాతి మొదలగు మహారాజులు అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుడు తన బాణములతో వారి నందరినీ యమలోకానికి పంపాడు. ఇంతలో శ్రుతాయువు, ఆయుతా యువు అర్జునుని మీద బాణపరంపర కురిపించారు. అర్జునుడు ఇంద్రాస్త్రము ప్రయోగించాడు. శ్రుతాయుడు, ఆయుతాయువు మరణించారు.

ఇదిచూచిన సుయోధనుని ఆదేశము మేరకు, కళింగులు, దాక్షిణాత్యులు, ఆటవికులు కలిసి వారి వారి గజబలములతో అర్జునుని ఎదుర్కొన్నారు. అప్పుడు అర్జునుడు ఆ ఏనుగుల సమూహమును చించి చెండాడాడు. తొండములు, కాళ్లు తెగిన ఏనుగులు, మావటీ వాళ్లు నేల మీద పడి దొర్లుతున్నారు. యవనుడు, పారదులు, శకులు మొదలగు వారు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నారు. వారినందరినీ తన బాణపరంపరతో అర్జునుడు అంతమొందించాడు. అంబష్ట దేశపు రాజు శ్రుతాయువు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు శ్రుతాయువు వింటిని విరిచాడు. హయములను చంపాడు. శ్రుతాయువు తన గదతో శ్రీ కృష్ణుని కొట్టాడు. అర్జునుడు ఆ గదను విరగ్గొట్టాడు. మరొక బాణముతో శ్రుతాయువు తల తెగ నరికాడు. అర్జునుని పరాక్రమమును చూచిన సుయోధనుడు ద్రోణుడి వద్దకు పోయి 'ఆచార్యా! నిన్నుకూడా లక్ష్యపెట్టకుండా అర్జునుడు నిన్ను దాటి వెళ్లాడు. అందరినీ చంపుతున్నాడు. మీరు ఏమీ చెయ్యడం లేదు. అర్జునుని వంక కూడా చూడటం లేదు. తమరు నాకు ఇచ్చిన వరం ఏమైనట్టు? సైంధవుడు మిమ్ము నమ్ముకొని ఎచ్చటకూ పోకుండా నిలిచాడు. కాని మీరు అతనిని రక్షించు ప్రయత్నం చెయ్యటం లేదు.

ఎందుకని? అర్జునుని చేతిలో అతని చావు చూడాలనా? అసలే మీరు మనుషులేనా! అని అనుమానం వస్తూ ఉంది. అటు చూడండి. సైంధవునికి అండగా ఉండి రక్షిస్తున్న రధికులందరూ పారిపోతున్నారు. నా మనసుకు చాలా బాధగా ఉండి ఇలా మాట్లాడు తున్నాను. దయచేసి సైంధవుని రక్షించండి. అని ప్రార్ధించాడు. నీ ద్రోణుడు సుయోధనుని చూచి నవ్వి 'సుయోధనా! నీ మాటలకు అశ్వత్థామ మాటలకు నేను కోపిస్తానా! శ్రీకృష్ణుని తలంపు కంటే అతని గుర్రాలు వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాయి. వెనక నున్న అర్జునుడు అంత కంటే వేగంగా ఆపగలనా! ఇంకొక మాట. నేను బాణాలు వేస్తున్నాడు వాటిని నేను ఈ స్థానం విడిచి అర్జునుని వెంట బడితే, ఇక్కడ సైన్యం అల్లకల్లోలం అవుతుంది. అప్పుడు సైంధవుని కాపాడటం కష్టం. అందుకని నేను సేనా ముఖం నుండి కదలడం లేదు. పైగా నేను ధర్మరాజును బంధిస్తానని చెప్పాను. ఆ తరుణం కోసం వేచి ఉన్నాను. నేనా వృద్ధుడిని. వడి వడి గా పరుగెత్తలేను. నువ్వు అర్జునుడు సమవయస్కులు. అందువలన నువ్వు అర్జునుని

అమరనాథ అమర

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

ఎదుర్కొని పోరాడు. ' అని చెప్పాడు ద్రోణుడు. 'ఆచార్యా! నిన్ను కృతవర్మను గెలిచి ముందుకు దూసుకుపోతున్న అర్జునుని ఎదుర్కొనడం సామాన్యనూ చెప్పు, తమరు చెబుతున్నారు. కాబట్టి నేను పోయి అర్జునుని ఎదుర్కొంటాను.' అని అన్నాడు సుయోధనుడు. ఆ మాటలకు సంతోషించాడు ద్రోణుడు. 'సుయోధనా! నీకు కవచధారణ విద్యను ఉపదేశిస్తాను. ఈ కవచధారణతో నీవు రక్షింప బడతావు. అర్జునుడు వేసిన శరములు నీ ఒంటిని తాకవు' అని ఒక బంగారు కవచము మీద కవచధారణ శక్తిని ఆవహింపచేసాడు ద్రోణుడు. ఆ కవచమును సుయోధనునికి ఇచ్చాడు. ఆ 'సుయోధనా! తొలుత ఈ కవచ ధారణ విద్యను దేవతల సంరక్ష ణార్ధము బ్రహ్మదేవుడు దేవేంద్రునికి ఇచ్చాడు. దేవేంద్రుడు దానిని అంగిరసునకు ఇచ్చాడు. అంగిరసుడు బృహస్పతికి, బృహస్పతి అగ్నివేశునకు, అగ్నివేశుడు దానిని ద్రోణునికి అంటే నాకు ఇచ్చాడు. దానిని ఇప్పుడు నేను నీకు ఇస్తున్నాను. ఇది ధరించి విజయుడవు కమ్ము' అని దీవించాడు. సుయోధనుడు ఆ కవచధారణ చేసి అర్జునునితో యుద్ధ ము నకు సన్నద్ధమయ్యాడు.

కురు పాండవ సైన్యములు ఒకరికి ఒకరు తీసిపోకుండా పోరాడు తున్నాయి. పోరు ఘోరమయింది. ద్రోణుడు, ధృష్టద్యుమ్నులు. ఒకరితో ఒకరు యుద్ధం చేస్తున్నారు. ధృష్టద్యుమ్నుని పరాక్రమానికి కౌరవ సేనలు పీనుగు పెంటలవుతున్నాయి. అతని ముందు నిలిచి యుద్ధం చేయుటకు ఎవ్వరికీ ధైర్యం చిక్కడం లేదు. ఇది చూచి ద్రోణుడు మహా కోపంతో పాంచాల, కేకయ సేనలను ఎదుర్కొన్నాడు. ఇంతలో తన సోదరులతో సహా ధర్మరాజు ధృష్టద్యుమ్ననికి సాయంగా వచ్చాడు. వాళ్లను చూచి, వికర్ణుడు, వివింశతి, చిత్ర సేనుడు భీముని, బాహ్లికుడు ఉప పాండవులను, దుశ్శాసనుడు సాత్యకిని, శకుని నకుల సహదేవులను, సోమదత్తుడు శిఖండిని, అలంబసుడు ఘటోత్కచుని ఎదుర్కొన్నారు. శల్యుడు మాత్రం సైంధవుని పక్కనే ఉండి అతనిని రక్షిస్తున్నాడు. కాని చేతులు ఊరుకోక అక్కడే ఉన్న ధర్మరాజును ఎదు ర్కొన్నాడు. దుశ్శాసనుడు సాత్యకిని మూర్ఛపోయేట్టు కొట్టాడు. కాని వెంటనే సాత్యకి తేరుకొని దుశ్శాసనుని తరిమి తరిమి కొట్టాడు. సహదేవుల పరాక్రమానికి తట్టుకోలేక శకుని పరుగెత్తిపోయి ద్రోణుని వెనక నకుల దాక్కున్నాడు. ద్రోణుడు ధృష్టద్యుమ్నుని, భీముని ధర్మరాజును ఎదుర్కొన్నాడు.

కురు పాండసైన్యములు ఆ విధంగా ఘోరంగా పోరుతుంటే విరిగిన రధములు, ధనుస్తులు, సైనికుల చేతులు, కాళ్లు, చచ్చి పడిన గుర్రములు ఏనుగులు కుప్పలు కుప్పలుగా రణరంగమంతా పడి ఉన్నాయి. ద్రోణుడు తాను పన్నిన శకట వ్యూహము చెదరకుండా కాపాడుతున్నాడు. ఇంతలో ధృష్టద్యుమ్నుడు తన రధమును ద్రోణుని రధముతో ఢీ కొట్టాడు. వెంటనే తన కత్తి, డాలు తీసుకొని తన రధము మీద ఉండి ద్రోణుని రధము మీదికి దుమికాడు. క్షణమాత్రములో జరిగిన ఈ పరిణామ మునకు జంకక ద్రోణుడు ధృష్టద్యుమ్నుని కత్తిని ముక్కలు చేసాడు. డాలును విరిచాడు. అతని రధసారధిని, రధమునకు కట్టిన గుర్రములను చంపాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని కేతనము విరిచాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని మీదికి ఒక క్రూర

అమరనాథ్ అమర

నారసము ప్రయోగించాడు. దానిని సాత్యకి మధ్యలోనే ఖండించాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని రక్షించాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని రథం ఎక్కాడు. ఆ ఇరువురూ అక్కడి నుండి పక్కకు తప్పుకున్నారు.

చేతికి చిక్కిన ధృష్టద్యుమ్నుని తప్పించినందుకు సాత్యకి మీద ద్రోణునికి విపరీతంగా కోపం వచ్చింది. వెంటనే ద్రోణుడు సాత్యకి మీదికి దూకాడు. సాత్యకి కూడా తనరథమును ద్రోణుని మీదికి పోనిచ్చాడు. ద్రోణుడు సాత్యకి ఒకరితో ఒకరు ఘోరంగా యుద్ధం చేస్తున్నారు. యుద్ధంలో కేతనములు విరుగుతున్నాయి. రథములు కూలుతున్నాయి. సైనికుల శరీరాలు నేలమీద దొర్లుతున్నాయి. అప్పుడు సాత్యకి ద్రోణుని విల్లు విరిచాడు. ద్రోణుడు మరొక విల్లు తీసుకొని సంధించే లోపల దానినీ విరిచాడు సాత్యకి. ఆ ప్రకారం ద్రోణుడు ఎన్ని విల్లులు తీసుకున్నా వాటిని అన్ని విరిచాడు సాత్యకి. పట్టువీడని ద్రోణుడు మరొక విల్లు తీసుకొని అమిత వేగంగా బాణములు సాత్యకిమీద ప్రయోగిం చాడు. వాటిని అన్నింటిని తుత్తునియలు చేసాడు సాత్యకి. ఇది పనికాదని ద్రోణుడు ఆగ్నేయాస్త్రము ప్రయోగించాడు. అది ప్రళయభీకర జ్వాలలతో ఆకాశం అంతా నిండుకుంది. ఇంతలో సాత్యకి వారుణాస్త్రము వేసి ఆగ్నేయాస్త్రమును నిర్వీర్యము చేసాడు.

ఇంతలో ధర్మరాజు, భీముడు, నకులుడు, సహదేవుడు సాత్యకికి బాసటగా నిలిచి యుద్ధం చేస్తున్నారు. దుశ్శాసనుడు మొదలగు వారు ద్రోణునికి బాసటగా నిల్చి యుద్ధం చేస్తున్నారు. అక్కడ అర్జునుడు తాను వెళ్లే మార్గంలో సైనికులను హతమారుస్తూ సైంధవుని కోసం ముందుకు దూసుకు వెళ్తున్నాడు. ఇంతలో విందాను విందులు తమ తమ సైన్యములతో అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుని మీద, కృష్ణుని మీద కురిపించసాగారు. అర్జునుడు వారి ధనుస్సులను విరిచి. వారి పతాకములను విరగగొట్టి, వారి రథాశ్వములను చంపాడు. ముందుగా ఒక బల్లెముతో విందుని తల తెగ నరికాడు. అనువిందుడు. శరవర్షము అన్నగారి మరణము చూచి కోపంతో ఊగిపోయాడు అనువిందుడు తన గదను తీసుకున్నాడు. రథం దిగాడు. వేగంగా అర్జునుని రథం సమీపించి తన గదను శ్రీకృష్ణుని మీదికి విసిరాడు. అర్జునుడు ఆ గదను విరిచాడు. మరొక బాణముతో అనువిందుని శిరస్సు ఖండించాడు. విందాను విందులు మరణించగానే వారి సేనలు అర్జునుని చుట్టుముట్టాయి. అర్జునుడు వారినందరినీ తన శరాఘాతములతో తరిమి తరిమి కొట్టాడు.

అప్పటికి అర్జునుడు అలసి పోయాడు. రథాశ్వములు కూడా అలిసి పోయాయి. సైంధవుడు కనుచూపు మేరలో కనిపించడం లేదు. ఈ పరిస్థితి చూచి కౌరవ సేనలు సింహనాదాలు చేస్తూ పాండవ సేనలను తరుము తున్నాయి. 'కృష్ణా! నేను వీరిని నిలువరిస్తాను. నీవు రథమును ఆపి గుర్రము లకు విశ్రాంతినిమ్ము అని అన్నాడు. అర్జునుడు రథము దిగి గాండీవముతో కౌరవ సేనల ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. ఇదే అదననుకొని కౌరవ యోధులు అర్జునుని మీద బాణ వర్షము కురిపించారు. వాటిని మధ్యలో తుంచి, అర్జునుడు వారి మీద శరప్రయోగం చేసాడు. సముద్ర తరంగముల వలె తన మీదికి వస్తున్న కౌరవ

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

సేనలను చెలియలి కట్ట వలె నిలువరిస్తున్నాడు అర్జునుడు. అర్జునుడు తన భల్ల బాణములతో రధములను ముక్కలు చేస్తున్నాడు. అర్ధ చంద్ర బాణములతో ఏనుగులను చంపుతున్నాడు. క్రూర నారాచములతో హయములను నేలబడదోస్తున్నాడు. రణరంగమంతా మాంస ఖండముల తోనూ, తెగి పడిన తలలతోనూ ఏనుగుల, అశ్వముల కళేబరములతో నిండిపోయింది. అప్పుడు కృష్ణుడు అర్జునునితో 'అర్జునా! మన గుర్రములు సేద దీరాయి కాని వాటికి దాహం వేస్తూ ఉంది. అవి నీరు తాగితే గాని తెప్పరిల్లవు ఎలాగా!' అని అడిగాడు. 'దానికేముంది కృష్ణా! ఇదుగో! ఇప్పుడు ఇక్కడే నీరు తెప్పిస్తాను' అని అక్కడి కక్కడే భూమిని చీల్చి, ఒక కొలను ఏర్పరిచి, దానిని నీటితో నింపాడు. అది చూచి కౌరవ సేనలు ఆశ్చర్యపోయారు. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని ప్రశంసించి, రధాశ్వములను నీరు త్రావించాడు. తరువాత వాటిని రధమునకు కట్టి రధము సిద్ధం చేసాడు. అర్జునుడు రధం ఎక్కాడు. కృష్ణుడు నొగల మీద కూర్చున్నాడు. అంతలో దూరంగా సుయోధనుడు కనిపించాడు. కృష్ణుడు రధం సుయోధనుని వంకకుపోనిచ్చాడు. అది చూచిన కౌరవ యోధులు తమలో తాము ఇలా అనుకున్నారు. 'ఇప్పటిదాకా కౌరవ సేనలను పీనుగు పెంటలు చేసాడు. ఇప్పుడు సుయోధనుని మీదికి వెళుతున్నాడు. ఏమవుతుందో ఏమో' అని అనుకుంటున్నారు. అర్జునుని ఎదుర్కొనే వీరుడే లేకపోయాడు. ఇంతలో పొద్దు వాలడం గమనించారు. పాంచజన్య దేవదత్తములు పూరించారు. ఆ ధ్వనికి కౌరవ రాజుల గుండెలు జారి పోయాయి. సైంధవుని సంగతి దేవుడెరుగు తమ ప్రాణాలు రక్షించు కోవాలి అని సైంధవుని రక్షణ వలయం నుండి తొలగిపోయారు. కృష్ణా! అదుగో సైంధవుడు. వాడికి చుట్టు కృపాచార్యుడు, శల్యుడు, అశ్వత్థామ, బాహ్లీకుడు, కర్ణుడు, కర్ణుని కుమారులు రక్షణగా నిల్చి ఉన్నారు. వీళ్లందరూ సైంధవుడిని ఏమి రక్షిస్తారు. వాడి చావు నా చేతిలో మూడింది . వీ రే కాదు, దేవతలు దండెత్తి వచ్చినా ఈరోజు పొద్దు కుంకేలోపల వీడిని చంపి తీరుతాను.' అని అన్నాడు అర్జునుడు. అమిత శౌర్యంతో దూసుకువస్తున్న అర్జునుని చూచి కౌరవ యోధులు సైంధవుని మీద ఆశలు వదులుకున్నారు. అర్జునునికి సైంధవుడు కనపడ్డాడు. అర్జునుడు సింహనాదం చేసాడు. సైంధవుని వైపు రధం పోనిచ్చాడు కృష్ణుడు. ఇంతలో ద్రోణుడు ఇచ్చిన కవచధారణతో భయం తొలగిన సుయోధనుడు అర్జునుడిని ఎదుర్కొన్నాడు. సుయోధనుడు అర్జునుని ఎదుర్కొనడం చూచి కౌరవ సేన ఉత్సాహంతో అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. ఆ విధంగా తమ ఎదుట నిలిచిన సుయోధనుని చూచి కృష్ణుడు అర్జునునితో ఇలాఅన్నాడు.

'అర్జునా! ఈ సుయోధనుడు మన మీద నిరంరత శత్రుత్వము , కోపంగా ఉన్నాడు. ఇప్పుడు మనకు, సుయోధనునికి మధ్య జరిగే జూదంలో సైంధవుడు పందెం గా ఉన్నాడు. ఈ సుయోధనుని జయించి అతనికి మనమీద ఉన్న కోపం నిర్మూలించు. అసలు మీకు కలిగిని ఆపదలకు అన్నింటికి మూలకారణము ఈ సుయోధనుడే. ధర్మరాజును మాయా ద్యూతంలో ఓడించి అతనిని అవమానించిన పాపాత్ముడు ఇతడే. మీ భార్య ద్రౌపదిని నిండుకొలువులో మానభంగమొనరించిన దురాత్ముడు వీడే. వీడికి నీ పరాక్రమము రుచి

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

చూపించు. ఇది నీకు శుభం చేకూరుస్తుంది. అర్జునా! నీ పరాక్రమము తెలిస్తే వీడి నీ జోలికి రాడు. వీడు నీ ఎదుటికి రావడం మనకు దైవమిచ్చిన వరం. దీనిని సద్వినియోగం చేసుకో. వీడి తల వెంటనే నరుకు. వీడు చస్తే కాని మన పీడ వదలదు. అర్జునా! వీడు నీ ఎదురుగా నిల్చి నీ గాండీవానికి ఎర గావడం నీ పూర్వజన్మ సుకృతము. సందే హించకు. ఈ సుయోధనుడు మరణించగానే అతని సైన్యము చెదరిపోతుంది. మనము సైంధవుని తరిమి తరిమి చంపవచ్చు. అని పలికాడు కృష్ణుడు.

'కృష్ణా! ఇతడు మమ్ములను, ద్రౌపదిని పెట్టిన కష్టములు ఎలా మరిచిపోతాను. సత్వరమే వీడిని చంపి మా పగ తీర్చుకుంటాను. కృష్ణా! మన రధములు సుయోధనునికి ఎదురుగా తోలుము.' అని అన్నాడు. సుయోధనుడు కూడా అమితమైన గర్వంతో అర్జుననికి ఎదురుగా వెళ్లాడు. కృష్ణార్జునులు తమ తమ శంఖములు పూరించారు. కృష్ణార్జునుల ఆవేశాన్ని కనులారా చూచిన కౌరవ సైనికులు ఈరోజు సుయోధనుడు అర్జునుని చేతిలో చచ్చాడు అని అనుకున్నారు. సుయోధనుడు అర్జునుని చూచి 'ఓ అర్జునా! అర్జునా! నీ వద్ద దివ్యాస్త్రములు ఉన్నవి కదా అని ఇప్పటిదాకా విర్రవీగుతున్నావు. ఈ రోజుతో ఆ పేరు చెల్లిపోయింది. నీ బలము, కృష్ణుని నేర్పరితనము చూచుటకు నీతో యుద్ధానికి వచ్చాను. నీవు నిజంగా పాండురాజుకు పుట్టిన వాడివైతే నీ శౌర్యము ప్రతాపము, నీ అస్త్ర కౌశలము చూపించు. ' అని అతి క్రూరమైన నారాచములు అర్జునుని మీద ప్రయోగించాడు. సుయోధనుడు. నాలుగు బాణములతో అర్జునుని హయములను కొట్టాడు. పది బాణములతో కృష్ణుని కొట్టాడు.

అది చూచి కోపంతో ఊగిపోయాడు అర్జునుడు.

సుయోధనుని మీద 14 నిశితములైన బాణములను ప్రయోగించాడు. ఆ బాణములు సుయో ధనుని శరీరము తాకి కిందపడుతున్నాయి. అర్జునుడు మరలా 21 బాణ ములు ప్రయోగించాడు. అవి కూడా వ్యర్ధమయ్యాయి. ఇది చూచాడు కృష్ణుడు. 'అర్జునా! ఏమిటీ నీ శరములు అన్ని వ్యర్ధమవుతున్నాయి. ఆశ్చర్యంగా ఉందే? ఏమి కారణము? నీ చేతులలో బలం తగ్గిందా? లేక నీ శర కౌశలము చచ్చిపోయిందా? నిజం చెప్పు! అర్జునా! ఏమయింది. నీవు వదిలిన ఒక్కొక్క బాణము పిడుగు పాటు మాదిరి శత్రువులను తునుమాడుతుందే! ఇదేమిటి నీ శరములు అన్ని నిర్వీర్యమవుతున్నయి. నాకు నాకు విస్మయము, విస్మయము, కలత రెండూ కలుగుతున్నాయి.' అని అన్నాడు కృష్ణుడు. 'కృష్ణా! నా చేతిలో బలము తగ్గలేదు. నా శరముల వాడి వేడి తరగ లేదు. ఇది కవచధారణ విద్య. ఇది ఒక్క ద్రోణుని మాత్రము తెలియును. దానిని నాకు మాత్రం నేర్పాడు. ఇప్పుడు సుయోధనునికి నేర్పాడు. ఇదంతా కవచధారణ ప్రభావమే కాని పేరు కాదు. ఆ కవచము బేధించుటకు ఎవరికీ తరము కాదు.

కాని కృష్ణా! వీడు కవచము మాత్రం తొడుక్కున్నాడు కాని దాని గురించి సుయోధనునికి ఏమీ తెలియదు. నువ్వు చూస్తూ ఉండు. నా గాండీవము శక్తి, నా పరాక్రమము చూడు. సుయోధనుడు కవచధారణ చేసినప్పటికినీ వాడిని ముప్పుతిప్పలు

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

పెడతాను. కృష్ణా! అంగిరసుడు దేవేంద్రునికి ఒక మహాస్త్రము ఇచ్చాడు. దానిని దేవేంద్రుడు నాకు ఇచ్చాడు. అది నిఖిలకవచభేద్యము. అంటే ఎటువంటి కవచమునైనా అది చీలుస్తుంది. దానికి తిరుగులేదు. నేను సుయోధనుని మీద ఆ మహాస్త్రము ప్రయోగించి అతడు తొడుక్కున్న కవచమును చీలుస్తాను.' అని పలికాడు. వెంటనే అర్జునుడు తనకు దేవేంద్రుడు ఇచ్చిన మహాస్త్రాన్ని గాండీవం లో సంధించాడు. మంత్రం జపించాడు. ఇది చూచాడు అశ్వత్థామ. రాబోయే ప్రమాదాన్ని పసికట్టాడు. వెంటనే ఆ మహాస్త్రము ప్రయోగించక ముందే తన బాణంతో ఆ మహాస్త్రమును తుత్తునియలు చేసాడు. అర్జునుడు హతాశు డయ్యాడు. కృష్ణుని వంక చూచాడు. 'కృష్ణా! అశ్వత్థామ నా మహాస్త్రమును నిర్వీర్యము చేసాడు. దానిని మరల ప్రయోగిస్తే నాకే కీడు చేస్తుంది. నేను నా అస్త్రములనే నమ్ముకుంటాను.' అని అంటూ ఉండగానే సుయోధనుడు ఒక్కొక్కరిని తొమ్మిదేసి బాణముల చొప్పున కృష్ణార్జునులను కొట్టాడు. సింహనాదం చేసాడు.

అర్జునునికి కోపం వచ్చింది. ఇంక ఉపేక్షించి లాభం లేదనుకున్నాడు. సుయోధనుని సారధిని, రథాశ్వములను చంపాడు. అతని కేతనం విరిచాడు. అతని అరిచేతులలో బాణములు గుచ్చాడు. గాయపడ్డ సుయోధనుడు ఖిన్నుడయ్యాడు. ఈ కవచం బాగులేదని దానిని విడిచి మరో కవచం తొడుక్కున్నాడు. ఇది చూచిన అతని సైన్యాధిపతులు ముందుకు దూకి అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుడు విజృంభించాడు. రథములు విరుగుతున్నాయి. అశ్వములు నేలకూలుతున్నాయి. ఏనుగుల కుంభస్థలములు పగులుతున్నాయి. సైనికుల తలలు బంతుల్లా ఎగురుతున్నాయి. రణరంగమంతా భీభత్సంగా తయార యింది. కౌరవసైన్యం భయంతో పారిపోయింది. ఇంతలో సింధురాజు అయిన సైంధవుని రక్షిస్తున్న సైన్యము సింహనాదాలు చేసారు. వారి ఉత్సాహాన్ని గమనించాడు. అర్జునుడు. సుయోధనుని మీదికి తన రథం పోనిచ్చాడు.

ఇంతలో సుయోధనునికి రక్షణగా ఉన్న ఎనిమిది మంది యోధులు కృష్ణార్జునుల మీదికి వచ్చారు ఆ ఎనిమిది మంది వృషసేనుడు, శలుడు, కృపాచార్యుడు, కర్ణుడు, అశ్వత్థామ, శల్యుడు, భూరిశ్రవసుడు మొదలగువారు. ఈ ఎనిమిది మంది ఒక్కుమ్మడి అర్జునుని మీదికి దూకి అతనిని తరమ సాగారు. అప్పుడు అర్జునుడు తన దేవదత్తమును పూరించాడు. ఆ యోధులను దాటుకొని సైంధవుడు ఉన్న దిక్కుకు పోతున్నాడు. ఈ అది గమనించి మిగిలిన వారు అర్జునుని మీద శరవృష్టి కురిపించారు. అశ్వత్థామ రెచ్చిపోయాడు. 73 బాణములతో కృష్ణుని, మూడు బాణములతో అర్జునుని కొట్టాడు. అర్జునుని కేతనమును విరిచాడు. అర్జునుడు కోపించి 106 బాణములను అశ్వత్థామ మీద ప్రయోగించాడు. పది బాణములతో కర్ణుని కొట్టాడు. వృషసేనుని మీద మూడు బాణములు ప్రయోగించాడు. ఒకే ఒక బాణంతో శల్యుని విల్లు విరిచాడు. శల్యుడు మరొక విల్లు తీసు కున్నాడు. అర్జునుని మీద తొమ్మిది బాణములు ప్రయోగించాడు. కర్ణుడు 32 బాణములు, భూరిశ్రవసుడు, వృషసేనుడు 5 బాణములు, కృపాచార్యుడు 10 బాణములు, అశ్వత్థామ 60 బాణములు అర్జునుని మీద ప్రయోగించారు.

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

అంతే కాకుండా అనేక దివ్యాస్త్రములు కృష్ణార్జునుల మీద ప్రయోగించారు.
సైంధవుడు వారి చాటున నిలబడి తన వంతుగా 73 బాణములు అర్జునుని మీద వదిలాడు. ఇది చూచి అర్జునునికి కోపం, నవ్వు ఒకేసారి వచ్చాయి. కర్ణుని మీద 12 బాణములు, అతని కుమారుడిమీద 3 3 బాణములు ప్రయోగించాడు. ఒకే ఒక బాణంతో శల్యుని విల్లు తుంచాడు. వెంటనే తొమ్మిది బాణములతో శల్యుని కొట్టాడు. 3 బాణములతో భూరిశ్రవసుని, 8 బాణములతో అశ్వత్థామను 22 బాణములతో కృపాచార్యుని, నొప్పించాడు. మరొక 20 బాణములు అశ్వత్థామ శరీరం అంతా గుచ్చాడు. సైంధవుడు కనపడినప్పుడల్లా అతని మీద బాణప్రయోగం చేస్తున్నాడు. సైంధవుడు అర్జునుని కంటపడకుండా వారి వెనుక దాక్కుంటున్నాడు. చెదిరి పోయిన కౌరవ సైన్యము ఒకరికి ఒకరు ధైర్యం చెప్పుకుంటూ ఒక చోట కూడు కొని అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుడు వారి నందరినీ తన బాణములకు ఎరగా వేసాడు.
(ఇక్కడ తిక్కన, పాండవ, కౌరవ యోధుల కేతనముల గురించి చెప్పాడు. అర్జునునికి హను మంతుడు (కపిధ్వజము), అశ్వత్థామకు సింహము దాని తోక, కృపాచార్యునికి ఎద్దు, కర్ణునికి ఏనుగు, వృ షసేనునికి పెద్ద నెమలి, శల్లునికి హలము (నాగేలు అనగా ప్లౌ) శలుడికి బంగారు రంగులో ఉన్న ఏనుగు, భూరిశ్రవసునికి రత్నాలు పొదిగిన యూపస్థంభము యూపస్థంభమనగా యజ్ఞములు చేసే టప్పుడు ఇదివరకు మేకలను బలి ఇచ్చేవాళ్లు. ఆ మేకలను ఊపస్థంబమునకు కట్టేవాళ్లు...... అంటే బలిపశువును కట్టే స్థంభము అని అర్థము, సైంధవునికి వెండి రంగులో ఉన్న వరాహము, సుయోధనునికి భయంకరమైన సర్పము దాని పడగ, కేతనములుగా ఉన్నాయి.)
అర్జునుడు ఉన్న చోట ఇలా ఉంటే. అక్కడ ధర్మరాజు, ద్రోణుడు ఉన్న రణ రంగమున పరిస్థితి భయంకరంగా ఉంది. యుద్ధం ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది. ఆ యుద్ధంలో బృహత్ క్షత్రుడిని క్షేమధూర్తి, ధృ ష్టకేతుడిని వీర ధన్వుడు, నకులుడిని కర్ణుడు, సహదేవుడిని దుర్ముఖుడు, సాత్యకిని వ్యాఘ్రదత్తుడు ఎదుర్కొని వారితో యుద్ధం చేస్తున్నారు. శల్యుడు మాత్రం అటు శకట వ్యూహం దగ్గర నుండి పద్మవ్యూహం దాకా ఇట ఇట తిరుగుతున్నాడు. మధ్యలో ఉపపాండవులతో యుద్ధంచేస్తున్నాడు. అలంబసుడు భీమసేనుని ఎదుర్కొన్నాడు. ద్రోణాచార్యుడు ధర్మరాజుతో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ధర్మరాజు ద్రోణాచార్యుని శరీరములో 90 బాణము లను గుచ్చాడు. ద్రోణుడు 25 బాణములు ధర్మరాజు గుండెలకు గురిపెట్టి కొట్టాడు. ద్రోణుడు తన బాణములతో ధర్మరాజు రధమును ముంచెత్తాడు. ధర్మజుడు ద్రోణుడు వేసిన బాణములను నిర్వీర్యము చేసాడు. ద్రోణుడు కోపించి ధర్మజుని విల్లు తుంచాడు. అది చూచిన వారందరూ ఈ రోజు ధర్మరాజు ద్రోణుని చేతిలో చిక్కిబందీ అయ్యాడు అని అనుకున్నారు. కాని ధర్మరాజు మరొక విల్లు తీసుకొని విజృం భించి ద్రోణుడు వేసిన బాణములనన్నింటినీ తుంచాడు. వెంటనే ద్రోణుని మీద శక్తి ఆయుధమును ప్రయోగించాడు. ధర్మరాజు

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

ప్రయోగించిన శక్తి ఆచార్యుని దహించి వేస్తుంది అని అందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. ద్రోణుడు శక్తిని ఎదుర్కొనడానికి బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగించాడు. ద్రోణుడు ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రము ధర్మజుడు ప్రయోగించిన శక్తిని నిర్వీర్యము చేసింది. తిరిగి ఆ బ్రహ్మాస్త్రము ధర్మజుని వంకకు దూసుకుపోతూ ఉంది. ధర్మజుడు మరొక బ్రహ్మాస్త్రము ప్రయోగించి ద్రోణుడు ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రమును నిర్వీర్యము చేసాడు. ధర్మజుడు ద్రోణుడి శరీరము మీద ఐదు బాణములను నాటాడు. ద్రోణుని విల్లు గదాయుధము విసిరాడు. ధర్మజుడు కూడా తన గదాయుధమును విసిరాడు. రెండుగదలు ఒకదానితో ఒకటి కొట్టుకొని నేలకూలాయి. తుంచాడు. ద్రోణుడు ధర్మజుని మీదికి తన ద్రోణుడు ధర్మరాజు రధము విరగ్గొట్టాడు. సారధిని చంపాడు. రధాశ్వములను చంపాడు. ధర్మరాజు విరిగిన రధము దిగి నిరాయుధుడై చేతులెత్తి నిల్చున్నాడు. ద్రోణుడిలో దయారసము పెల్లుబికింది. ధర్మజుని చంపడానికి చేతులు రాలేదు. కాని ఆ కోపం చల్లారడానికి పక్కనే పాండవ బలములను కసిదీరా చంపాడు. ఇది చూచిన వారందరూ ధర్మరాజును ద్రోణుడు తప్పకుండా పట్టుకొని బంధీ చేస్తాడు. అని అనుకుంటూ ఉన్నంతలో ధర్మరాజు పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్లి తన తమ్ముడు సహదేవుని రధం ఎక్కాడు. సహదేవుడు ధర్మరాజుతో సహా తన రధమును దూరంగా తీసుకొని వెళ్లాడు. క్షేమధూర్తి అనే వాడు భృహత్ క్షత్రుని వింటిని త్రుంచాడు. అతడు వేరొక వింటిని తీసుకొని క్షేమధూర్తి యొక్క రధాశ్వము లను చంపాడు. అతని కేతనము కూల్చాడు. సారధిని చంపాడు. మరొక బాణంతో క్షేమధూర్తి తలను నరికాడు. ఇంతలో త్రిగర్తదేశాధిపతి వీరధన్వుడు ధృష్టకేతు యొక్క ధనుస్సు విరిచాడు. మరొక బాణంతో అతనిని చంపాడు. సహదేవుడు మరల రణ రంగమునకు తిరిగి వచ్చాడు. సుయోధనుని తమ్ముడు దుర్ముఖిని ఎదు ర్కొన్నాడు అతని రధాశ్వములను, సారధిని చంపాడు.

అతని శరీరము మీద 5 బాణములను గుచ్చాడు. దుర్ముఖి వెంటనే పక్కనే ఉన్న త్రిగర్త రాజ కుమారుడు నిరమిత్రుడి రధము మీదికి దూకి పారిపోయాడు. అది చూచి పాండవ సైన్యం హర్షధ్వానాలు చేసింది. కాని సహదేవుడు వారిని వదిలి పెట్టలేదు. నిరమిత్రుడిని తరిమి తరిమి చంపాడు. వికర్ణుడు నకులుడి తో తలపడ్డాడు. కాని ఎక్కువసేపు నిలబడలేక పారిపోయాడు. వ్యాఘ్రదత్తుడు సాత్యకితో తలపడి అతనిని తన బాణ వర్షములో ముంచాడు. సాత్యకి కోపించి అతని సారధిని, రధాశ్వములను చంపాడు. వ్యాఘ్రదత్తుని తల నరికాడు. శల్యుడు ద్రౌపదీ పుత్రులైన ఉప పాండవులను ఎదుర్కొన్నాడు, ఒక్కొక్కరిని ఐదేసిబాణములతో నొప్పించాడు. ఉపపాండవులందరూ శల్యుని ఒక్కమారుగా చుట్టుముట్టారు. అర్జునుని కుమారుడు శల్యుని రధాశ్వములను చంపాడు. భీముని కుమారుడు శల్యుని ధనుస్సును, ధర్మరాజు కొడుకు శల్యుని రధము పై ఉన్న కేతనమును, విరిచారు. నకులుడి కుమారుడు శల్యుని రధసారధిని చంపాడు. భీముడు అలంబసునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అలంబసుని బాణధాటికి భీముడు మూర్ఛపోయాడు. కాని అంతలోనే

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

తేరుకున్నాడు. అలంబసుని శరీరం మొత్తం బాణములతో కొట్టాడు. కాని అలంబసుడు తన శరీరాన్ని పెంచాడు. ఆ బాణములు అతనిని ఏమీ చెయ్యలేకపోయాయి. అప్పుడు అలంబసుడు భీమసేనునితో ఇలా అన్నాడు. 'ఓ భీమసేనా! నా తండ్రి బకాసురుని చంపినప్పుడు నేను లేను. ఇప్పుడు రా! నీ ప్రతాపం చూపించు!' అని అరిచాడు. భీముడికి కోపం వచ్చింది. అలంబసుని మీద బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగించి అతనిని తరిమి తరిమి కొట్టాడు. ద్రోణుడు సాత్యకి మొదలైన పాండవ వీరులను ఎదుర్కొన్నాడు. వారిని తన బాణ ప్రయోగముతో ముందుకు పోకుండా ఆపుతున్నాడు. ఇంతలో ఘటోత్కచుడు ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నాడు. ఇది చూచి అలంబసుడు ఘటోత్కచుని ఎదుర్కొన్నాడు. తనకు అడ్డంగా ఉన్న సాత్యకిని పక్కకు నెట్టి ఘటోత్కచుడు అలంబసుని మీద శరవర్షము కురిపించాడు.

అలంబసుడు ఘటోత్కచుని మీద ఒక పెద్ద చక్రమును విసిరాడు. దానిని ఘటోత్కచుడు తన గదతో నుగ్గు నుగ్గుచేసాడు. తన చక్రాయుధము నిరుపయోగం కావడంతో అలంబసుడు ఘటోత్కచుని మీద అనేక మాయలు ప్రయోగించాడు. కాని ఘటోత్కచుని అర్ధ చంద్ర శరముల ముందు అవి పని చేయలేదు. వారి ఇద్దరి మధ్య మాయాయుద్ధం ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది. ఒకరికి ఒకరు తీసిపోనట్టు ద్వంద యుద్ధం చేస్తున్నారు. ఉప పాండవులు తమ తమ బాణములతో అలంబసుని కప్పివేసారు. అలంబసుడు వారి బాణములకు బెదరక, భీముడిని 25 బాణములతోనూ, ధర్మరాజును 3 బాణములతోనూ, ఉప పాండవులను సహదేవుడినీ, ఘటోత్కచుడిని 25 బాణములతోనూ కొట్టాడు. సింహనాదం చేసాడు ఘటోత్కచుడు అలంబసుని సారధిని చంపాడు రధాశ్వములను చంపాడు. రధమును విరగ్గొట్టాడు. తన రధము విరిగిపోగా అలంబసుడు నేల మీదికి దుమికాడు. తన మాయాజాలంతో పాండవులమీద మాయాశరవర్షము కురిపించాడు. ఘటోత్కచుడు కూడా తనరధము దిగాడు. తాను కూడా మాయా యుద్ధమునకు తలపడ్డాడు. అలంబసుని మీద తన మాయచేత బాణవర్షము కురిపించాడు. అప్పుడు అలంబసుడు తన ఖడ్గం తీసుకొని ఆకాశానికి ఎగిరాడు. అతనితోపాటు ఘటోత్కచుడు కూడా ఖడ్గపాణియై ఆకాశానికి ఎగిసాడు. ఇద్దరూ మేఘాల మీదిరి ఒకరిచుట్టు ఒకరు తిరుగుతున్నారు. చిత్రవిచిత్ర గతులతో యుద్ధం చేస్తున్నారు. తరువాత ఇద్దరూ భూమి మీద పడ్డారు. ఒకరి మీదికి ఒకరు కత్తులు విసురుకున్నారు. అవి ఒకదానితో ఒకటి కొట్టుకొని పడిపోయాయి. తరువాత ఇద్దరూ ఒకరితో ఒకరు మల్లయుద్ధానికి దిగారు. ఒకరిని ఒకరు కొట్టుచూ, త్రోయుచూ, పొడుచుచూ, అనేక ద్వందయుద్ధము చేస్తున్నారు.

ఆయుద్ధంలో ప్రకారముల అలంబసుడు అలసిపోయాడు. ఇదే అదనుగా ఘటోత్కచుడు అలంబసుని కిందికి తోసి అతని మీద కూర్చున్నాడు. అతడిని చేతితోనూ కాలితోనూ తన్ని పొడిచి, కుమ్మి, ముద్దచేసాడు. ఆ విధంగా అలంబసుడు ఘటోత్కచుని చేతిలో ప్రాణాలు విడిచాడు. ఘటోట్కచుడు సింహనాదం చేసాడు. ధర్మరాజు ఘటోత్కచుని కౌగలించుకొని అతనిని అభినందించాడు. సాత్యకి కౌరవ సేనను

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

తరుముతున్నాడు. దొరికిన వాడిని దొరికినట్టు చంపుతున్నాడు. అది చూచి ద్రోణుడు సాత్యకిని ఎదుర్కొన్నాడు. సాత్యకి 25 బాణములను ద్రోణుడి మీద ప్రయోగించాడు. ద్రోణుడు సాత్యకిని 3 వాడి బాణములతో కొట్టాడు సాత్యకి ద్రోణుడి మీద 50నారసములు సంధించాడు. ద్రోణుడు వాటిని 9 బాణములతో కొట్టాడు. సాత్యకి వాటిని తప్పించు కుంటూ ఉండగా ద్రోణుడు సాత్యకి మీద 100 బాణములు ప్రయోగించాడు. సాత్యకి నిస్సహాయంగా నిలబడ్డాడు అప్పుడు నీ కుమారులు సింహనాదాలు చేసారు. అది చూచి ధర్మరాజు 'యోధులారా! రండి! ధృష్టద్యుమ్నుడు ఆపదలో ఉన్నాడు. రక్షించండి! అని అరిచాడు. ఆ మాటలు విని భీముడు పరుగెత్తు కుంటూ సాత్యకి వద్దకు వచ్చాడు. మిగిలిన పాండవ యోధులు కూడా సాత్యకిని దాటి పోయి ద్రోణుని ఎదుర్కొన్నారు. వారిని చూచి ద్రోణుడు చిరు నవ్వు నవ్వాడు. వారందరిమీద తన వాడియైన బాణములు వదిలాడు ఆ దెబ్బకు పాంచాలురు 25మంది, కేకయ రాజులు నూరు మంది, తలలు తెగి భూమి మీద పడ్డారు. పాండవ సైన్యము ద్రోణుని దాటి ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు వెయ్యలేక పోయింది. ఇంతలో పాంచజన్య ఘోష వినిపించింది. అది విని ధర్మరాజు సాత్యకిని చూచి 'సాత్యకీ! అటు చూడు. అర్జునుని దేవదత్త సవ్వడి వినిపించడం లేదు. అశ్వత్థామ, కర్ణ, శల్య, కృప, భూరిశ్రవసులు కలిసి, సైంధవుని కాపాడటం కోసం, అర్జునుని చుట్టు ముట్టినట్టున్నారు.

అర్జునుడు ఏదన్నా ఆపదలో చిక్కుకున్నాడో ఏమో! ఈ సమయంలో నాకు నీవు దక్క వేరెవ్వరూ లేరు. నీవు వెళ్లి అర్జునుని కాపాడు.' అని ప్రార్థించాడు. అప్పుడు సాత్యకి ధర్మజునితో ఇలా అన్నాడు. 'ధర్మనందనా! నీవు చెప్పినది సత్యము. కాని అర్జునుడు సైంధవుని చంపడానికి పోతూ నా తో చెప్పిన విషయం మీకు మనవి చేస్తాను. 'సాత్యకీ! శకునములు మనకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి. నేను సైంధవుని చంపడానికి వెళుతున్నాను. నేను వచ్చునంతవరకూ నీవు ధర్మజుని కాపాడు. మనకు సైంధవుని చంపడం ఎంత ముఖ్యమో, ధర్మజుని రక్షణ కూడా అంతే ముఖ్యం. కాబట్టి నేను ఒక పనీ, నీవు ఒక పనీ చెయ్యడం ధర్మం కదా. నీవు ధర్మరాజు పక్కన ఉంటే నేను ఉన్నట్టే. నా పక్కన కృష్ణుడు ఉన్నట్టే నీవు ధర్మజుని పక్కన ఉండు. నా గురించి చింతించకు. నీవు నిర్భయంగా ధర్మజునికి రక్షణగా ఉండు.' కాబట్టి నేనుతమరికి రక్షణగా ఉండాలి. ఇది అర్జునుని అభిమతము. పైగా మీకు ద్రోణుని ప్రతిజ్ఞ తెలుసు కదా. ద్రోణుడు తగిన సమయం కోసం వేచి ఉన్నాడు. ద్రోణుడు తమరిని పట్టుకుంటే, అర్జునుడు సైంధవుని చంపడం కూడా వ్యర్థమే కదా! కూడా వ్యర్థమే కదా! కృష్ణుడు సారధిగా ఉన్నంతవరకూ అర్జునునికి ఏమీ భయం లేదు. నన్ను తమరి రక్షణ కొరకు నియోగించాడు అర్జునుడు. కాబట్టి నేను తమరిని విడిచి వెళ్లలేను.' అని అన్నాడు సాత్యకి. 'సాత్యకీ! నీవు చెప్పినది అంతా యదార్థమే కావచ్చు. కాని ఈ సమయంలో నీవు అర్జునునికి రక్షణగా వెళ్లడమే మిగుల యుక్తియుక్తముగా తోచుచున్నది. భీముడు కూడా

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము
ద్రోణ పర్వము
తృతీయాశ్వాసము

నీకు తోడుగా వస్తాడు. అర్జునుడు క్షేమంగా ఉంటేనే కదా మనందరికి రక్షణ కలుగుతుంది. కనుక నేను చెప్పినట్టు నీవు అర్జునునికి సాయంగా వెళ్లు. ఇక్కడ నాకు సాయంగా ధృష్టద్యుమ్నుడు, విరాటుడు, ద్రుపదుడు, కేకయ రాజులు, శిఖండి, ఉపపాండవులు ఇంకా యోధానుయోధులు ఉన్నారు. ద్రోణుని చంపడానికే పుట్టిన ధృష్టద్యుమ్నుడు ఉన్నాడు. ఒక్క ధృష్టద్యుమ్నుడు చాలు ద్రోణునికి దీటుగా యుద్ధం చెయ్యడానికి. కాబట్టి, భయం లేదు.' అని అన్నాడు ధర్మజుడు. నాకేమీ సాత్యకి ఇంకేమీ బదులు చెప్పలేకపోయాడు. సాత్యకి ధర్మరాజుకు నమస్కరించి అతని అనుమతి తీసుకున్నాడు. భీముని ధర్మజునికి రక్షణగా అక్కడే ఉండమన్నాడు. సాత్యకి మాట ప్రకారము, భీముడు ధర్మరాజుకు రక్షణగా అక్కడే ఉన్నాడు.

సైంధవుని చంపి అర్జునునితో సహా విజయుడనై తిరిగి వస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేసి సాత్యకి, తన రథం ఎక్కి అర్జునుని సాయంగా వెళ్లాడు.

మహా భారతము, - ద్రోణ పర్వము,- తృతీయాశ్వాసము సమాప్తము.
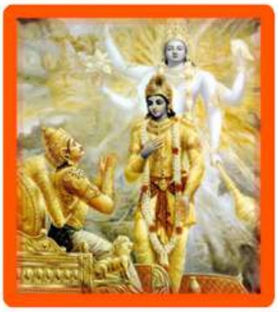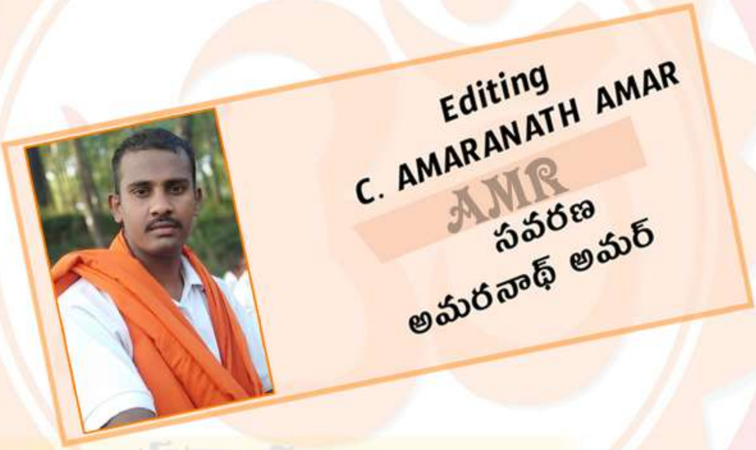
ఓం తత్సత్... ఓం తత్సత్ ...ఓం తత్సత్.